

**Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy
i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy
w 2013 roku**

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

ul. Kościelna 37

60-537 Poznań

tel. 61 846 38 19

e-mail: wup@wup.poznan.pl

www.wup.poznan.pl

ISSN 1730-7392

SPIS TREŚCI

1. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze w 2013 roku i ich wpływ na rynek pracy	5
1.1. Demografia	6
1.2. Pracodawcy na rynku pracy.....	6
1.3. Zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw	7
2. Charakterystyka zmian w stanie i strukturze bezrobocia.....	8
2.1. Stan i poziom bezrobocia	8
2.2. Napływ i odpływ z bezrobocia	10
2.2.1. Grupowe zwolnienia pracowników	12
2.2.2. Bezrobotni rejestrujący się po okresie zatrudnienia poza granicami Polski	14
2.3. Bezrobotne kobiety.....	16
2.4. Bezrobocie na wsi.....	17
2.5. Bezrobotni z prawem do zasiłku	17
2.6. Bezrobotni według wieku.....	18
2.6.1. Bezrobotni do 25 roku życia.....	19
2.6.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia	20
2.7. Bezrobotni według poziomu wykształcenia	22
2.8. Długotrwale bezrobotni	23
2.9. Niepełnosprawni.....	24
2.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności.....	25
3. Aktywizacja osób bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy.....	27
3.1. Oferty pracy.....	27
3.1.1. Oferty pracy według rodzaju działalności	29
3.1.2. Oferty pracy według zawodów	30
3.2. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	34
3.3. Poradnictwo zawodowe.....	36
3.4. Kluby Pracy	38
4. Współpraca w ramach współtworzenia i realizacji polityki rynku pracy	40
4.1. Samorządy	40
4.2. Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2013 rok..	40
4.3. Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020	41
4.4. Wojewódzka Rada Zatrudnienia w Poznaniu.....	42
4.5. Agencje zatrudnienia	43
4.6. Akademickie biura karier i gminne centra informacji.....	44
4.7. Instytucje szkoleniowe	45
4.8. Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Wielkopolskiego Rynku Pracy	45
4.9. Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy (WORP).....	46
4.10. Opracowania i analizy z zakresu rynku pracy	47

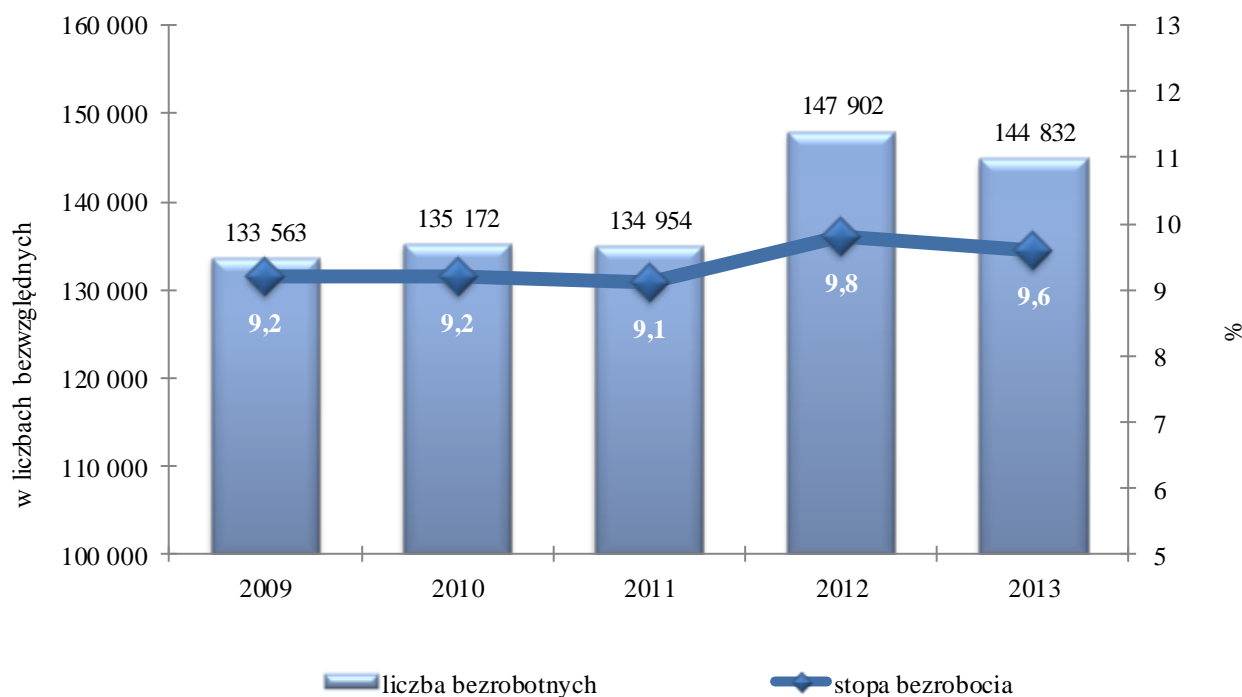
5. Realizacja programów rynku pracy	51
5.1. Projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.....	51
5.2. Programy rządowe finansowane z Funduszu Pracy	73
6. Podział i wykorzystanie Funduszu Pracy.....	74
6.1. Zasady podziału Funduszu Pracy w 2013 roku	74
6.2. Fundusz Pracy i struktura jego wydatków.....	74
6.3. Wydatki z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	75
7. Inne zadania realizowane na rynku pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu	76
7.1. Współpraca Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi	76
7.2. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	76
7.2.1. Ochrona świadczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.....	76
7.2.2. Dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń.....	77
7.2.3. Przyznawanie i wypłata świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy.....	80
7.3. Poradnictwo i informacja zawodowa	80
7.4. Zatrudnienie obywateli polskich w ramach umów i porozumień międzynarodowych oraz w ramach EURES - Europejskich Służb Zatrudnienia.....	83
7.5. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.....	85
7.5.1. Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski.....	85
7.5.2. Transfer zasiłku dla bezrobotnych do Polski.....	86
7.5.3. Sumowanie okresów ubezpieczenia lub zatrudnienia	87
8. Podsumowanie i wnioski.....	88

1. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE W 2013 ROKU I ICH WPŁYW NA RYNEK PRACY

Na koniec 2013 roku liczba bezrobotnych była niższa o 3 070 osób niż w końcu 2012 roku i wyniosła 144 832 osoby.

Stopa bezrobocia na koniec 2013 roku wyniosła 9,6% i była niższa o 0,2 punktu procentowego niż przed rokiem. Kolejny rok stopa bezrobocia w Wielkopolsce utrzymywała się na najniższym poziomie w kraju. W porównaniu ze stopą bezrobocia dla Polski była niższa o 3,8 punktu procentowego.

Wykres 1.1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia w Wielkopolsce w latach 2009-2013 (według stanu na 31 grudnia danego roku)

Na stabilizację sytuacji na rynku pracy wpływ miało utrzymanie zadawalającej koniunktury w gospodarce, a także zaangażowanie o 22% wyższej niż w 2012 roku kwoty Funduszu Pracy przeznaczonej na aktywizację bezrobotnych.

O poprawie koniunktury świadczy m.in. wzrost o 4,4% wartości produkcji sprzedanej przemysłu oraz zwiększenie zapotrzebowania na pracowników. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 1,7%, w roku 2012 notowano spadek o 1,6%.

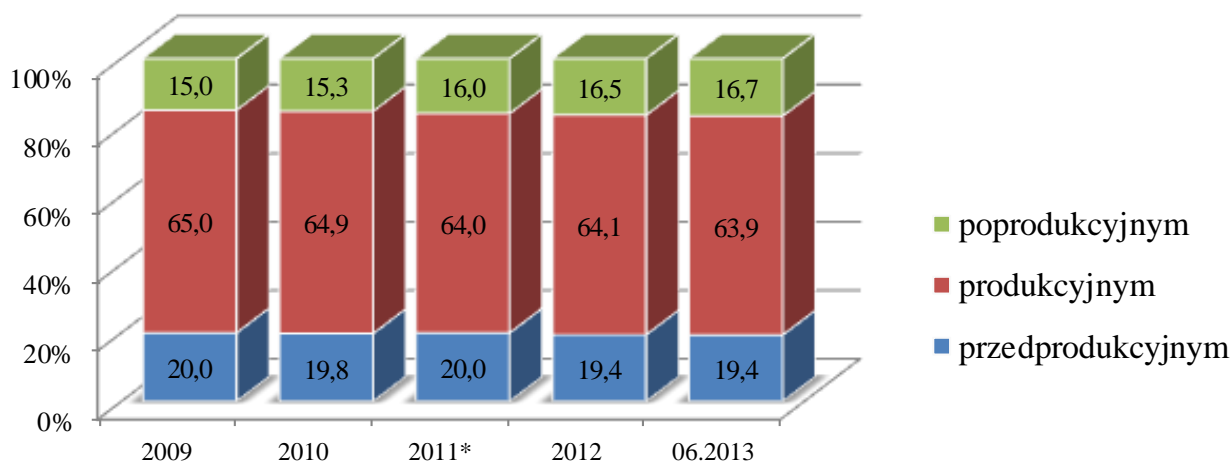
Odczuwalny w niektórych krajach Europy Zachodniej kryzys gospodarczy spowodował, że w 2013 roku 5 826 osób powróciło z pracy za granicą i zarejestrowało się jako bezrobotni w wielkopolskich urzędach pracy. Było to o 508 osób więcej niż rok wcześniej.

1.1. DEMOGRAFIA¹

Na koniec czerwca 2013 roku ludność województwa wielkopolskiego wynosiła 3 463 419 osób, z czego 51,4% stanowiły kobiety. Na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet. Większość ludności stanowili mieszkańcy miast – 55,3%.

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku nie nastąpiły większe zmiany. Utrzymały się tendencje obserwowane w ostatnich latach przejawiające się niezmiennym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym i wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 1.2. Ludność Wielkopolski według wieku w latach 2009-2013

*dane z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 roku

1.2. PRACODAWCY NA RYNKU PRACY²

W 2013 roku ogólna liczba podmiotów gospodarczych w Wielkopolsce wyniosła 397 855 i była o 9 878 tys. (2,5%) większa niż rok wcześniej. Zdecydowana większość wielkopolskich podmiotów należała do sektora prywatnego, w którym dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

¹ Źródło: GUS.

² Źródło: GUS.

1.3. ZATRUDNIENI W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW³

W 2013 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wynosiło 607,3 osób i zwiększyło się o 1,7% w porównaniu z rokiem 2012. Największy wzrost zatrudnienia zanotowano w sekcjach górnictwo i wydobywanie węgla brunatnego (w subregionie konińskim) – o 20,3% oraz dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami – o 13,6%, a największy spadek zatrudnienia dotyczył przedsiębiorstw w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 17,3% oraz zakwaterowanie i gastronomia – o 10,6%.

Według informacji przekazanych przez powiatowe urzędy pracy, zwolnienia grupowe w 2013 roku zgłosiły 94 zakłady na łączną liczbę 2 748 osób.

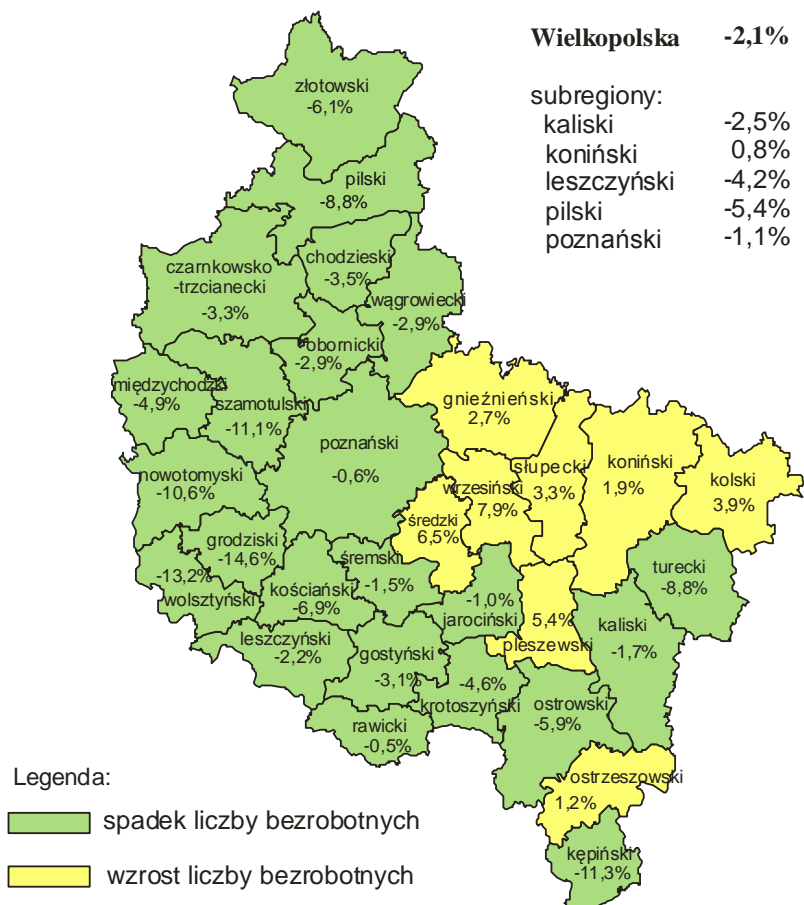
³ Źródło: GUS.

2. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W STANIE I STRUKTURZE BEZROBOCIA

2.1. STAN I POZIOM BEZROBOCIA

Na koniec grudnia 2013 roku, status bezrobotnego i poszukującego pracy zarejestrowanego w powiatowych urzędach pracy, posiadało 147 488 osób, tj. o 3 045 osób (2,0%) mniej niż w roku poprzednim. Osoby bezrobotne stanowiły dominującą część tej populacji (144 832 osoby – o 3 070 osób, tj. o 2,1%, mniej niż w roku poprzednim).

Zmiany w liczbie bezrobotnych w latach 2012-2013

Dane liczbowe obrazujące wielkość i kierunek zmian liczby osób bezrobotnych, zarówno w subregionach, jak i w powiatach Wielkopolski, charakteryzowały się widocznym zróżnicowaniem. I tak:

- największy spadek liczby osób bezrobotnych miał miejsce w subregionie pilskim (o 5,4%), natomiast w subregionie konińskim zanotowano wzrost o 0,8%,

- największy spadek bezrobocia zanotowano w powiatach: grodziskim (o 14,6%) i wolsztyńskim (o 13,2%), natomiast największy wzrost w powiatach wrzesińskim, średzkim i pleszewskim (odpowiednio o 7,9%, 6,5% i 5,4%).

Stopa bezrobocia dla województwa wielkopolskiego na koniec grudnia 2013 roku, w stosunku do analogicznego okresu 2012 roku, zmalała o 0,2 punktu procentowego i wynosiła 9,6%.

W powiatach województwa wielkopolskiego zanotowano zmiany tego wskaźnika w przedziale od -1,4 (powiat grodziski) do 0,9 (powiat wrzesiński) punktu procentowego, przy czym w większości z nich (w 30 na 35 powiatów) różnice nie przekroczyły 1 punktu procentowego.

Wykres 2.1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiatach województwa wielkopolskiego – stan na koniec 2012 i 2013 roku

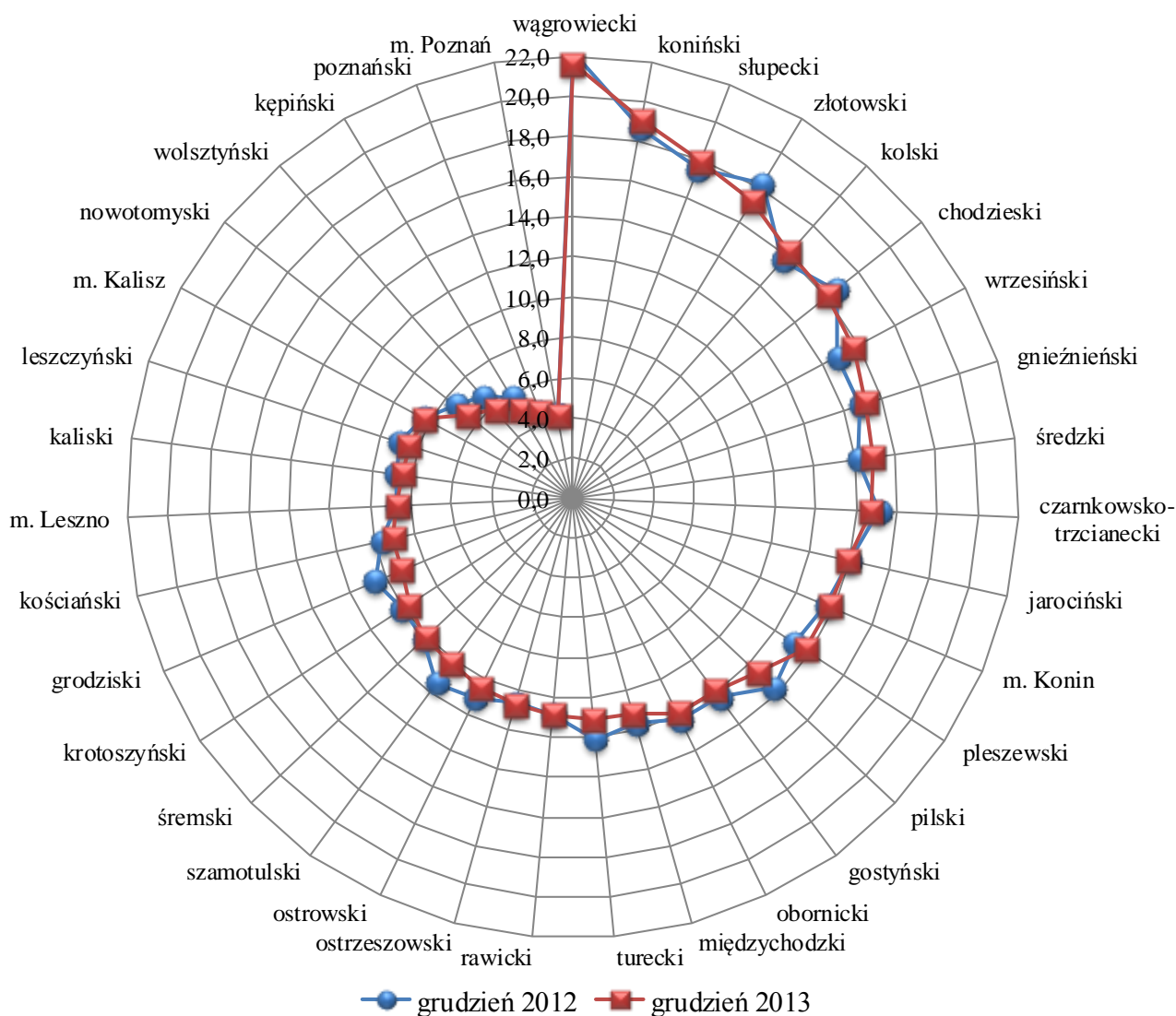

Tabela 2.1 Stopa bezrobocia w powiatach województwa wielkopolskiego w latach 2012-2013

powiaty		XII 2012	XII 2013	wzrost/spadek 2013-2012
1	m. Poznań	4,2	4,1	-0,1
2	poznański	4,6	4,6	0,0
3	kępiński	5,8	5,1	-0,7
4	wolsztyński	6,7	5,8	-0,9
5	nowotomyski	7,4	6,6	-0,8
6	m. Kalisz	8,4	8,3	-0,1
7	kaliski	8,8	8,5	-0,3
8	leszczyński	9,0	8,5	-0,5
9	m. Leszno	8,7	8,7	0,0
10	kościański	9,7	9,1	-0,6
11	grodziski	10,6	9,2	-1,4
12	krotoszyński	10,1	9,7	-0,4
13	śremski	10,2	10,1	-0,1
14	szamotulski	11,4	10,2	-1,2
15	ostrowski	11,1	10,5	-0,6
16	ostrzeszowski	10,6	10,7	0,1
17	rawicki	10,9	10,9	0,0
18	turecki	12,1	11,1	-1,0
19	międzychodzki	11,7	11,2	-0,5
20	gostyński	12,3	11,9	-0,4
21	obornicki	12,3	11,9	-0,4
22	pilski	13,7	12,6	-1,1
23	pleszewski	13,1	13,7	0,6
24	m. Konin	13,6	13,8	0,2
25	jarociński	14,0	13,9	-0,1
26	czarnkowsko-trzcianecki	15,1	14,7	-0,4
27	średzki	14,2	14,9	0,7
28	gnieźnieński	14,9	15,2	0,3
29	wrzesiński	14,8	15,7	0,9
30	chodzieski	16,6	16,1	-0,5
31	kolski	15,7	16,2	0,5
32	złotowski	18,2	17,2	-1,0
33	śłupecki	17,5	17,9	0,4
34	koniński	18,7	19,1	0,4
35	wągrowiecki	22,2	21,6	-0,6
województwo wielkopolskie		9,8	9,6	-0,2

2.2. NAPŁYW I ODPLYW Z BEZROBOCIA

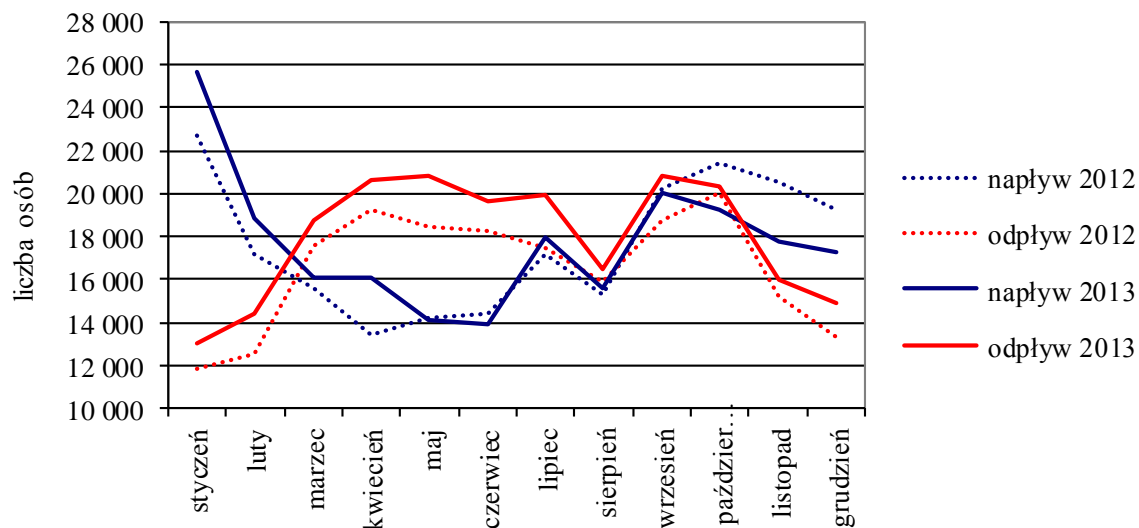
Napływ do bezrobocia stanowił w 2013 roku 98,6% odpływu, co w efekcie przełożyło się na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w rejestrach urzędów pracy Wielkopolski.

Zmiany zachodzące w wielkości rejestrowań i wyrejestrowań w poszczególnych miesiącach wskazywały na sezonowość tych zjawisk. Najwięcej osób rejestrowało się w

pierwszym kwartale roku. Natomiast w okresie od czerwca do października liczba bezrobotnych uległa zmniejszeniu.

W 2013 roku liczba bezrobotnych rejestrujących się (napływ) w ciągu roku wyniosła łącznie 212 633 osoby i w porównaniu z rokiem 2012 była wyższa o 1 227 osób, tj. o 0,6%.

Wykres 2.2. Napływ i odpływ osób bezrobotnych w latach 2012-2013

Z grupy osób, które zarejestrowały się w urzędach pracy w 2013 roku, 23,1% stanowiły osoby rejestrujące się po raz pierwszy, natomiast po raz kolejny 76,9%. Udział kolejnych rejestracji w ogólnej ich liczbie wzrósł o 1,4 punktu procentowego.

Główną przyczyną ponownych rejestracji była utrata zatrudnienia, często sezonowego, w kraju i za granicą. Po raz kolejny rejestrowały się także osoby kończące uczestnictwo w organizowanych przez urzędy pracy programach aktywizujących. Notuje się również tendencję wzrostową (o 0,5 punktu procentowego) odsetka osób poprzednio pracujących, w ogólnej liczbie rejestracji do poziomu 84,5%.

Zwiększyła się także liczba osób nowo rejestrujących się, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W 2013 roku zarejestrowanych z tego powodu było 16 121 osób, co stanowiło 7,6% ogółu rejestracji (o 2,4 punktu procentowego więcej niż w 2012 roku).

W ogólnej liczbie osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy, znaczącą grupę (30,9%), stanowili ludzie młodzi do 25 roku życia.

Wśród osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy, liczną grupę stanowiły również osoby długotrwale bezrobotne⁴. W roku 2013 należała do niej, podobnie jak w wypadku ludzi młodych do 25 roku życia, co trzecia osoba zarejestrowana w urzędzie pracy (34,2%).

Wielkości odpływów z bezrobocia w 2013 również uległy zwiększeniu. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu 2013 roku wyniosła łącznie 215 703 osoby i w porównaniu z rokiem 2012 była wyższa o 17 245 osób, tj. o 8,7%.

Główne przyczyny odpływu (wyłączeń) z rejestrów powiatowych urzędów pracy Wielkopolski były następujące:

- podjęcia pracy przez 111 605 osób, tj. 51,7% ogółu wyłączeń, co w stosunku do roku 2012 stanowiło wzrost o 15 662 osoby, tj. o 16,3%,
- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy przez 54 694 osoby, tj. 25,4% ogółu wyłączeń. Liczba ta wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 2 357 osób, tj. o 4,5%. Jednocześnie zmalał jej udział w łącznej liczbie odpływów (o 1,0 punkt procentowy),
- rozpoczęcie szkoleń, staży, przygotowania zawodowego dorosłych oraz prac społecznie użytecznych przez 21 061 osób czyli o 567 osób, tj. o 2,8% więcej niż w 2012 roku,
- wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 64 469 osób do 25 roku życia (29,9% ogółu wyłączeń). Z grupy tej pracę podjęło 31 914 osób, tj. 49,5% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia,
- wyrejestrowanie 67 520 osób długotrwale bezrobotnych (31,3% ogółu wyłączeń). Z grupy tej 28 903 osoby, tj. 42,8%, zostało wykreślonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy.

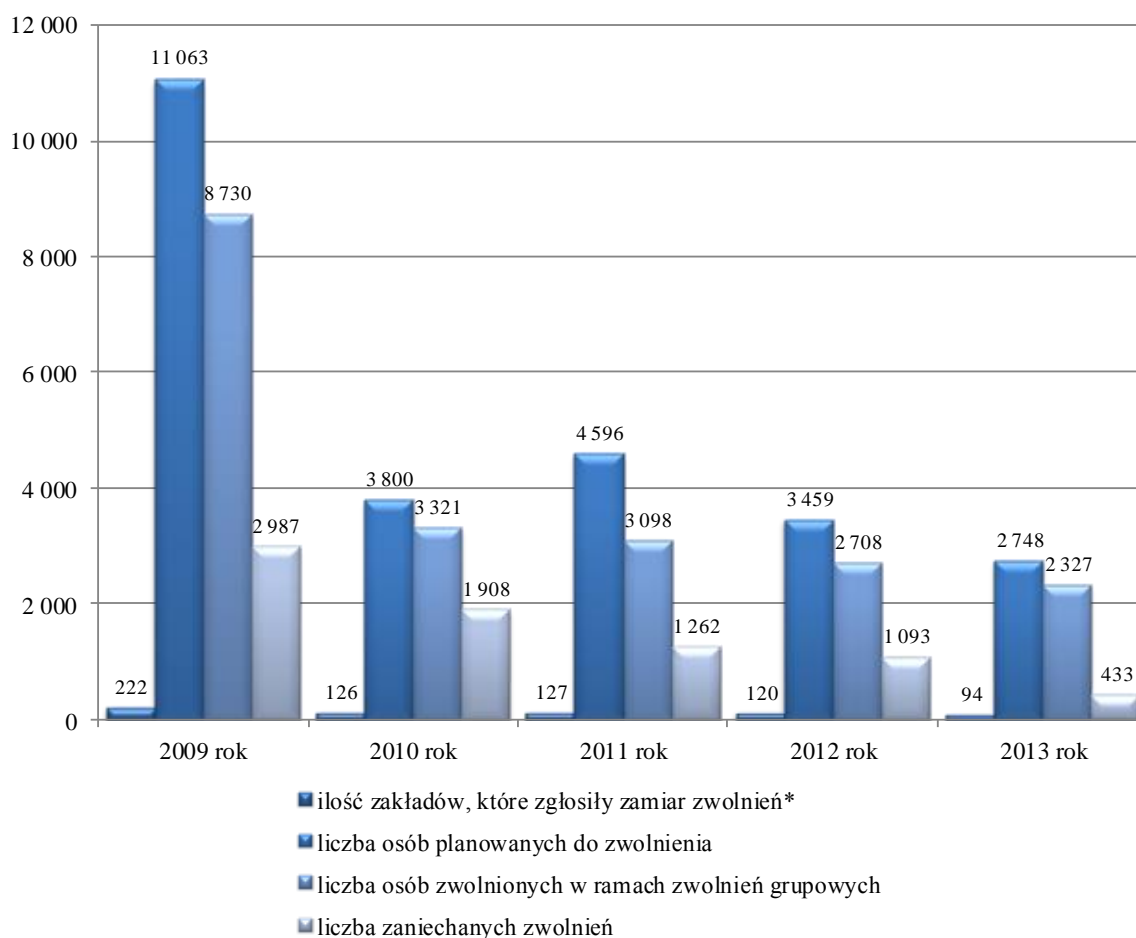
2.2.1. GRUPOWE ZWOLNIENIA PRACOWNIKÓW

W 2013 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich powiatowych urzędów pracy zamiar dokonania zwolnień grupowych 2 748 osób, tj. o 711 osób (20,6%) mniej niż w roku poprzednim.

Największe nasilenie zgłoszeń zwolnień grupowych nastąpiło w powiatach: poznańskim, międzychodzkiem, pilskimi i konińskim.

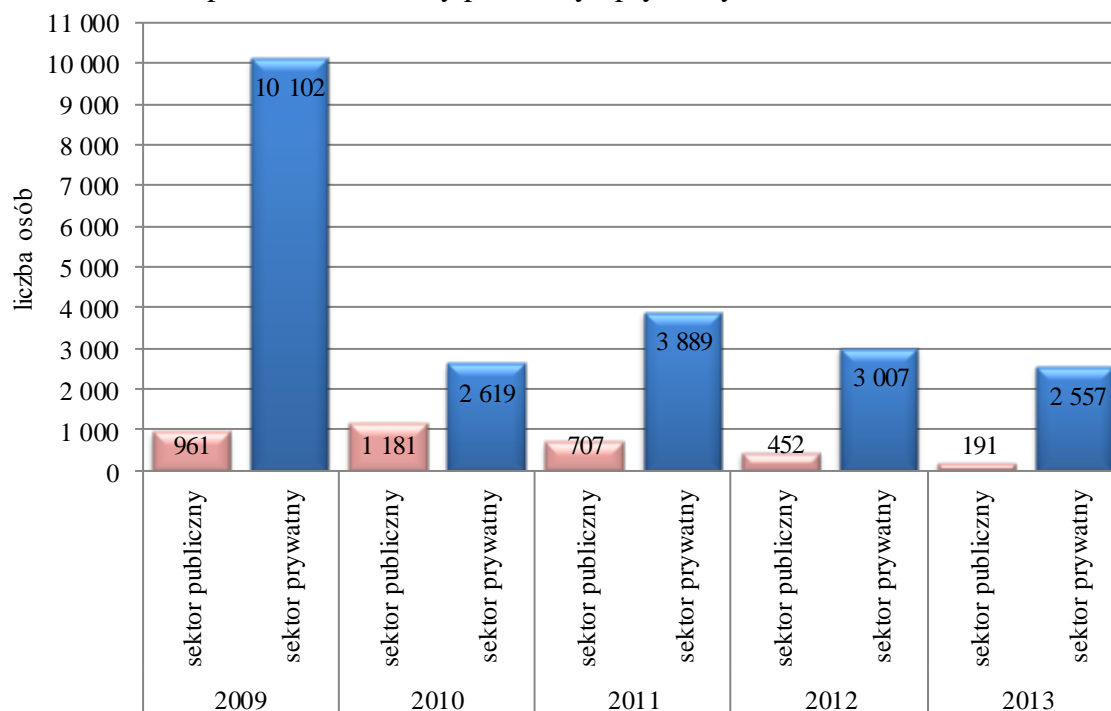
⁴ Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zm.) długotrwale bezrobotny to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Wykres 2.3. Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w latach 2009-2013

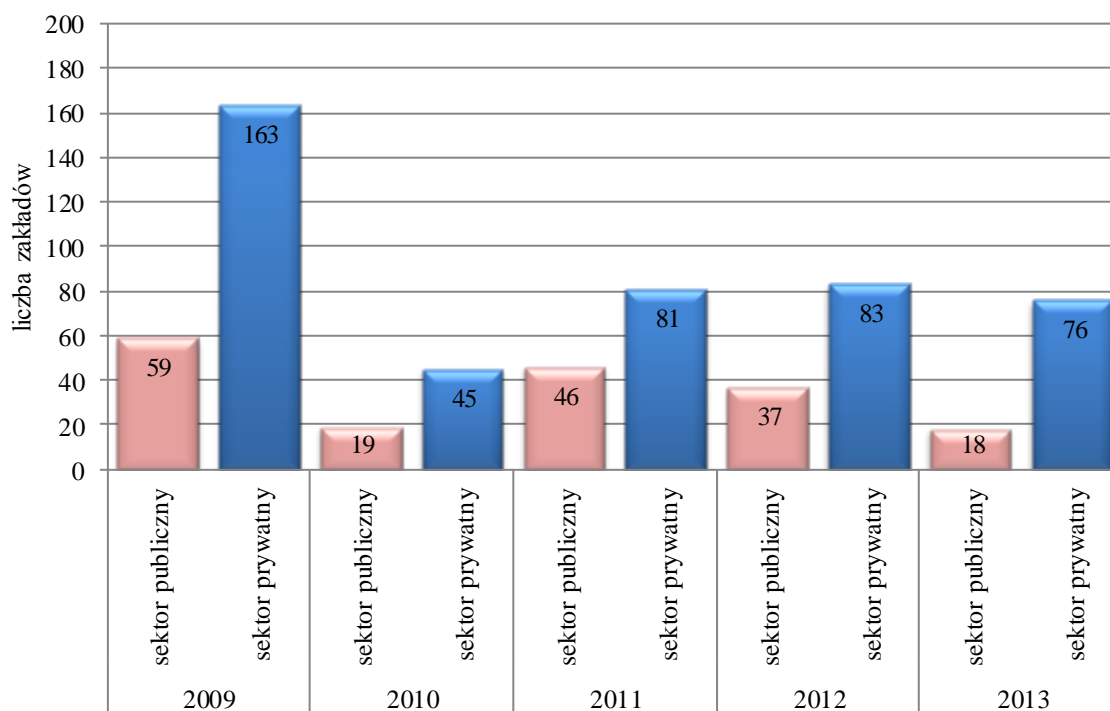
* wg MPiPS-01

Wykres 2.4. Zgłoszenia zwolnień w latach 2009-2013 (liczba osób), w podziale na sektory publiczny i prywatny

Zamiar zwolnień zgłosiły 94 zakłady pracy, czyli o 26 zakładów mniej niż w roku poprzednim. Firmy prywatne stanowiły 80,9% tej liczby i zamierzały wypowiedzieć warunki pracy 93,0% ogólnej liczby osób planowanych do zwolnienia.

Wykres 2.5. Zgłoszenia zwolnień w latach 2009-2013 (liczba zakładów), w podziale na sektory publiczny i prywatny

W 2013 roku w wyniku zwolnień grupowych pracę straciło 2 327 osób, z czego najwięcej w powiatach: międzychodzkiem – 579 osób, poznańskim – 544 osoby oraz pilskim – 353 osoby.

Największą liczbę osób zgłosiły do zwolnienia firmy zajmujące się przetwórstwem przemysłowym – 1 286 osób, handlem i naprawami – 368 osób oraz górnictwem – 356 osób.

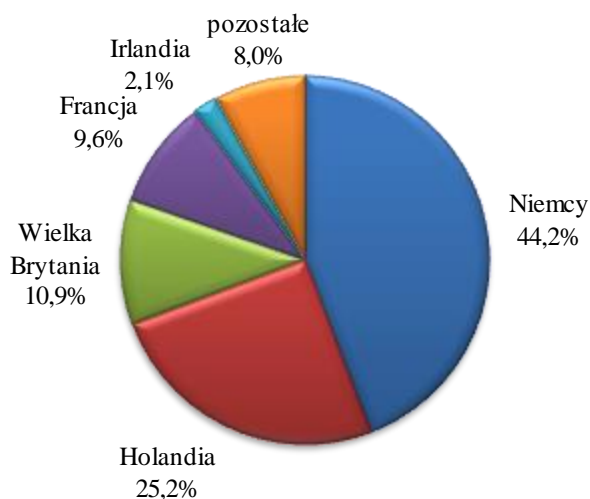
2.2.2. BEZROBOTNI REJESTRUJĄCY SIĘ PO OKRESIE ZATRUDNIENIA POZA GRANICAMI POLSKI

W 2013 roku w urzędach pracy województwa wielkopolskiego, zarejestrowało się 5 826 osób powracających po okresie zatrudnienia poza granicami Polski. Liczba ta stanowi 2,7% (w 2012 r. – 2,5%) wszystkich osób, które w minionym roku zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego.

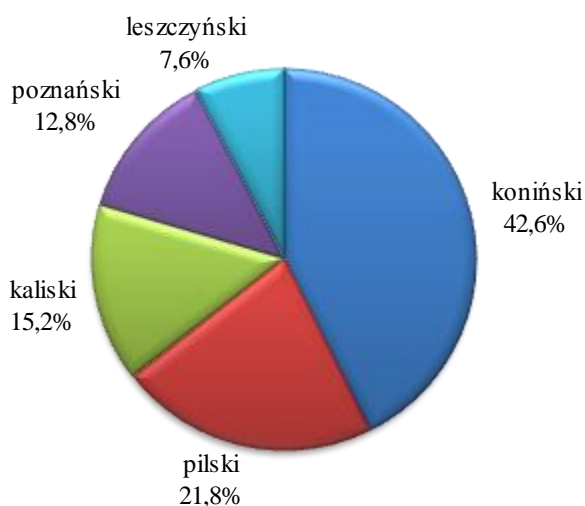
Osoby rejestrujące się w wielkopolskich powiatowych urzędach pracy, pracowały wcześniej głównie w Niemczech, Holandii, Wielkiej Brytanii, Francji i Irlandii. Pozostałe

były zatrudnione m.in. w Belgii, Danii, Norwegii, Hiszpanii, Włoszech, Szwecji, Szwajcarii, na Cyprze, w Czechach, USA, Finlandii i na Islandii.

Wykres 2.6. Udział procentowy osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy po okresie zatrudnienia za granicą w 2013 roku (wg państw)

Wykres 2.7. Udział procentowy osób rejestrujących się po okresie zatrudnienia za granicą w 2013 roku do ogółu rejestrujących się w województwie (wg subregionów)

Największy udział osób bezrobotnych powracających do Polski po zakończeniu zatrudnienia za granicą do ogółu powracających, notowany był w subregionach: konińskim – 42,6%, pilskim – 21,8% i kaliskim – 15,2%. Najwięcej osób powracających z zagranicy, zanotowano w powiatach: konińskim – 18,7%, złotowskim – 13,6% i kolskim – 12,8%.

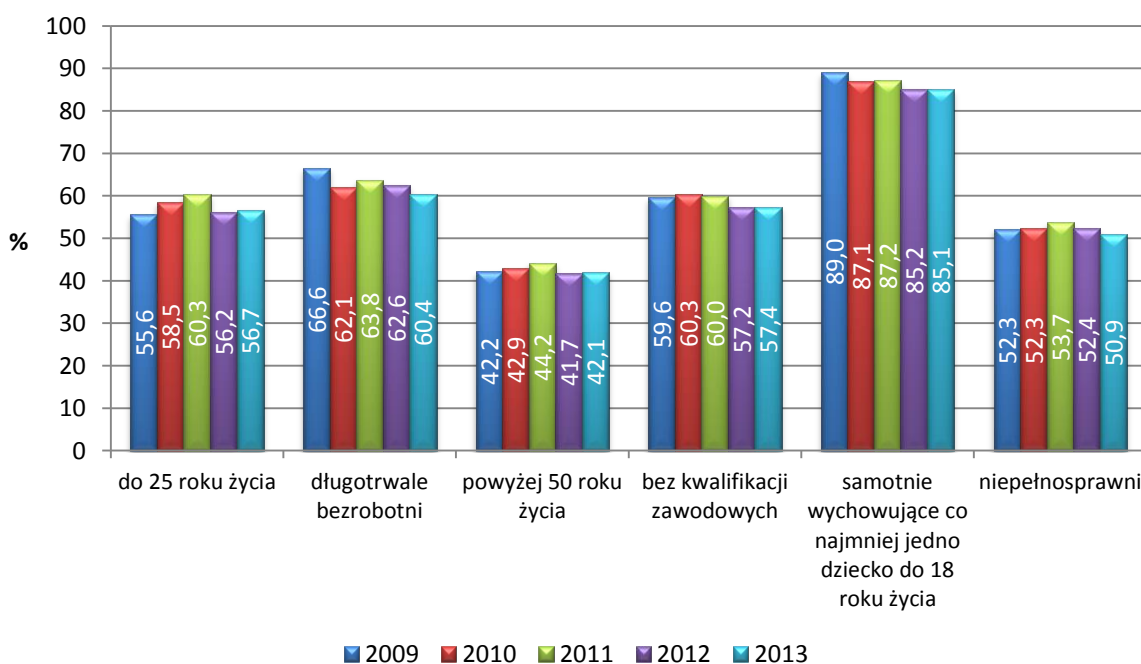
2.3. BEZROBOTNE KOBIETY

Według danych z końca 2013 roku, kobiety stanowiły 55,1% ogółu osób bezrobotnych w województwie wielkopolskim (79 790 osób). W porównaniu z rokiem poprzednim, ich udział w rejestrach urzędów pracy, wzrósł o 0,1 punktu procentowego.

Wśród osób bezrobotnych pozostających w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, udział kobiet przeważał w takich kategoriach, jak:

- samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia (85,1%),
- bez doświadczenia zawodowego (63,4%),
- długotrwale bezrobotni (60,4%),
- osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych (57,4%),
- osoby do 25 roku życia (56,7%),
- niepełnosprawni (50,9%).

Wykres 2.8. Bezrobotne kobiety będące w szczególnej sytuacji na wielkopolskim rynku pracy w latach 2009-2013

Ponadto wysoki udział kobiet zaznacza się w wśród bezrobotnych:

- z wyższym wykształceniem (69,2%),
- w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki w szkole wyższej, do 27 roku życia (71,2%),
- z wykształceniem średnim (65,1%),
- zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy powyżej 24 miesięcy (66,5%),
- bez stażu pracy (63,6%).

2.4. BEZROBOCIE NA WSI

Na koniec grudnia 2013 roku zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne były 68 974 osoby zamieszkałe na wsi, które stanowiły 47,6% ogółu osób bezrobotnych. Udział tej grupy w rejestrach urzędów pracy w porównaniu z latami poprzednimi pozostaje na podobnym poziomie. Kobiety stanowiły w tej grupie 56,0%, wobec 55,1% udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych. Prawo do zasiłku posiadał co siódmy zarejestrowany mieszkaniec wsi.

W grupie wiekowej bezrobotnych do 34 roku życia mieszkańcy wsi stanowili 52,7%, natomiast w przypadku osób w wieku powyżej 45 lat, mieszkańcy wsi stanowili 41,4%.

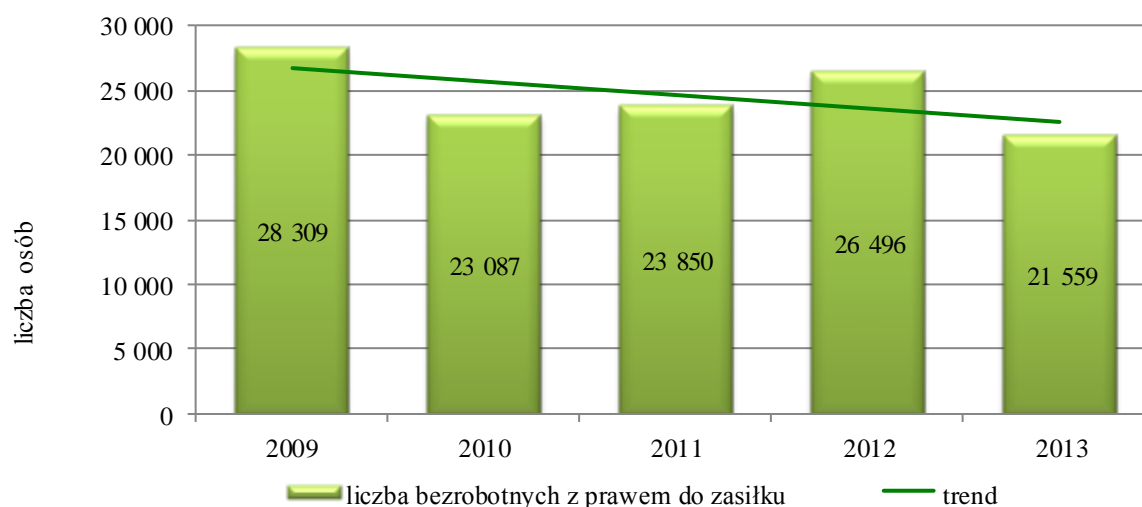
Osoby młode mieszkające na wsi stanowią najbardziej mobilną część tej populacji. Mimo utrudnień komunikacyjnych, częściej szukają pracy poza miejscem swojego zamieszkania oraz korzystają z pośrednictwa urzędu pracy przy szukaniu zatrudnienia.

Bezrobotni mieszkańcy wsi posiadali niższe wykształcenie niż ogół zarejestrowanych osób bezrobotnych. Wykształcenie wyższe posiadało 8,7% ogółu bezrobotnych z tej grupy, a poniżej średniego 61,8% tej populacji. Wśród ogółu bezrobotnych w Wielkopolsce wartości te wynosiły odpowiednio 11,6% i 56,7%.

2.5. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

W końcu 2013 roku prawo do zasiłku posiadała prawie co siódma osoba bezrobotna – 21 559 osób, tj. 14,9% ogółu osób bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek tej grupy osób bezrobotnych o 4 937 osób, tj. o 18,6%.

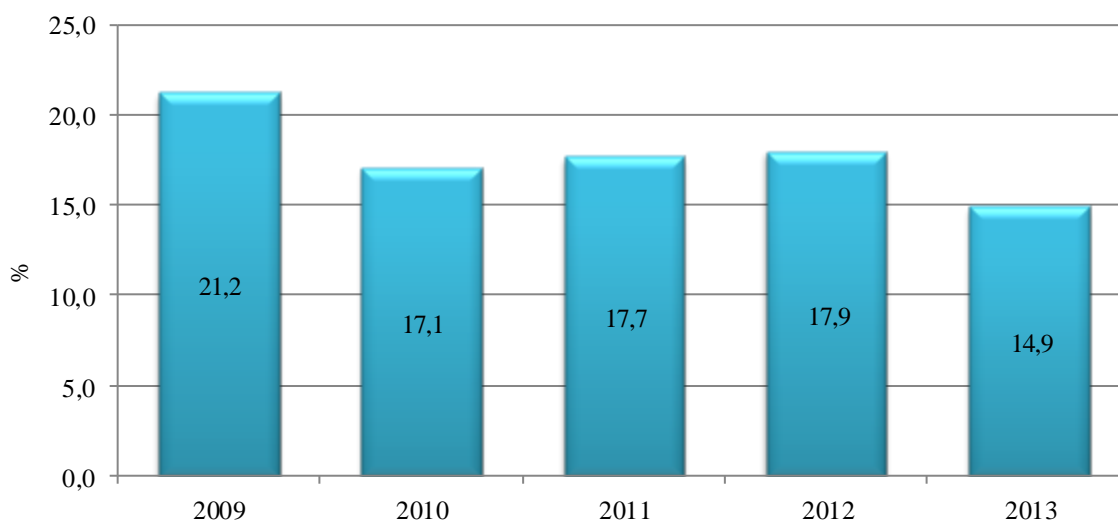
Wykres 2.9. Bezrobotni Wielkopolanie z prawem do zasiłku w latach 2009-2013

Zasiłek stanowił zabezpieczenie finansowe na czas poszukiwania pracy dla 12,7% populacji osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wskazanych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W 2013 roku zanotowano najniższy udział osób uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na przestrzeni ostatnich lat. W porównaniu z rokiem poprzednim był on niższy o 3 punkty procentowe.

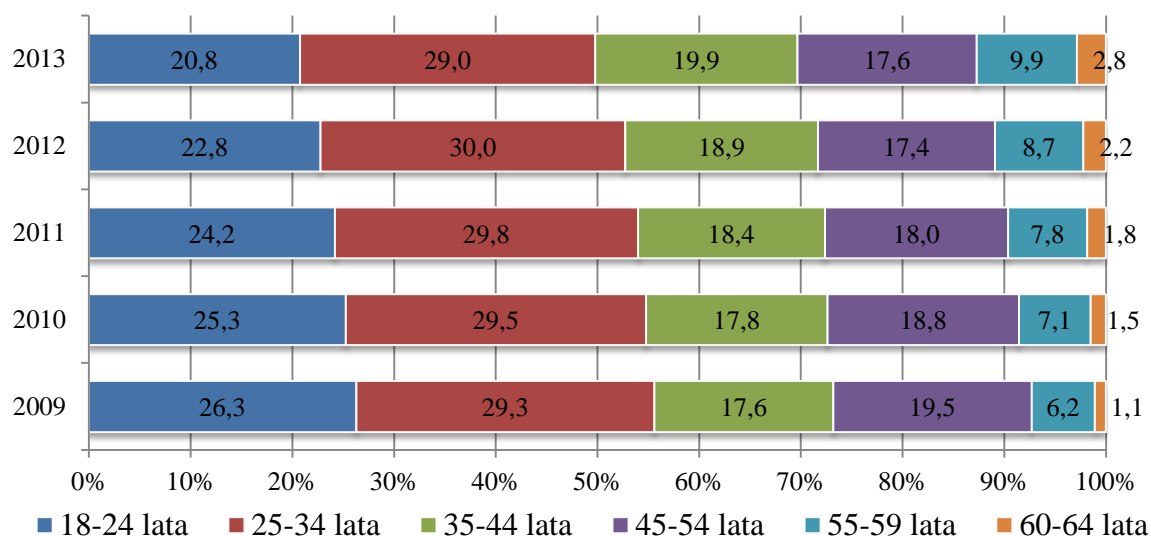
Wykres 2.10. Udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w latach 2009-2013

2.6. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU

Od lat osoby bezrobotne w wieku do 34 lat stanowiły dominującą grupę w rejestrach urzędów pracy Wielkopolski, a jej udział w ogólnej liczbie bezrobotnych każdego roku przekraczał 50%. W roku 2013 po raz pierwszy od dłuższego czasu udział ten zmniejszył się, do 49,8%. Przyczyną tego spadku było przede wszystkim zmniejszenie się udziału w rejestrach grupy najmłodszych osób bezrobotnych, od 18 do 24 roku życia, który na przestrzeni lat 2009-2013 zmalował z 26,3% do 20,8%.

Wykres 2.11. Bezrobotni według wieku w latach 2009-2013

Równocześnie w latach 2009-2013 odnotowano wzrost udziału osób bezrobotnych w wieku powyżej 45 roku życia w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w urzędach pracy z 26,8 do 30,3%.

2.6.1. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA

Na koniec 2013 roku w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego zarejestrowanych było 30 068 osób do 25 roku życia. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek tej liczby o 10,6% i jednocześnie nastąpiło zmniejszenie udziału tej populacji w strukturze bezrobocia o 1,9 punktu procentowego (2012 – 22,7%, 2013 – 20,8%).

Udział kobiet w tej kategorii osób wynosił 56,7% i wzrósł w stosunku do 2012 roku o 0,5 punktu procentowego.

Ponad połowa osób bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 52,4%, posiadała wykształcenie średnie (43,5%) i wyższe (8,9%), co czwarta osoba zawodowe (27,9%), a co piąta osoba gimnazjalne i niższe (19,6%). Blisko 2/3 bezrobotnych kobiet do 25 roku życia (59,4%) miało wykształcenie średnie lub wyższe.

Tabela 2.2. Struktura bezrobocia wśród osób do 25 roku życia w latach 2012-2013

Wyszczególnienie		2012 rok		2013 rok		% wzrost/ spadek 2013/2012
		liczba bezrobotnych	procentowy udział do ogółu bezrobotnych do 25 r. ż.	liczba bezrobotnych	procentowy udział do ogółu bezrobotnych do 25 r. ż.	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	4 185	12,5	3 601	12,0	-14,0
	1-3 m-cy	9 900	29,4	7 748	25,8	-21,7
	3-6 m-cy	8 213	24,4	7 580	25,2	-7,7
	6-12 m-cy	5 181	15,4	4 960	16,5	-4,3
	12-24 m-cy	4 178	12,4	4 154	13,8	-0,6
	pow. 24 m-cy	1 984	5,9	2 025	6,7	2,1
wykształce- nie	wyższe	2 895	8,6	2 682	8,9	-7,4
	policealne i śr. zawod.	8 584	25,5	7 665	25,5	-10,7
	śr. ogólnokształcące	6 121	18,2	5 413	18,0	-11,6
	zasadnicze zawodowe	9 232	27,5	8 404	27,9	- 9,0
	gimnazjalne i poniżej	6 809	20,2	5 904	19,7	-13,3
staż pracy	do 1 roku	7 596	22,6	7 093	23,6	- 6,6
	1-5 lat	12 196	36,2	10 400	34,6	-14,7
	5-10 lat	592	1,8	417	1,4	-29,6
	bez stażu	13 257	39,4	12 158	40,4	- 8,3
Ogółem		33 641	100,0	30 068	100,0	-10,6

Ponad 40% osób bezrobotnych do 25 roku życia nie miało żadnego stażu zawodowego. W 2013 roku co piąty bezrobotny z tej grupy pozostawał w rejestrze urzędu przez okres powyżej roku (20,5%), co stanowiło wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 2,2 punktu procentowego. Natomiast 63,0% osób bezrobotnych do 25 roku życia zarejestrowanych było w urzędach pracy przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, co stanowiło spadek o 3,3 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego.

2.6.2. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia według stanu na koniec grudnia 2013 roku wynosiła 32 046 osób i zwiększyła się o 1 851 osób, tj. o 6,1% w porównaniu ze stanem na koniec roku poprzedniego. Ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zwiększył się o 1,6 punktu procentowego (2012 – 20,4%, 2013 – 22,1%).

Jest to grupa bezrobotnych, w której przeważają osoby z niższym wykształceniem. 34,8% bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej, a co trzecia osoba wykształcenie zasadnicze zawodowe (36,4%).

Tabela 2.3. Struktura bezrobocia wśród osób powyżej 50 roku życia w latach 2012-2013

Wyszczególnienie		2012 rok		2013 rok		% wzrost/ spadek 2013/2012
		liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych pow. 50 r.ż.	liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych pow. 50 r.ż.	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	2 718	9,0	2 865	8,9	5,4
	1-3 m-cy	5 478	18,1	5 160	16,1	-5,8
	3-6 m-cy	4 491	14,9	5 100	15,9	13,6
	6-12 m-cy	6 312	20,9	6 504	20,3	3,0
	12-24 m-cy	5 331	17,7	5 915	18,5	11,0
	pow. 24 m-cy	5 865	19,4	6 502	20,3	10,9
wykształce- nie	wyższe	1 117	3,7	1 306	4,1	16,9
	policealne i śr. zawod.	5 828	19,3	6 350	19,8	9,0
	śr. ogólnokształcące	1 534	5,1	1 586	4,9	3,4
	zasadnicze zawodowe	10 999	36,4	11 667	36,4	6,1
	gimnazjalne i poniżej	10 717	35,5	11 137	34,8	3,9
staż pracy	do 1 roku	1 583	5,2	1 721	5,4	8,7
	1-5 lat	1 740	5,8	1 827	5,7	5,0
	5-10 lat	2 163	7,2	2 391	7,4	10,5
	10-20 lat	6 541	21,7	7 176	22,4	9,7
	20-30 lat	10 717	35,5	11 251	35,1	5,0
	30 lat i więcej	6 323	20,9	6 541	20,4	3,4
	bez stażu	1 128	3,7	1 139	3,6	1,0
Ogółem	30 195	100,0	32 046	100,0	6,1	

Co trzecia osoba reprezentująca tę grupę pozostaje bezrobotną powyżej 12 miesięcy, przy czym co piąta pozostaje bez zatrudnienia ponad dwa lata. Ponad 35% osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiada staż zawodowy w przedziale od 20-30 lat, a 22,4% osób w tym wieku, od 10-20 lat. Równocześnie jednak, 11,1% osób posiada staż pracy nieprzekraczający pięciu lat, a 3,6% osób nie posiada żadnego udokumentowanego stażu pracy.

Udział kobiet w tej grupie osób bezrobotnych wyniósł w 2013 roku 42,1% i wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 0,4 punktu procentowego.

Bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia były lepiej wykształcone niż mężczyźni z tej kategorii bezrobotnych. Według stanu na koniec 2013 roku 62,2% kobiet i 77,7% mężczyzn bezrobotnych z tej grupy posiadało wykształcenie zawodowe i niższe.

Spośród kobiet po 50 roku życia 38,5% pozostawało bezrobotnymi powyżej 12 miesięcy, natomiast dłużej niż rok nie pracowało 39,0% mężczyzn z tej grupy.

Opisany powyżej okres pozostawania bez zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia, jak też posiadany przez nich poziom wykształcenia, przyczynia się do trudności na rynku pracy. Jednocześnie osoby te czują się dyskryminowane przez pracodawców, co nasila pasywność ich postaw na rynku pracy.

2.7. BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

W 2013 roku, podobnie jak w latach poprzednich, wśród bezrobotnych przeważały osoby z wykształceniem poniżej średniego.

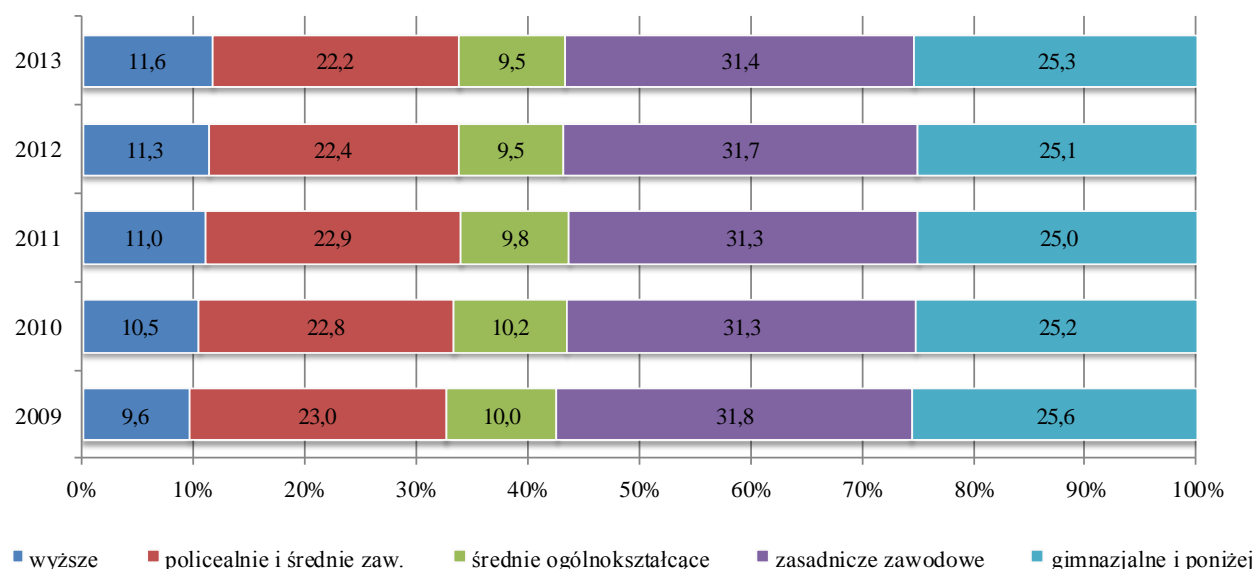
W 2013 roku prawie co trzecia osoba bezrobotna posiadała wykształcenie zawodowe. Udział osób mających takie wykształcenie w rejestrach bezrobotnych od pięciu lat waha się w granicach od 31,3% do 31,8%.

Co czwarta osoba (25,3%) zarejestrowana posiadała wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

Rok 2013 był kolejnym rokiem, w którym zanotowano nieznaczny spadek (o 0,2 punktu procentowego) udziału w rejestrach osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

W roku 2009 osoby bezrobotne ze średnim i wyższym wykształceniem stanowiły 42,6% ogólnej liczby. Do końca 2013 roku udział ten zwiększył się o 0,7 punktu procentowego, co sprawiło, że prawie co druga osoba bezrobotna miała co najmniej średnie wykształcenie.

Wykres 2.12. Bezrobotni wg wykształcenia w latach 2009-2013

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat widoczne są zmiany struktury wykształcenia wśród osób bezrobotnych. Maleje udział osób z wykształceniem zawodowym i niższym, choć nadal wartość tego wskaźnika przekracza 50%, co może świadczyć o tym, że rośnie zapotrzebowanie na pracę dla wykwalifikowanych, lecz niekoniecznie wysoko wykształconych osób.

Obecność coraz większej liczby osób z wykształceniem wyższym w ewidencji urzędów pracy, może świadczyć o niedostatecznym uwzględnianiu przy wyborze kierunku edukacji tzw. rynkowych aspektów tych decyzji. Efektem tego jest obserwowany obecnie na rynku pracy brak pracowników o wysokich kwalifikacjach technicznych przy równoczesnych znacznych nadwyżkach absolwentów kierunków humanistycznych. Powyższe tendencje są

także efektem wzrostu poziomu wykształcenia w społeczeństwie, gdyż coraz większy odsetek osób posiada wykształcenie wyższe i trend ten będzie się utrzymywał.

2.8. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI

W rejestrach urzędów pracy w końcu 2013 roku znajdowało się 68 169 osób długotrwale bezrobotnych, stanowiły one 47,1% ogólnej liczby osób bezrobotnych. Udział ten w stosunku do 2012 roku wzrósł o 4,5 punktu procentowego.

Tabela 2.4. Struktura bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych w latach 2012-2013

Wyszczególnienie		2012 rok		2013 rok		% wzrost/ spadek
		liczba bezrobotnych	% udział do ogółu długotrwale bezrobotnych	liczba bezrobotnych	% udział do ogółu długotrwale bezrobotnych	
czas pozostawania bez pracy*	do 1 m-ca	2 114	3,4	2 291	3,4	8,4
	1-3 m-cy	5 733	9,1	5 393	7,9	-5,9
	3-6 m-cy	4 965	7,9	5 328	7,8	7,3
	6-12 m-cy	7 682	12,2	7 892	11,6	2,7
	12-24 m-cy	23 209	36,8	25 442	37,3	9,6
	pow. 24 m-cy	19 255	30,6	21 823	32,0	13,3
wiek	18-24 lata	10 185	16,2	9 952	14,6	-2,3
	25-34 lata	18 256	29,0	19 813	29,0	8,5
	35-44 lata	13 072	20,7	14 669	21,5	12,2
	45-54 lata	12 976	20,6	13 682	20,1	5,4
	55-59 lat	6 657	10,6	7 679	11,3	15,4
	60-64 lata	1 812	2,9	2 374	3,5	31,0
wykształce- nie	wyższe	5 622	8,9	6 381	9,4	13,5
	policealne i śr. zawod.	13 509	21,5	14 438	21,2	6,9
	śr. ogólnokształcące	5 352	8,5	5 758	8,4	7,6
	zasadnicze zawodowe	20 191	32,1	21 683	31,8	7,4
	gimnazjalne i poniżej	18 284	29,0	19 909	29,2	8,9
staż pracy	do 1 roku	9 762	15,5	10 701	15,7	9,6
	1-5 lat	15 674	24,9	16 911	24,8	7,9
	5-10 lat	9 142	14,5	10 095	14,8	10,4
	10-20 lat	10 290	16,3	11 153	16,4	8,4
	20-30 lat	6 923	11,0	7 567	11,1	9,3
	30 lat i więcej	1 881	3,0	2 272	3,3	20,8
	bez stażu	9 286	14,8	9 470	13,9	2,0
Ogółem		62 958	100,0	68 169	100,0	8,3

* przepisy ustawy o promocji zatrudnienia (...) dopuszczają kilkukrotną rejestrację w PUP osoby długotrwale bezrobotnej, pod warunkiem spełniania wymogu figurowania w ewidencji bezrobotnych łącznie 12 miesięcy przez okres 24 miesięcy

Wśród osób długotrwale bezrobotnych 43,6% stanowiły osoby do 34 roku życia. Ponad 60% ogółu osób z tej kategorii legitymuje się wykształceniem poniżej średniego.

Aż 69,3% osób długotrwale bezrobotnych pozostawało w ewidencji urzędów pracy nieprzerwanie powyżej 12 miesięcy, przy czym dla kobiet udział ten był wyższy i wynosił 71,2%.

Co siódma osoba długotrwale bezrobotna nie posiadała stażu pracy.

Długotrwale bezrobocie ma szereg negatywnych aspektów, w szczególności utrwała ono syndrom tzw. „wyuczzonej bezradności”, a zdobyte wcześniej umiejętności zawodowe

dezaktualizują się. Wobec szczególnie trudnej sytuacji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy, powiatowe urzędy pracy promują aktywizację tej grupy bezrobotnych poprzez programy finansowane zarówno z Funduszu Pracy, jak i ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

2.9. NIEPEŁNOSPRAWNI

Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych w województwie wielkopolskim na koniec 2013 roku wynosiła 9 067, tj. 6,3% ogólnej liczby osób bezrobotnych. W grupie tej przeważały kobiety, które stanowiły 50,9% ogółu bezrobotnych osób niepełnosprawnych.

Tabela 2.5. Struktura bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych w latach 2012-2013

Wyszczególnienie		2012 rok		2013 rok		% wzrost/ spadek
		liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych	liczba bezrobotnych	% udział do ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych	
czas pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	679	8,0	753	8,3	10,9
	1-3 m-cy	1 545	18,2	1 525	16,8	-1,3
	3-6 m-cy	1 323	15,6	1 504	16,6	13,7
	6-12 m-cy	1 774	20,9	1 724	19,0	-2,8
	12-24 m-cy	1 533	18,1	1 753	19,4	14,4
	pow. 24 m-cy	1 626	19,2	1 808	19,9	11,2
wiek	18-24 lata	718	8,5	695	7,7	-3,2
	25-34 lata	1 264	14,9	1 301	14,3	2,9
	35-44 lata	1 506	17,7	1 633	18,0	8,4
	45-54 lata	2 653	31,3	2 771	30,5	4,4
	55-59 lat	1 848	21,8	2 036	22,5	10,2
	60-64 lata	491	5,8	631	7,0	28,5
wykształce- nie	wyższe	408	4,8	516	5,7	26,5
	policealne i śr. zawod.	1 710	20,2	1 843	20,3	7,8
	śr. ogólnokształcące	569	6,7	603	6,7	6,0
	zasadnicze zawodowe	3 218	37,9	3 382	37,3	5,1
	gimnazjalne i poniżej	2 575	30,4	2 723	30,0	5,7
staż pracy	do 1 roku	858	10,1	979	10,8	14,1
	1-5 lat	1 402	16,5	1 454	16,0	3,7
	5-10 lat	1 126	13,3	1 194	13,2	6,0
	10-20 lat	1 879	22,2	2 017	22,2	7,3
	20-30 lat	1 799	21,2	1 909	21,1	6,1
	30 lat i więcej	683	8,1	744	8,2	8,9
	bez stażu	733	8,6	770	8,5	5,0
Ogółem		8 480	100,0	9 067	100,0	6,9

Wśród zarejestrowanych niepełnosprawnych przeważały osoby w wieku 45-54 lat. Natomiast udział osób młodych do 34 roku życia w tej populacji stanowił 22,0%.

Blisko 40,0% osób niepełnosprawnych pozostawało w rejestrach osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy.

Tylko 5,7% osób z tej grupy posiadało wykształcenie wyższe, a co czwarta osoba wykształcenie na poziomie średnim i policealnym. Większość osób niepełnosprawnych posiadała wykształcenie zawodowe (37,3%) oraz gimnazjalne i poniżej (30,0%).

2.10. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Lista zawodów w największym stopniu generujących bezrobocie od lat jest niezmienna, notowano tylko okresowe zmiany ich pozycji.

Tabela 2.6. Zawody najliczniej występujące wśród osób bezrobotnych (porównanie lat 2009-2013)

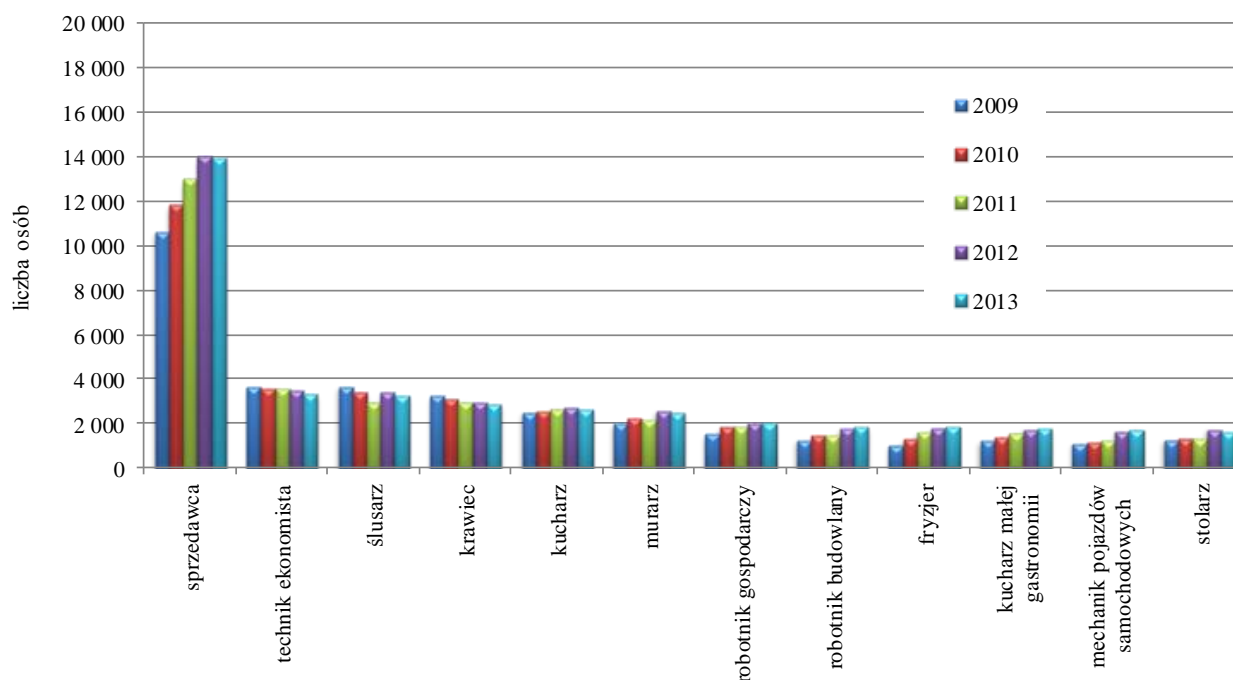
Lp.	Zawód	liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku					wzrost/ spadek 2013-2012
		2009	2010	2011	2012	2013	
1.	sprzedawca	10 640	11 822	12 970	13 979	13 925	-54
2.	technik ekonomista *	3 646	3 602	3 564	3 490	3 311	-179
3.	ślusarz	3 674	3 383	2 953	3 399	3 242	-157
4.	krawiec	3 247	3 117	2 984	2 920	2 850	-70
5.	kucharz	2 484	2 531	2 652	2 704	2 632	-72
6.	murarz	1 985	2 221	2 141	2 565	2 489	-76
7.	robotnik gospodarczy	1 540	1 826	1 838	1 991	2 052	61
8.	robotnik budowlany	1 251	1 455	1 468	1 773	1 859	86
9.	fryzjer	1 042	1 313	1 628	1 825	1 836	11
10.	kucharz małej gastronomii	1 229	1 394	1 592	1 731	1 750	19
11.	mechanik pojazdów samochod.	1 087	1 096	1 230	1 649	1 727	78
12.	stolarz	1 265	1 342	1 323	1 715	1 621	-94
13.	szwaczka	1 839	1 751	1 712	1 753	1 584	-169

* do 1 lipca 2010 roku – asystent ekonomiczny

Od 1 września 2012 roku obowiązuje nowa klasyfikacja, wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010 r., Nr 82, poz. 537, ze zm.).

W tabeli i na wykresie zamieszczono informacje dotyczące kształtowania się w latach 2009-2013 wielkości liczbowych opisujących bezrobocie w trzynastu zawodach reprezentowanych przez najliczniejsze grupy bezrobotnych (więcej niż 1 500 osób zarejestrowanych na koniec 2013 roku). W analizowanym roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, w ośmiu z tych profesji nastąpił spadek wartości bezwzględnych (największy dla zawodów: technik ekonomista – o 179 osób, szwaczka – o 169 osób i ślusarz – o 157 osób). Natomiast wzrost wartości bezwzględnych nastąpił w pięciu zawodach (największy dla zawodów: robotnik budowlany – o 86 osób i mechanik pojazdów samochodowych – o 78 osób).

Wykres 2.13. Zawody najliczniej występujące wśród bezrobotnych w latach 2009-2013

Wśród osób bezrobotnych niezmiennie dominują osoby z zawodem sprzedawcy, który w roku 2009 posiadała co dwunasta, w latach 2010 i 2012 co jedenasta, a w latach 2011 i 2013 co dziesiąta osoba bezrobotna. Sytuacja ta wynika z faktu występowania bardzo dużej konkurencji na rynku pracy, bowiem wolne stanowiska w handlu nie zawsze obsadzone są osobami, które ukończyły szkołę w zawodzie sprzedawcy. Specyfika pracy w tym zawodzie nie wymaga kosztownego przyuczenia osób nieposiadających potrzebnego wykształcenia i doświadczenia. Podjęcie pracy na stanowisku sprzedawcy ułatwia także notowana od lat wysoka fluktuacja kadr.

Na uwagę zasługuje fakt, że również od lat znaczną część bezrobotnych kobiet stanowią osoby reprezentujące jeden z czterech zawodów, tj.: sprzedawca, technik ekonomista, krawiec i kucharz.

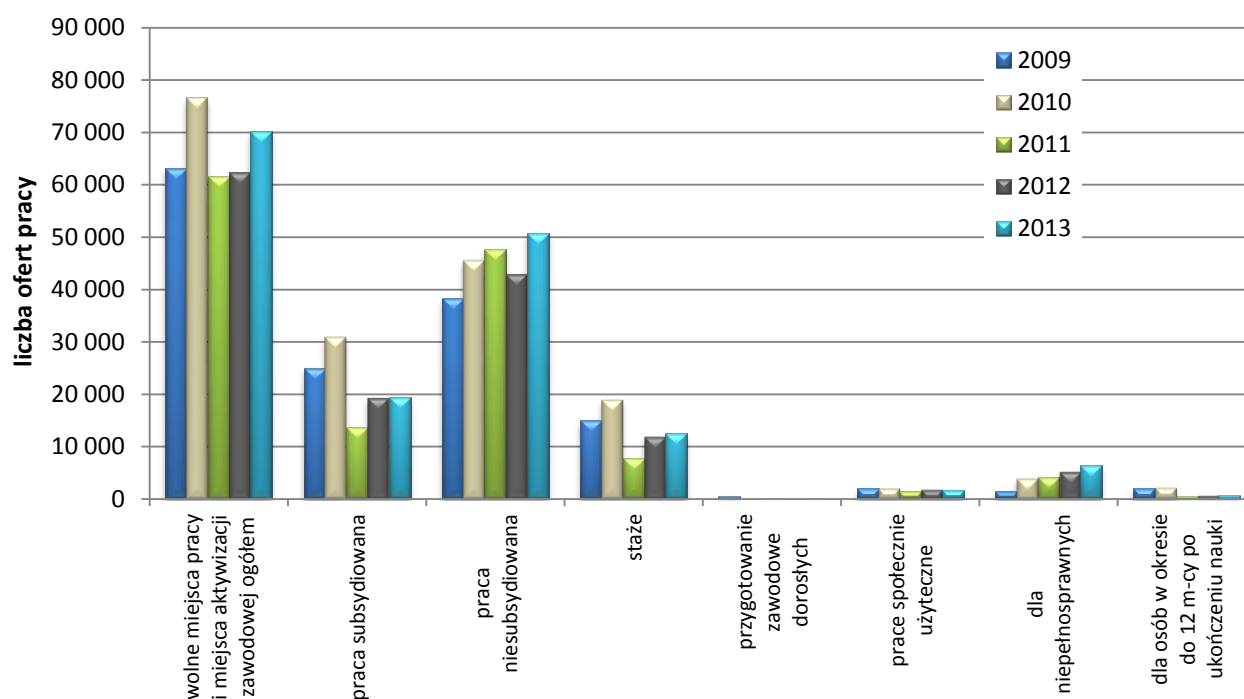
Znaczny udział w strukturze bezrobocia wg zawodów i specjalności niezmiennie mają osoby bezrobotne bez zawodu, mające wykształcenie średnie ogólnokształcące, gimnazjalne i poniżej, nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych. Do grupy tej należy prawie co szósta osoba bezrobotna.

3. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY

3.1. OFERTY PRACY

W 2013 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich urzędów pracy 70 277 ofert pracy, tj. o 12,8% więcej niż w 2012 roku. Wzrost liczby ofert może być sygnałem ożywienia gospodarczego, którego odzwierciedlenie stanowi wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.

Wykres 3.1. Oferty pracy w latach 2009-2013

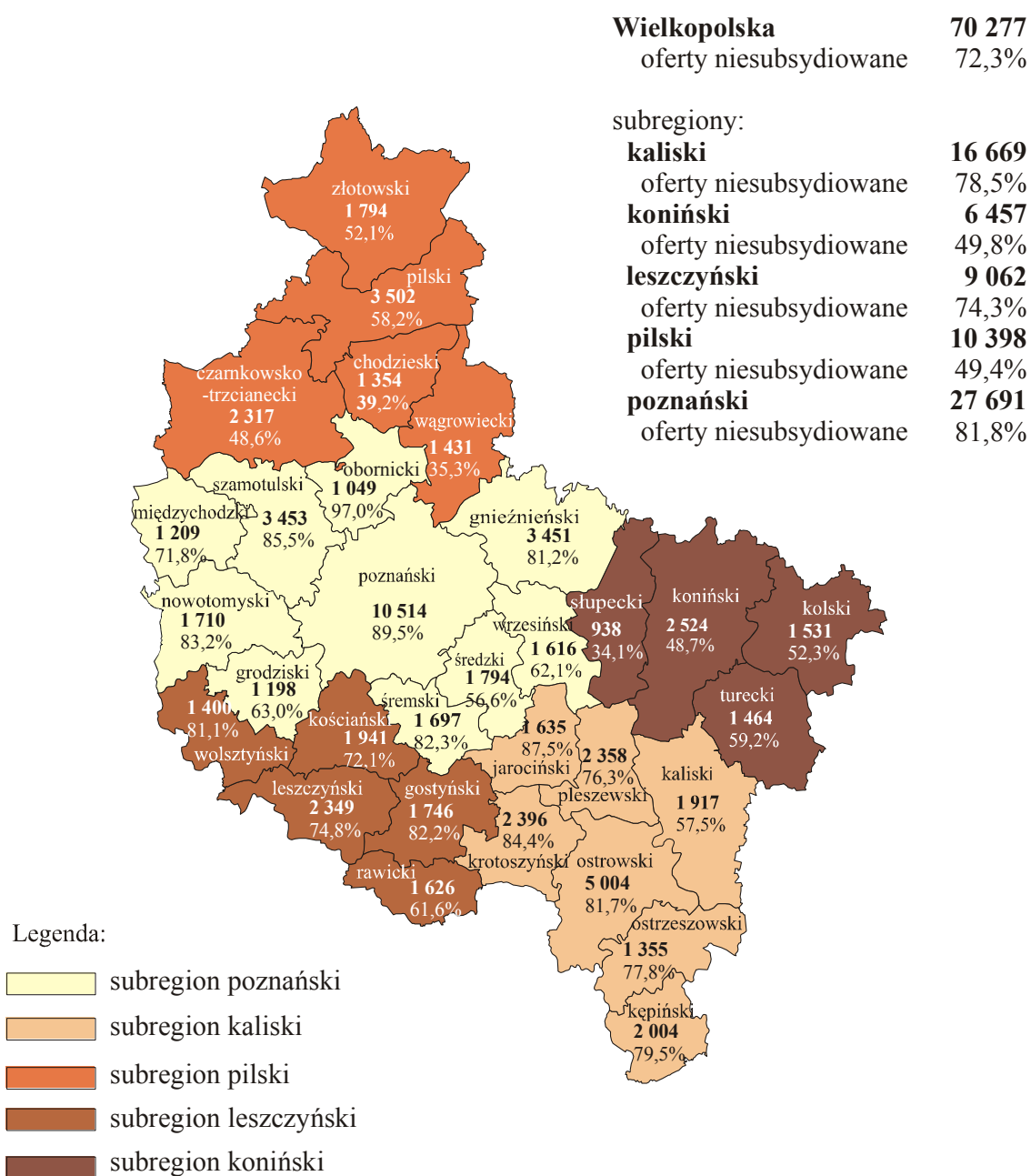
W 2013 roku oferty dotyczące pracy subsydiowanej stanowiły 27,7% wszystkich ofert. W porównaniu do roku poprzedniego udział ten zmalał o 3,4 punktu procentowego. Udział ofert pracy niesubsydiowanej w ogólnej liczbie ofert pracy kształtował się w ostatnich latach następująco:

- w 2013 roku – 70 277, w tym niesubsydiowane 50 811, tj. 72,3%,
- w 2012 roku – 62 299, w tym niesubsydiowane 42 914, tj. 68,9%,
- w 2011 roku – 61 561, w tym niesubsydiowane 47 768, tj. 77,6%,
- w 2010 roku – 76 688, w tym niesubsydiowane 45 653, tj. 59,5%,
- w 2009 roku – 63 221, w tym niesubsydiowane 38 286, tj. 60,6%.

Zwiększenie liczby ofert pracy jest zatem spowodowane przede wszystkim zwiększeniem udziału ofert niesubsydiowanych w ogólnej ich liczbie.

Należy przy tym zauważyć, że są w Wielkopolsce powiaty, w których udział ofert pracy niesubsydiowanej jest bardzo wysoki i przekracza 80%, ale można też wskazać takie powiaty, w których w znacznej większości urząd pracy obsługuje tylko oferty pracy subsydiowanej.

Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w 2013 roku oraz udział procentowy ofert pracy niesubsydiowanej

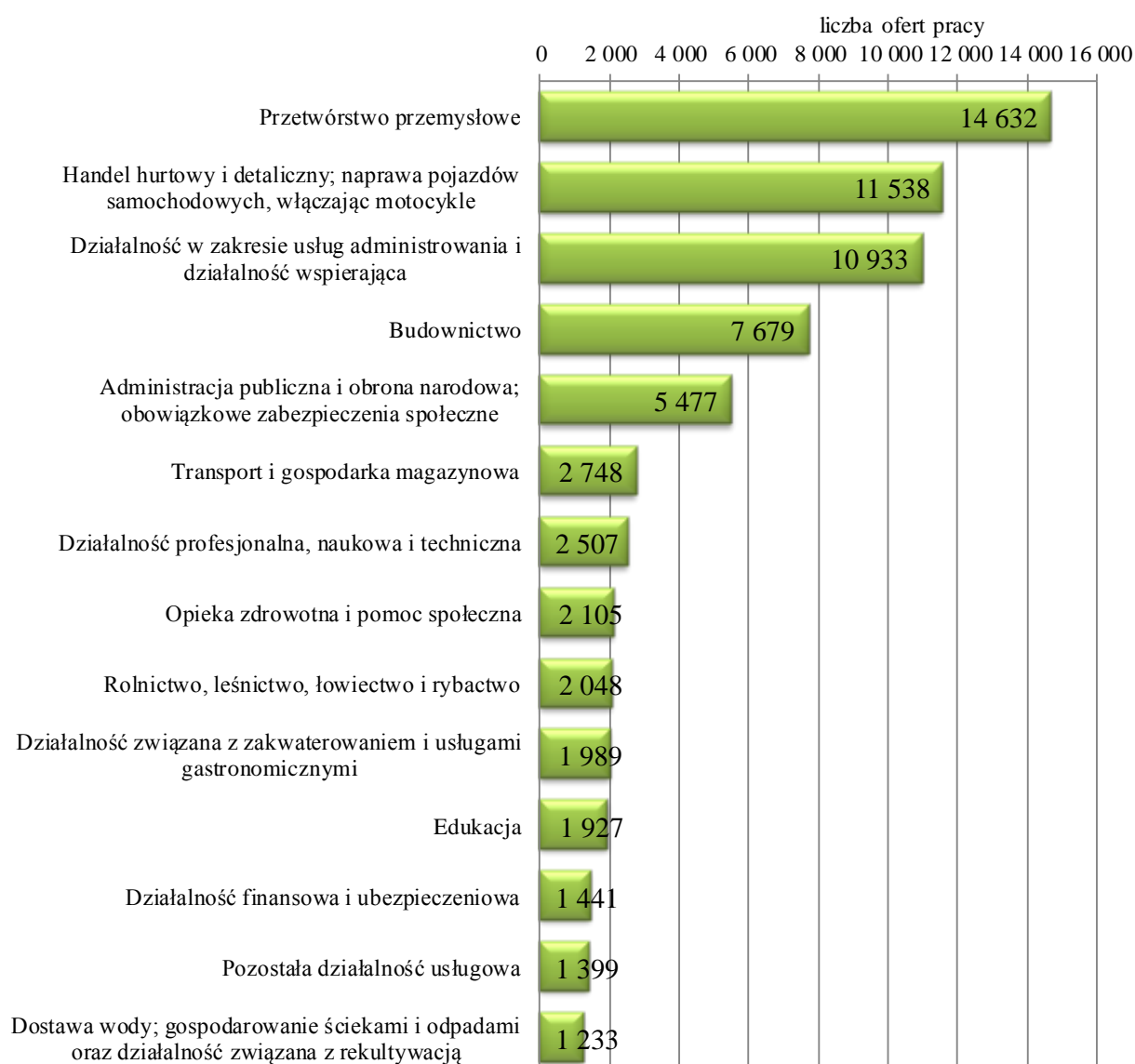

3.1.1. OFERTY PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI

Najwięcej zgłoszonych wolnych miejsc pracy pochodziło z branży przetwórstwa przemysłowego – 14 632 oferty, handlu – 11 538, działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej – 10 933, budownictwa – 7 679 oraz administracji publicznej, obrony narodowej i zabezpieczeń społecznych – 5 477 ofert.

W 2013 roku w ww. branżach większe zapotrzebowanie na pracowników niż rok wcześniej zgłosili pracodawcy w obszarze działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej oraz przetwórstwa przemysłowego (odpowiednio o 3 452 i 2 169 ofert pracy).

Wykres 3.2. Zestawienie branż zgłaszających największe zapotrzebowanie na pracę w 2013 roku

W sekcji „dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” liczba ofert pracy w 2013 roku przewyższała liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w powiatowych urzędach pracy, posiadających kwalifikacje zawodowe w tym zakresie.

3.1.2. OFERTY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

Zapotrzebowanie na pracowników wykonujących określone zawody, zgłaszane w 2013 roku przez pracodawców w powiatowych urzędach pracy, kształtowało się podobnie jak w latach ubiegłych. Widoczne było duże zapotrzebowanie przede wszystkim na zawody wymagające wykonywania pracy fizycznej. Jak co roku, najwięcej ofert było kierowanych dla sprzedawców i robotników gospodarczych. Potrzebowano również robotników budowlanych, pracowników przy pracach prostych, robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym, kierowców, sprzątaczkę, szwaczki, magazynierów, ślusarzy, pakowaczy, pracowników ochrony, spawaczy, monterów, tapicerów, stolarzy, kucharzy i murarzy. Zwraca uwagę niemalejące zapotrzebowanie na zawody związane z obsługą biura, takie jak technik prac biurowych i pozostali pracownicy obsługi biurowej oraz na zawody związane z handlem, takie jak przedstawiciel handlowy, telemarketer oraz doradca klienta. Zauważalny stał się wzrost zapotrzebowania na opiekunów osób starszych.

Stanowiska pracy, na które pracodawcy najczęściej poszukiwali pracowników w 2013 roku, to (liczba ofert większa niż 500):

▪ sprzedawca	4 268
▪ robotnik gospodarczy	4 186
▪ pracownik biurowy	2 083
▪ kierowca samochodu ciężarowego	1 728
▪ robotnik budowlany	1 649
▪ pozostali pracownicy obsługi biurowej	1 506
▪ szwaczka	1 459
▪ magazynier	1 383
▪ pakowacz	1 252
▪ pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	1 222
▪ sprzątaczkę	1 210
▪ przedstawiciel handlowy	1 135
▪ murarz	1 080
▪ pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	1 001

▪ stolarz	919
▪ telemarketer	865
▪ robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	853
▪ ślusarz	802
▪ doradca klienta	767
▪ pracownik ochrony fizycznej bez licencji	726
▪ kucharz	719
▪ pozostali spawacze i pokrewni	609
▪ opiekun osoby starszej	521
▪ tapicer	518

Spośród zawodów znajdujących się w statystykach wielkopolskich urzędów pracy wyodrębniono takie, dla których liczba ofert przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych i wynosiła co najmniej dwieście. Ponadto zawody te równocześnie charakteryzowały się wysokim wskaźnikiem zapotrzebowania (obliczonym jako stosunek liczby ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku do urzędów pracy do liczby osób bezrobotnych nowo zarejestrowanych w tym samym okresie). Efektem było stworzenie listy 37 zawodów, na które zapotrzebowanie jest wyższe, niż ich podaż w rejestrach urzędów pracy.

Największy deficyt kandydatów do pracy odnotowano w zawodach związanych z pracą fizyczną, takich jak: spawacze, pracownicy ochrony, kierowcy samochodów ciężarowych, kierowcy operatorzy wózków jezdniowych, monterzy sprzętu gospodarstwa domowego, stolarze, magazynierzy, sprzątaczkę, brukarze, dekarze, pracownicy przy pracach prostych, robotnicy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt, operatorzy urządzeń przetwórstwa drobiu oraz rozbieracz-wykrawacz.

Na czołowych pozycjach listy zawodów deficytowych znalazły się również zawody z branż handlowej i finansowej, takie jak: agent ubezpieczeniowy, doradca finansowy, specjalista ds. sprzedaży, doradca klienta, telemarketer i przedstawiciel handlowy. Są to zawody wymagające określonych predyspozycji osobowych i zdolności perswazyjnych oraz rzetelnej wiedzy o sprzedawanym produkcie.

Zanotowano również zauważalny niedobór opiekunów osób starszych, spedytorów, sekretarek i pracowników biurowych (tabela 3.1).

Tabela 3.1. Liczba ofert pracy dla zawodów cieszących się największym zainteresowaniem pracodawców

Lp.	Zawód	liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w 2013 roku	liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	liczba ofert pracy przypadająca na 1 osobę (kolumna 4/3)
1	2	3	4	5
1.	pomocniczy robotnik przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	19	283	14,9
2.	pracownik ochrony fizycznej I stopnia	16	208	13,0
3.	kierowca ciągnika siodłowego	31	386	12,5
4.	monter elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	26	278	10,7
5.	operator urządzeń przetwórstwa drobiu	27	251	9,3
6.	spawacz metodą MIG	30	276	9,2
7.	opiekun osoby starszej	73	521	7,1
8.	pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	67	432	6,4
9.	pozostali spawacze i pokrewni	95	609	6,4
10.	spawacz metodą MAG	65	382	5,9
11.	agent ubezpieczeniowy	55	313	5,7
12.	spedytor	41	210	5,1
13.	pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	201	1 001	5,0
14.	doradca finansowy	50	201	4,0
15.	pracownik ochrony fizycznej bez licencji	248	726	2,9
16.	doradca klienta	264	767	2,9
17.	pozostali magazynierzy i pokrewni	135	286	2,1
18.	przedstawiciel handlowy	545	1 135	2,1
19.	kierowca samochodu ciężarowego	843	1 728	2,0
20.	brukarz	233	471	2,0
21.	specjalista do spraw sprzedaży	130	253	1,9
22.	pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	124	239	1,9
23.	telemarketer	486	865	1,8
24.	pozost. pracownicy przy pracach prostych gdzieindziej niesklasyfik.	703	1 222	1,7
25.	pomocniczy robotnik szklarniowy	150	259	1,7
26.	robotnik gospodarczy	2 483	4 186	1,7
27.	pracownik prac dorywczych	162	254	1,6
28.	sekretarka	217	318	1,5
29.	technik prac biurowych	1 507	2 083	1,4
30.	kierowca operator wózków jezdniowych	202	275	1,4
31.	pozostali pracownicy obsługi biurowej	1 137	1 506	1,3
32.	rozbieracz-wykrawacz	190	241	1,3
33.	sprzętaczka biurowa	1 034	1 210	1,2
34.	kierowca samochodu dostawczego	314	353	1,1
35.	pomocniczy robotnik polowy	203	223	1,1
36.	pozostali stolarze meblowi i pokrewni	266	278	1,0
37.	dekarz	458	460	1,0

W zestawieniu obrazującym zawody, w których liczba bezrobotnych rejestrujących się w urzędach w 2013 roku była znacząco większa od zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców, podobnie jak w latach ubiegłych, znajdują się przede wszystkim profesje związane z akademickim wykształceniem humanistycznym. W najgorszej sytuacji zawodowej byli politolodzy, filozofowie, socjolodzy, historycy, filolodzy, geografowie oraz specjaliści ds. stosunków międzynarodowych. Do wielkopolskich urzędów pracy zgłoszono stosunkowo niewielkie zapotrzebowanie na tego typu specjalistów albo było ono zupełnie nieadekwatne do podaży, co powinno być wskazówką dla instytucji edukacyjnych.

Tabela 3.2. Liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych przewyższająca liczbę ofert pracy (przynajmniej 100 kandydatów na ofertę lub brak ofert)

Lp.	Zawód	liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych w 2013 roku	liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	liczba ofert pracy przypadająca na 1 osobę (kolumna 4/3)
1	2	3	4	5
1.	pozostali hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	103	0	brak
2.	górnik eksploatacji podziemnej	106	0	brak
3.	filozof	114	0	brak
4.	specjalista pracy socjalnej	144	0	brak
5.	technik usług fryzjerskich	152	0	brak
6.	tkacz	154	0	brak
7.	technik leśnik	159	0	brak
8.	geograf	168	0	brak
9.	historyk	180	0	brak
10.	specjalista ds. stosunków międzynarodowych	222	0	brak
11.	filolog – filologia polska	233	0	brak
12.	technik mechanizacji rolnictwa	377	0	brak
13.	politolog	712	0	brak
14.	technik żywienia i gospodarstwa domowego	1 748	2	0,001
15.	technik hotelarstwa	610	1	0,002
16.	monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	497	1	0,002
17.	technik technologii odzieży	648	2	0,003
18.	socjolog	269	1	0,004
19.	inżynier ogrodnictwa	193	1	0,005
20.	technik rolnik	1 671	9	0,005
21.	technik ochrony środowiska	366	2	0,005
22.	technik agrobiznesu	358	2	0,006
23.	technik telekomunikacji	150	1	0,007
24.	technik ogrodnik	294	2	0,007
25.	rolnik prod. roślin. i zwierz. pracujący na wł. potrzeby	545	4	0,007
26.	rolnik upraw polowych	124	1	0,008
27.	operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	247	2	0,008
28.	pozostali technicy technologii żywności	204	2	0,010

W przypadku osób z kwalifikacjami związanymi z rolnictwem, ograniczona liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców, może być związana z czynnikami makroekonomicznymi, takimi jak zanikanie miejsc pracy w branży, wprowadzanie nowoczesnych technologii, wewnętrzne migracje o charakterze zarobkowym. Zbyt duża podaź pracy w branży rolniczej i pokrewnych dotyczyła zawodów takich jak technik rolnik, technik leśnik, pozostali hodowcy zwierząt, rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, technik ochrony środowiska, technik agrobiznesu, technik mechanizacji rolnictwa, technik ogrodnik i inżynier ogrodnictwa.

Niewystarczająca liczba ofert pracy dotyczyła również zawodów z branż gastronomicznej i hotelarskiej, tj. techników żywienia i gospodarstwa domowego, techników technologii żywności, techników hotelarstwa. Ponadto zawodów takich jak górnik, tkacz, technik telekomunikacji, technik technologii odzieży, technik usług fryzjerskich, operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego, specjalista pracy socjalnej oraz monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych.

Oferty subsydiowane ze środków Funduszu Pracy powiatowe urzędy pracy realizowały głównie w zawodach związanych z pracą fizyczną, takich jak: robotnik gospodarczy, sprzedawca, magazynier, robotnik budowlany, sprzątaczką, fryzjer, kucharz, stolarz, mechanik pojazdów samochodowych, kelner, murarz, ślusarz, kosmetyczka, pakowacz, szwaczka. Ponadto były to oferty pracy biurowej, w szczególności dla technika prac biurowych, technika administracji, sekretarki, asystenta ds. księgowości, księgowego, pracownika kancelaryjnego. Znaczna liczba ofert subsydiowanych dotyczyła również zawodów takich jak asystent nauczyciela przedszkola, opiekunka dziecięca oraz przedstawiciel handlowy.

3.2. AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto w Wielkopolsce 30 107 osób. W porównaniu z rokiem 2012 liczba ta uległa zwiększeniu o 203 osoby tj. o 0,7%.

Największy wzrost liczby osób objętych pomocą, o 11,7%, w stosunku do roku poprzedniego, dotyczył prac interwencyjnych oraz o 7,8% staży i przygotowania zawodowego dorosłych. Największe spadki odnotowano w przypadku: dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej pochodzących ze środków innych niż Fundusz Pracy, tj. ze środków PFRON (o 20,7%), robót publicznych (o 15,0%) oraz prac społecznie użytecznych (o 7,5%).

Pomoc na podjęcie działalności gospodarczej i refundację wyposażenia lub wyposażenia miejsca pracy w 2013 roku otrzymało 6 349 osób, czyli o 218 osób (tj. o 3,3%) mniej niż w 2012 roku.

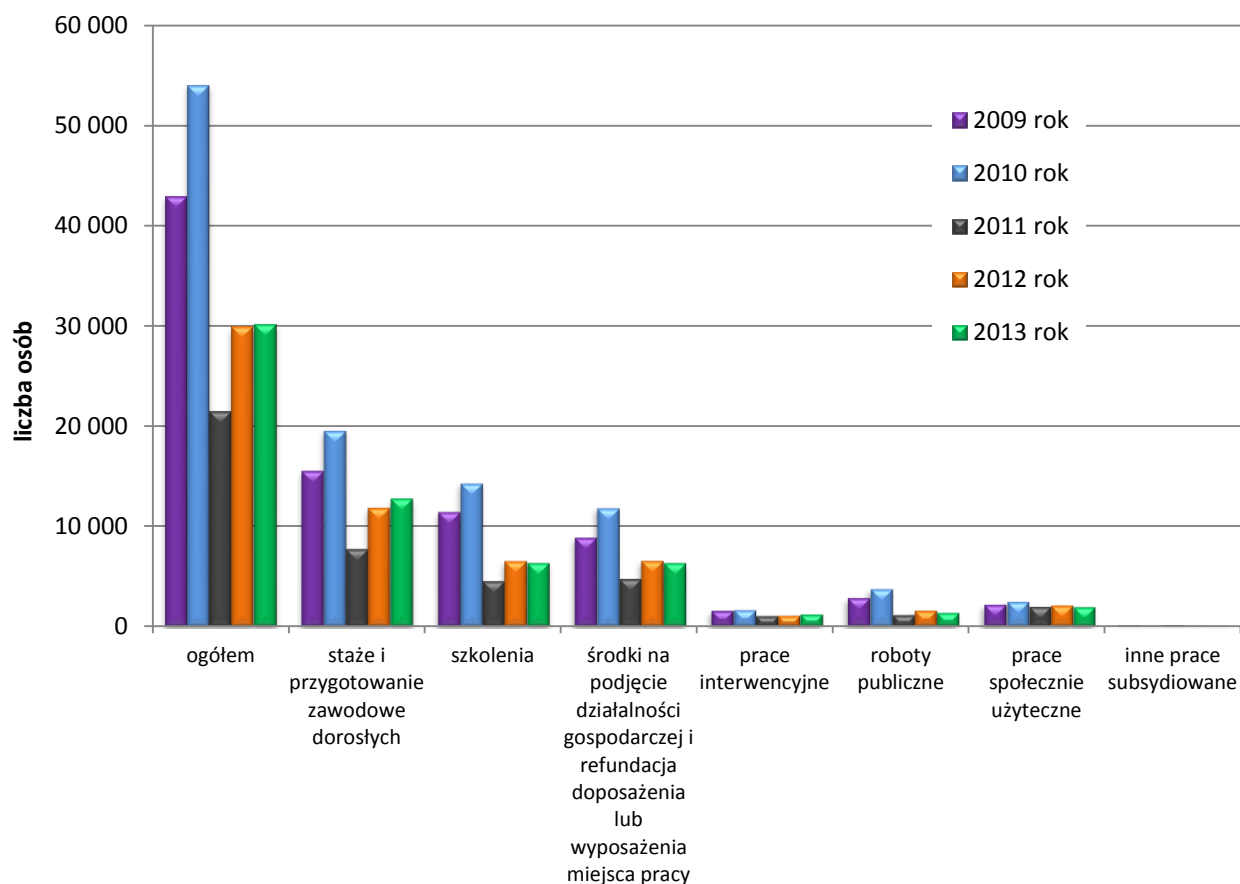
Tabela 3.3. Aktywizacja bezrobotnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w latach 2012-2013

Aktywne formy	Liczba aktywizowanych bezrobotnych w latach				% wzrost/ spadek
	2012		2013		
	liczba bezrobotnych	struktura %	liczba bezrobotnych	struktura %	
prace interwencyjne	1 084	3,6	1 211	4,0	11,7
roboty publiczne	1 609	5,4	1 367	4,5	-15,0
środki na podjęcie działalności gospodarczej i refundacje doposażenia lub wyposażenia miejsca pracy	6 567	22,0	6 349	21,1	-3,3
szkolenia	6 541	21,9	6 348	21,1	-3,0
staże i przygotowanie zawodowe dorosłych	11 832	39,5	12 751	42,4	7,8
prace społecznie użyteczne	2 121	7,1	1 962	6,5	-7,5
inne prace subsydiowane*	150	0,5	119	0,4	-20,7
ogółem	29 904	100,0	30 107	100,0	0,7

* dotacje na uruchomienie działalności gospodarczej pochodzące ze środków innych niż Fundusz Pracy, tj. ze środków PFRON

W 2013 roku najwięcej, bo 11 832 osoby, skorzystały ze staży i przygotowania zawodowego dorosłych (42,4%). Jest to w ostatnich latach, najczęściej stosowana przez urzędy pracy forma pomocy osobom bezrobotnym w zdobywaniu kwalifikacji zawodowych.

Wykres 3.3. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2009-2013

W 2013 roku zmniejszyła się liczba bezrobotnych uczestniczących w szkoleniach. Z różnego rodzaju kursów i szkoleń organizowanych przez urzędy pracy skorzystało 6 348 osób (21,1% osób aktywizowanych), czyli o 193 osoby mniej niż w roku poprzednim.

W ramach prac społecznie użytecznych urzędy pracy w 2013 roku zaktywizowały 1 962 osoby, tj. o 7,5% mniej niż w roku poprzednim.

W organizowanych pracach interwencyjnych w omawianym roku zaktywizowano 1 211 osób, o 127 (11,7%) więcej niż w 2012 roku. Natomiast robotami publicznymi objęto 1 367 osób, o 242 (15,0%) mniej niż w roku poprzednim.

3.3. PORADNICTWO ZAWODOWE

Poradnictwo zawodowe w Wielkopolsce było realizowane we wszystkich powiatowych urzędach pracy. W 2013 roku zatrudnionych w nich było 163 doradców zawodowych.

Doradcy zawodowi realizowali zadania w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej. Podejmowane działania obejmowały zarówno pomoc indywidualną, jak i spotkania grupowe.

Poradnictwo zawodowe realizowane było głównie w formie indywidualnych porad zawodowych z nastawieniem na wspomaganie klientów w procesie podejmowania decyzji zawodowych. W 2013 roku doradcy zawodowi powiatowych urzędów pracy udzielili ponad 77 tys. porad i informacji indywidualnych.

Podczas spotkań indywidualnych doradcy diagnozowali rzeczywiste potrzeby osób bezrobotnych w zakresie funkcjonowania na rynku pracy, w celu zastosowania odpowiednich form wsparcia. Doradcy zawodowi wykorzystywali procedury i techniki rozmowy doradczej, motywując klienta do aktywnego współdziałania przy rozwiązywaniu problemów zawodowych. Doradzanie często opierano na tworzeniu Indywidualnych Planów Działania (IPD), która to forma pozwalała, w najbardziej właściwy sposób, dobrać metody pracy oraz określić ścieżkę kariery zawodowej osoby bezrobotnej. W ramach tworzenia IPD, doradcy zawodowi określali działania do zastosowania przez urząd pracy oraz działania do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy. Dzięki temu mogli zdiagnozować indywidualne potrzeby i oczekiwania zawodowe klienta oraz zaplanować wspólnie z nim ścieżkę działań, zmierzających do zatrudnienia lub samozatrudnienia.

Obok poradnictwa indywidualnego odbywały się spotkania grupowe, których w 2013 roku przeprowadzono ponad 48,5 tys. O ile konsultacje indywidualne polegały głównie na udzielaniu bieżącej pomocy w przypadkach jednostkowych, to praca w grupie dotyczyła szerszego obszaru zagadnień, obejmujących relacje między jednostką a środowiskiem

zawodowym i społecznym. Spotkania grupowe obejmowały zajęcia aktywizacyjne, porady grupowe i spotkania informacyjne.

Porady grupowe i zajęcia aktywizacyjne dotyczyły w szczególności zagadnień związanych z:

- nauką zasad sporządzania dokumentów aplikacyjnych do pracodawców,
- przygotowaniem do umiejętnego poruszania się po rynku pracy i aktywnego poszukiwania zatrudnienia,
- przekazywaniem wiedzy i treningiem umiejętności promowania swojej osoby podczas kontaktów z pracodawcami,
- określaniem predyspozycji zawodowych i skutecznym planowaniem kariery zawodowej.

Podobnie jak w latach poprzednich, popularnością cieszyły się zajęcia związane z szeroko rozumianą przedsiębiorczością, na których omawiano takie tematy, jak:

- informacje dotyczące procedur rejestracji firmy,
- możliwości uzyskania środków finansowych na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej,
- samoocena pod kątem predyspozycji w kierunku przedsiębiorczości.

Celem spotkań informacyjnych organizowanych przez urzędy pracy, było m.in. zaprezentowanie osobom bezrobotnym form pomocy, jakimi dysponują, przedstawienie aktualnej sytuacji na rynku pracy, omówienie praw i obowiązków osoby bezrobotnej oraz przekazanie podstawowych informacji na temat metod i technik poszukiwania pracy. Urzędy zachęcały również do uczestnictwa w realizowanych przez siebie programach aktywizujących, w tym w projektach finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Spotkania te organizowano w szczególności dla:

- osób bezrobotnych zwolnionych z pracy w oparciu o przepisy ustawy z 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, ze zm.) oraz zwolnionymi przez pracodawcę z przyczyn ekonomicznych,
- osób znajdujących się – zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, osób bezrobotnych do 25 roku życia, osób powyżej 50 roku życia,
- kandydatów do udziału w różnych formach aktywizacji organizowanych przez powiatowe urzędy pracy,
- osób nowo zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

Doradcy zawodowi z urzędów pracy, podczas świadczenia usług poradnictwa, wykorzystywali elementy powszechnie stosowanych metod pracy doradczej, jak np. kurs

inspiracji, metoda edukacyjna, metoda hiszpańska itp. Korzystali z pomocy multimedialnych: filmów DVD, programów edukacyjnych, testów w wersji elektronicznej. Podczas prowadzenia warsztatów wspierali się prezentacjami multimedialnymi, stosowali kamery i dyktafony do zapisu ćwiczeń i ich późniejszej analizy.

Aby podnieść skuteczność swojej pracy, doradcy regularnie i intensywnie podwyższali swoje umiejętności podczas kursów, szkoleń i studiów podyplomowych.

W zakresie świadczenia usług z dziedziny poradnictwa zawodowego urzędy pracy aktywnie umacniały współpracę z instytucjami świadczącymi usługi o podobnym profilu. W szczególności współdziałały z akademickimi biurami karier, mobilnymi centrami zawodowymi oraz młodzieżowymi centrami kariery, ośrodkami pomocy społecznej, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, klubami pracy, gminnymi centrami informacji i ze szkołami. Współorganizowały wraz z nimi, bądź uczestniczyły w organizowanych przez te instytucje, różnorodnych imprezach edukacyjno-promocyjno-informacyjnych, między innymi w: targach pracy, targach edukacyjnych, „Drzwiach Otwartych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu”, konferencjach, seminariach, prelekcjach i spotkaniach.

3.4. KLUBY PRACY

W Wielkopolsce w 2013 roku funkcjonowały 42 kluby pracy, przy czym w strukturach powiatowych urzędów pracy, w ramach centrów aktywizacji zawodowej (CAZ), działały 32 z nich.

Liderzy klubów pracy, realizowali zadania w zakresie aktywnego poszukiwania pracy. Podejmowane działania obejmowały zarówno pomoc indywidualną, jak i zajęcia aktywizacyjne i szkolenia.

Liderzy klubów pracy, podczas indywidualnych rozmów z klientami, określali ich problemy i potrzeby zawodowe. Zapewniali bezpłatny dostęp do komputera, Internetu, drukarki, telefonu oraz literatury fachowej o tematyce związanej z rynkiem pracy. Pomagali przy sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych, organizowali projekcje filmów edukacyjnych na temat: zasad odbywania rozmów kwalifikacyjnych, autoprezentacji, osiągnięcia założonych celów.

Obok poradnictwa indywidualnego w klubach pracy odbywały się zajęcia aktywizacyjne i szkolenia. W szkoleniach uczestniczyło 1 896 klientów, natomiast w zajęciach aktywizacyjnych 16 705. Program zajęć był realizowany w oparciu o podręcznik „Szukam pracy. Program szkolenia w klubie pracy” i wzbogacany o dodatkowe, autorskie ćwiczenia i tematy, zgodnie ze specyfiką i oczekiwaniami poszczególnych grup odbiorców.

Kluby pracy utworzone w ramach centrów aktywizacji zawodowej przy powiatowych urzędach pracy aktywnie wspierały klientów ze szczególnymi trudnościami na rynku pracy.

Realizowały uzgodnione wcześniej działania w ramach projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Kluby pracy są dobrze wyposażone w narzędzia służące efektywnej pracy. Liderzy klubów pracy wykorzystywali prezentacje multimedialne, kamery i dyktafony do zapisu ćwiczeń i ich późniejszej analizy. Oferowali klientom różnorodną pomoc, potrzebną przy szukaniu pracy, np. możliwość telefonicznego kontaktu z pracodawcą, wykonanie zdjęcia legitymacyjnego i dołączenia go do komputerowej wersji CV itp. W celu jak najlepszego przygotowania klientów do funkcjonowania na rynku pracy kluby pracy współpracowały z wolontariuszami udzielającymi bezrobotnym pomocy w ramach swoich kompetencji zawodowych, takimi jak: psychologowie, kosmetyczki, nauczyciele języków obcych, informatycy, przedstawiciele agencji pracy tymczasowej, przedstawiciele sfery biznesu, pracodawcy, pracownicy organizacji pozarządowych, przedstawiciele różnych zawodów.

Organizowano festyny, imprezy rekreacyjne, wystawy i półkolonie w miejscu zamieszkania. Przykładem niekonwencjonalnego działania doradczego, mającego na celu rozwijanie wśród klientów kreatywności, pobudzającego do odkrywania indywidualnych zdolności, przeciwdziałającego bierności i poczuciu braku kompetencji oraz służącego doskonaleniu umiejętności pracy w zespole, były zajęcia aktywizacyjne przeprowadzone w Klubie Pracy w Kępnie. Polegały one na tworzeniu dekoracji świątecznych w ramach przedsięwzięcia pn. Podaruj swojej rodzinie piękne święta.

Aby podnieść skuteczność swojej pracy, liderzy klubów pracy aktywnie wykorzystywali możliwości podwyższania swoich umiejętności podczas kursów, szkoleń i studiów podyplomowych.

4. WSPÓŁPRACA W RAMACH WSPÓŁTWORZENIA I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY

4.1. SAMORZĄDY

W 2013 roku na posiedzeniach Zarządu Województwa Wielkopolskiego oraz sesjach Sejmiku Województwa Wielkopolskiego wielokrotnie omawiana była tematyka dotycząca wielkopolskiego rynku pracy. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu przygotowywał projekty uchwał, wnioski oraz informacje i sprawozdania z zakresu rynku pracy.

W ramach współpracy z samorządami powiatowymi, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w 2013 roku zorganizował siedem spotkań dla dyrektorów i kadry zarządzającej powiatowych urzędów pracy z terenu Wielkopolski, na których omówiono tematy: dotacje dla organizacji pozarządowych, wsparcie dla zwalnianych pracowników, kontrola zarządcza, ocena pracowników, efektywność podziału środków Funduszu Pracy, zawieranie i realizacja umów na zamówienia publiczne, zarządzanie ryzykiem, czy ustawa o finansach publicznych.

Ponadto w ciągu roku organizowane były spotkania szkoleniowe z wybranymi grupami pracowników powiatowych urzędów pracy. Łącznie zorganizowano 12 takich szkoleń. Ich tematyka obejmowała m.in. zagadnienia dotyczące: prowadzenia klubów pracy, przygotowania wniosków o dofinansowanie realizacji projektów PO KL, badań ankietowych, przygotowania i prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zmiany w ustawie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

4.2. PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM NA 2013 ROK

W 2013 roku Samorząd Województwa Wielkopolskiego przygotował regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia. Stanowił on uszczegółowienie działań zapisanych w *Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2007-2013* i był dokumentem wyznaczającym wspólną politykę rynku pracy oraz zasobów ludzkich dla Wielkopolski przy współdziałaniu partnerów rynku pracy. Składał się z pięciu priorytetów:

1. Wzrost zatrudnienia i aktywności zawodowej mieszkańców.
2. Równy dostęp do zatrudnienia oraz promocja integracji społecznej.
3. Rozwój przedsiębiorstw, przedsiębiorczości i innowacyjności w regionie.
4. Podniesienie poziomu oraz dostępności kształcenia mieszkańców.
5. Partnerstwo na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

W 2013 roku skończył się okres obowiązywania Strategii Zatrudnienia opracowanej na lata 2007-2013, a tym samym był to ostatni Plan przygotowany w oparciu o jej założenia.

Mając na uwadze sytuację bieżącą na rynku pracy, a także prognozy zmian w Wielkopolsce, w 2013 podobnie jak w okresach poprzednich zaplanowano liczne działania mające na celu ograniczenie bezrobocia, zwiększenie zatrudnienia, a także rozwój gospodarczy i społeczny regionu. Zaplanowano szereg działań aktywizacyjnych i doradczo-szkoleniowych na rzecz różnych grup społecznych. Szczególny nacisk położono na realizację zadań aktywizujących osoby młode oraz powyżej 45/50 roku życia.

4.3. STRATEGIA ZATRUDNIENIA DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020

Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020 jako regionalny dokument planistyczno-strategiczny, wskazujący ramy prowadzenia polityki rynku pracy, zakłada zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców, warunkujące wzrost konkurencyjności i poprawę jakości życia regionu. Osiągnięcie tego celu jest możliwe poprzez zwiększenie szans zatrudnienia dla mieszkańców Wielkopolski w wieku produkcyjnym.

W opracowaniu dokumentu uczestniczyli członkowie zespołu powołani przez Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu pod kierownictwem prof. dr hab. Józefa Orczyka. Prace nad *Strategią Zatrudnienia* przebiegały zgodnie z przyjętymi założeniami metodologicznymi. Podstawę stanowiła gruntowna diagnoza rynku pracy w województwie wielkopolskim, obejmująca analizę sytuacji osób zatrudnionych, jak i bezrobotnych oraz podejmowane na ich rzecz działania w obszarach: edukacji, gospodarki, demografii i pomocy społecznej. Diagnoza pokazała stan potencjałów w dziedzinach, mających zasadniczy wpływ na rynek pracy.

Cel główny Strategii realizowany będzie przez trzy priorytety i zawarte w nich działania:

Priorytet I. Wzrost zatrudnienia i mobilności mieszkańców.

Priorytet II. Inwestycje w edukację i kształcenie ustawiczne.

Priorytet III. Integracja społeczna i walka z ubóstwem.

Sprzyjać temu powinny działania podejmowane przez władze regionalne i lokalne, takie jak:

- wspieranie przedsiębiorczości,

- premiowanie przedsiębiorców zatrudniających absolwentów (np. przez stosowanie proponowanych w przygotowywanej nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy instrumentów jak: bon stażowy, bon zatrudnieniowy, zwolnienie pracodawców z obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy),
- wspieranie uzdolnionych uczniów i działania zachęcające do pozostania w regionie,
- stymulowanie kształcenia zawodowego,
- podejmowanie działań na rzecz zmniejszenia wykluczenia społecznego,
- wybranie dziedzin naukowych (tzw. „wielkopolskich specjalizacji”) szczególnie znaczących i wyróżniających się w regionie i stymulowanie prac badawczych w tych obszarach,
- wspieranie branż „przyszłościowych” dla wzmocnienia konkurencyjnej i innowacyjnej pozycji województwa wielkopolskiego,
- przygotowanie programu odpowiadającego na zagrożenia związane ze zmianami demograficznymi w regionie.

Przygotowanie Strategii Zatrudnienia wymagało wielu ekspertyz i konsultacji zewnętrznych oraz wykorzystania rezultatów badań zleconych przez WUP w Poznaniu w ramach Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy, a także doświadczeń wszystkich komórek tego Urzędu.

Wersja robocza dokumentu została poddana konsultacjom społecznym, a końcowym etapem prac nad dokumentem było przedłożenie go Zarządowi Województwa Wielkopolskiego, Komisji Rodziny, Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. W listopadzie 2013 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął *Strategię Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020*.

4.4. WOJEWÓDZKA RADA ZATRUDNIENIA W POZNANIU

Wojewódzka Rada Zatrudnienia jest organem opiniodawczo-doradczym Marszałka Województwa w sprawach rynku pracy. Jej członkowie powoływani są przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego, w oparciu o kryteria określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W roku 2013 zakończyła się kadencja 2009-2013 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Poznaniu i rozpoczęła nowa kadencja 2013-2017.

Inauguracyjne posiedzenie Rady nowej kadencji odbyło się 22 maja 2013 roku. Łącznie w 2013 roku Wojewódzka Rada Zatrudnienia odbyła cztery posiedzenia, w tym trzy w ramach nowej kadencji.

Do najważniejszych tematów poruszanych przez Radę należały:

- omówienie raportu „Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2011/2012 na rynku pracy”,
- zatwierdzenie „Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020”,
- podsumowanie realizacji projektu systemowego „Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy w latach 2010-2013” oraz plany w zakresie badań w ramach kontynuacji działalności WOPR,
- problematyka związana ze zwolnieniami nauczycieli i pracowników oświaty,
- wyniki i rekomendacje z badania ewaluacyjnego „Wpływ projektów szkoleniowych oraz staży realizowanych w ramach Priorytetu VIII PO KL na regionalny rynek pracy”,
- kierunki zmian Europejskiego Funduszu Społecznego w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020,
- omówienie wyników badania dotyczącego „Sytuacji kobiet na wielkopolskim rynku pracy wobec wyzwań demograficznych do 2030 roku”,
- omówienie aktywizacji osób bezrobotnych i wydatkowania na ten cel środków Funduszu Pracy.

Ponadto Rada opiniowała zasadność utworzenia nowych kierunków kształcenia w wielkopolskich szkołach oraz przyjęła stanowisko w tej sprawie. Członkowie Rady odnieśli się również do funkcjonowania systemu statystycznego Syriusz.

4.5. AGENCJE ZATRUDNIENIA

Agencje zatrudnienia, to podmioty prowadzące działalność gospodarczą, polegającą na świadczeniu usług w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego oraz pracy tymczasowej. Zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej, prowadzenie działalności w tych obszarach wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Zadania z zakresu prowadzenia rejestru agencji zatrudnienia, w imieniu marszałka danego województwa, realizowane są przez wojewódzki urząd pracy, właściwy dla siedziby podmiotu ubiegającego się o wpis do rejestru.

Na terenie województwa wielkopolskiego zadania te, z upoważnienia Marszałka Województwa Wielkopolskiego, realizuje Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. Wpis do rejestru upoważnia podmiot do świadczenia wybranych lub wszystkich usług w obszarze pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego oraz pracy tymczasowej.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w 2013 roku rozpatrzył pozytywnie 189 wniosków o dokonanie wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Jednocześnie wydał 43 decyzje o wykreśleniu agencji z Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia (KRAZ), z tego 3 w wyniku likwidacji bądź postawienia podmiotu w stan upadłości, 20 na wniosek

podmiotu oraz 20 w związku z naruszeniem przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W roku 2013 przeprowadzono 35 kontroli agencji zatrudnienia działających na terenie województwa wielkopolskiego.

Na koniec 2013 roku w województwie wielkopolskim było czynnych 568 agencji zatrudnienia, wpisanych do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia, o 170 podmiotów więcej w stosunku do roku 2012.

4.6. AKADEMICKIE BIURA KARIER I GMINNE CENTRA INFORMACJI

Akademickie biura karier (ABK), powstały w celu ułatwienia studentom i absolwentom szkół wyższych, funkcjonowania na konkurencyjnym rynku pracy i wejścia w aktywne życie zawodowe. Do zadań ABK należy przede wszystkim prowadzenie doradztwa zawodowego, szkoleń, gromadzenie i udostępnianie informacji o rynku pracy oraz możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także prowadzenie pośrednictwa pracy poprzez pozyskiwanie i udostępnianie ofert pracy i staży, prowadzenie bazy osób zainteresowanych pracą i pomoc pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich kandydatów do pracy.

Biura karier prowadzone są przez uczelnie wyższe lub organizacje studenckie. W województwie wielkopolskim akademickie biura karier funkcjonują przy większości uczelni wyższych.

Gminne centra informacji (GCI) zostały utworzone w ramach czterech edycji konkursu o grant Ministerstwa Gospodarki i Pracy w latach 2002-2005. Prowadzone są przez samorządy gminne oraz organizacje pozarządowe, działające statutowo na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, aktywizacji zawodowej oraz rozwoju lokalnego.

Zadaniem GCI, jest ułatwienie społecznościom lokalnym dostępu do usług teleinformatycznych, a tym samym do kompleksowej informacji. Są one wyspecjalizowanymi jednostkami, wyposażonymi w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, dysponującymi bogatymi zasobami informacji, w formie papierowej oraz elektronicznej. Centra podejmują również działania mające na celu rozwój społeczności lokalnej, np. promocja regionu, promocja samozatrudnienia i edukacji.

Liczba placówek z roku na rok niestety ulega zmniejszeniu. Wynika to z faktu, że w latach 2002-2005, GCI miały możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach grantów na utworzenie lub rozwój istniejących placówek. Obecnie ich działalność finansują gminy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu wspiera merytorycznie działalność gminnych centrów informacji i akademickich biur karier, między innymi poprzez przesyłanie

przygotowywanych przez WUP opracowań i analiz, dotyczących rynku pracy oraz udział w targach i giełdach pracy, organizowanych przez te placówki.

4.7. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE

Na koniec 2013 roku w województwie wielkopolskim do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) wpisane były 1 234 instytucje.

W 2013 roku wpis do RIS uzyskało 430 nowych jednostek. Zainteresowanie posiadaniem wpisu było wyższe niż w roku poprzednim, kiedy wpisało się 279 podmiotów. Liczba podmiotów funkcjonujących w RIS zmieniała się w ciągu roku, była zmniejszona o te podmioty, które utraciły aktywny status. Najczęstszą przyczyną wykreślenia firmy, było niedokonanie aktualizacji w obowiązującym terminie.

Ogółem w ciągu całego 2013 roku aktywnych w Rejestrze było 1 385 instytucji szkoleniowych z obszaru województwa wielkopolskiego, z tego 497 podmiotów posiadało swoją siedzibę w stolicy województwa.

Pod względem formy organizacyjnej w Wielkopolsce dominowały instytucje szkoleniowe prowadzone przez osoby fizyczne (680 jednostek). Kolejną dużą grupę (289 placówek) stanowiły podmioty prowadzone przez stowarzyszenia, fundacje, spółki oraz inne osoby prawne, w tym zakłady doskonalenia zawodowego.

Utrzymujące się zainteresowanie instytucji szkoleniowych posiadaniem wpisu do RIS związane jest z dynamiką rynku szkoleniowego, wynikającą z dostępności środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W ubiegłym roku 347 instytucji z Rejestru oferowało szkolenia współfinansowane z EFS.

4.8. PARTNERSTWO NA RZECZ ROZWOJU WIELKOPOLSKIEGO RYNKU PRACY

W 2013 roku kontynuowano działania w ramach zawartego rok wcześniej Partnerstwa na Rzecz Rozwoju Wielkopolskiego Rynku Pracy, którego celem nadrzędnym jest podejmowanie inicjatyw mających na celu zmniejszenie bezrobocia.

Do Partnerstwa w 2013 roku przystąpiły kolejne wyższe uczelnie: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu.

W roku 2013 zorganizowano dwie konferencje. Pierwsza z nich pn. „Szanse rozwojowe Wielkopolski w programach Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2014-2020” miała na celu zapoznanie sygnatariuszy Partnerstwa z decyzjami Parlamentu

Europejskiego dotyczącymi budżetu UE na lata 2014-2020. Informacje w tym względzie przekazał deputowany do Parlamentu Europejskiego Pan Filip Kaczmarek.

Partnerzy mieli możliwość zgłaszania propozycji do założeń programowych w *Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014 – 2020* (WRPO 2014+). Najczęstsze postulaty dotyczyły promowania zawodów potrzebnych na regionalnym rynku pracy, dostosowania kształcenia do potrzeb, promowania subsydiowanego zatrudnienia i samozatrudnienia, ograniczenia czynników sprzyjających podejmowaniu pracy w szarej strefie, czy uproszczenia procedur przekazywania środków unijnych.

Druga konferencja zorganizowana w ramach Partnerstwa poświęcona była dostosowaniu kształcenia do wymagań i oczekiwań rynku pracy. Punktem wyjścia do dyskusji stało się badanie sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznika 2011/2012 na rynku pracy, a także wykład prof. dr hab. Ryszarda Cichockiego z Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu dotyczący monitorowania losów absolwentów.

Partnerom przekazana też była obszerna informacja na temat *Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020*.

4.9. WIELKOPOLSKIE OBSERWATORIUM RYNKU PRACY (WORP)

Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy (WORP) funkcjonowało w strukturze Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu od połowy 2010 roku do końca maja 2013 roku, finansowane ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach projektu systemowego.

Działania podejmowane w ramach WORP koncentrowały się przede wszystkim na monitorowaniu i rozpowszechnianiu informacji dotyczących wielkopolskiego rynku pracy, monitorowaniu kierunków kształcenia w regionie oraz badaniu potrzeb pracodawców.

Na okres 1.06.2013-31.05.2015 przygotowano projekt WORP II, również finansowany ze środków PO KL, który jest kontynuacją działań z zakresu analiz i monitoringu rynku pracy, jakie zostały wypracowane w ramach projektu WORP.

Dynamicznie zmieniający się rynek pracy stwarza konieczność jego obserwowania i elastycznego reagowania na nowe wyzwania. Sytuacja na tym rynku wymaga kontynuowania działań w ramach stałego monitoringu oraz upowszechniania i wdrażania jego wyników, tak aby stanowiły one wsparcie przy podejmowaniu decyzji przez władze samorządowe, instytucje edukacyjne, publiczne służby zatrudnienia i podmioty gospodarcze, a także były pomocne

przy indywidualnych wyborach ścieżki edukacyjnej lub zawodowej osób nieaktywnych zawodowo.

Działania podejmowane przez Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy II mają na celu poprawę jakości systemu analiz i monitoringu potrzeb rynku pracy oraz upowszechnienie dobrych praktyk w Wielkopolsce. Cele szczegółowe to:

- poprawa jakości diagnoz zmian społeczno-gospodarczych w Wielkopolsce,
- wdrożenie systemu pracy z osobami bezrobotnymi na podstawie indywidualnych modeli wsparcia wybranych grup osób bezrobotnych,
- poprawa dostępu do informacji dotyczących sytuacji na rynku pracy podmiotów zajmujących się edukacją i kreowaniem polityki zatrudnienia w Wielkopolsce.

W roku 2013 w ramach kończącego się projektu WOPR oraz jego kontynuacji WOPR II:

1. zrealizowano dwa badania zlecone:
 - *Sytuacja kobiet na wielkopolskim rynku pracy wobec wyzwań demograficznych do 2030 roku.* Głównym celem badania był opis i ocena sytuacji społecznej i zawodowej kobiet w województwie wielkopolskim oraz określenie prognoz dotyczących funkcjonowania kobiet na rynku pracy w perspektywie dwóch dekad,
 - *Zapotrzebowanie wielkopolskiego rynku pracy na kwalifikacje i kompetencje zawodowe.* Cel badania to opis i ocena aktualnego oraz prognozowanego zapotrzebowania wielkopolskich pracodawców na kwalifikacje i kompetencje zawodowe oraz opracowanie efektywnych metod podnoszenia kompatybilności pomiędzy zapotrzebowaniem na określone kompetencje i kwalifikacje a ich podażą,
2. przeprowadzono dwa badania własne:
 - *Oczekiwania kadrowe gospodarki i formy stymulowania zatrudnienia w Wielkopolsce,*
 - *Zapotrzebowanie wielkopolskiego rynku pracy na umiejętności i kwalifikacje,*
3. opublikowano informator dla uczniów gimnazjów pt. *Przyszłość jest twoja.*
4. zorganizowano konkurs dla uczniów gimnazjów pn. *U progu kariery*, którego celem było zainspirowanie uczniów do samodzielnego zdobywania informacji służących podejmowaniu świadomych i przemyślanych decyzji edukacyjno-zawodowych.

4.10. OPRACOWANIA I ANALIZY Z ZAKRESU RYNKU PRACY

W 2013 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu przygotował następujące opracowania, analizy i raporty, będące podstawą kreowania polityki wielkopolskiego rynku pracy:

1. *Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020* – opis dotyczący dokumentu zamieszczono w rozdziale 4.3.;
2. *Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2012 roku*. Dokument przedstawia najważniejsze zjawiska zachodzące na wielkopolskim rynku pracy w 2012 roku, z wyszczególnieniem zmian w stanie i strukturze bezrobocia, ukazuje efekty realizacji programów rynku pracy oraz wszelkich działań realizowanych na rzecz regionalnego rynku pracy. Wskazuje również kierunki polityki rynku pracy, w tym formy aktywizacji bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy oraz zadania realizowane przez Samorząd Województwa;
3. *Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2011/2012 na rynku pracy*. Raport przygotowywany jest corocznie i dotyczy absolwentów danego rocznika. Sporządzony został na podstawie informacji o liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych województwa wielkopolskiego oraz danych z powiatowych urzędów pracy, dotyczących liczby bezrobotnych absolwentów szkół, z wyszczególnieniem kierunków kształcenia. Dokument ma służyć harmonizacji kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, z przewidywanym zapotrzebowaniem na kadry;
4. *Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2013 rok* – opis dotyczący opracowania zamieszczono w rozdziale 4.2.;
5. *Sprawozdanie z wykonania Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2012 rok*. Opracowanie ukazuje jak poszczególne instytucje wchodzące w skład Zespołu ds. Opracowania Planu, zrealizowały w 2012 roku zaplanowane zadania i w jaki sposób wpłynęły one na funkcjonowanie wielkopolskiego rynku pracy;
6. *Efektywność zatrudnieniowa w Wielkopolsce w 2012 roku*. Opracowanie stanowi analizę efektywności aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, realizowanych przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego w 2012 roku. Analizę przygotowano na podstawie danych ze sprawozdania rocznego „MPiPS-01” i sprawozdania „MPiPS-02” oraz raportu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej *Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2012 roku*;
7. *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Wielkopolsce*. W 2012 roku przygotowano raporty dotyczące 2012 roku oraz I półrocza 2013 roku. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z metod obserwacji i badania rynku pracy. Zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów, z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy,

- wolnych i nowo utworzonych miejsc pracy w sektorach gospodarki narodowej oraz sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na wielkopolskim rynku pracy;
8. *Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w II półroczu 2012 roku*. Opracowanie przedstawia wielkość zgłoszonych zwolnień pracowników oraz rzeczywistych zwolnień dokonanych przez zakłady pracy województwa wielkopolskiego w II półroczu 2012 roku. Dane prezentowane są w układzie powiatów, z uwzględnieniem sektora gospodarki oraz charakteru działalności pracodawcy. Zestawienie prezentuje także wielkość zwolnień monitorowanych i działania pup z nimi związane;
 9. *Niepełnosprawni bezrobotni w Wielkopolsce w II półroczu 2012 roku oraz Niepełnosprawni bezrobotni w Wielkopolsce w I półroczu 2013 roku*. Opracowania ukazują sytuację osób niepełnosprawnych na wielkopolskim rynku pracy. Przedstawia stan bezrobocia rejestrowanego w tej grupie, liczbę osób niepełnosprawnych zwolnionych z zakładów pracy oraz udział bezrobotnych tej kategorii w różnych formach aktywizacji zawodowej, w tym w ramach programów powiatowych na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych;
 10. *Aktywizacja osób bezrobotnych w województwie wielkopolskim w latach 2011-2013*. Opracowanie stanowi podsumowanie podejmowanych działań aktywizacyjnych, skierowanych do osób bezrobotnych w Wielkopolsce, w okresie ostatnich trzech lat;
 11. *Korelacja szkolnictwa i rynku pracy w Wielkopolsce oraz losy absolwentów wielkopolskich szkół ponadgimnazjalnych i wyższych*. Analiza ta opiera się na statystykach prowadzonych przez WUP w Poznaniu, który od lat monitoruje zjawiska związane z funkcjonowaniem rynku pracy województwa wielkopolskiego, dotyczy problemu niedopasowania edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym z zapotrzebowaniem na rynku pracy;
 12. *Oczekiwania kadrowe gospodarki i formy stymulowania zatrudnienia w Wielkopolsce*;
 13. *Zapotrzebowanie wielkopolskiego rynku pracy na umiejętności i kwalifikacje*;
 14. *Sytuacja kobiet na wielkopolskim rynku pracy wobec wyzwań demograficznych do 2030 roku* – opis dotyczący badania zamieszczono w rozdziale 4.9.;
 15. *Zapotrzebowanie wielkopolskiego rynku pracy na kwalifikacje i kompetencje zawodowe* – opis dotyczący badania zamieszczono w rozdziale 4.9.;
 16. *Konsekwencje ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych z dnia 11 maja 2012 roku dla zmian w potencjale siły roboczej w Wielkopolsce w ujęciu subregionalnym w latach 2014-2020*;

17. Raport z badania ewaluacyjnego: *Ocena działań Priorytetu VI i VII PO KL na rzecz aktywności zawodowej kobiet* – opis dotyczący badania zamieszczono w rozdziale 5.1.;
18. *Biuletyn Informacyjny Wojewódzkiego Urzędu Pracy*. Wydawany co miesiąc, prezentuje aktualne dane statystyczne dotyczące bezrobocia w Wielkopolsce;
19. *Kapitał Ludzki w Wielkopolsce. Biuletyn Informacyjny Komponentu Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.

Raporty, badania i opracowania przygotowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu dostępne są na stronie internetowej Urzędu: www.wup.poznan.pl.

5. REALIZACJA PROGRAMÓW RYNKU PRACY

5.1. PROJEKTY FINANSOWANE Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI

Dzięki członkostwu w Unii Europejskiej Polska uzyskała możliwość wspierania polityk publicznych m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) jest największym w historii Unii Europejskiej programem współfinansowanym z EFS. Na jego realizację w Polsce na lata 2007-2013 przeznaczono ponad 11,77 mld €, z czego regiony otrzymały łącznie ponad 7,96 mld € na wdrożenie następujących osi priorytetowych:

- Priorytet VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich,*
- Priorytet VII *Promocja integracji społecznej,*
- Priorytet VIII *Regionalne kadry gospodarki,*
- Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.*

Głównym celem PO KL jest wzrost zatrudnienia i spójności społecznej. Województwo wielkopolskie, mając do 31.12.2013 r. do dyspozycji niemal 627,63 mln € (co stanowi ok. 8% środków przeznaczonych na realizację Priorytetów VI-IX PO KL w Polsce), uzyskało możliwość intensywnego i wszechstronnego wspierania regionalnego rynku pracy. Dzięki zabezpieczeniu środków na wszystkie lata wdrażania Programu, możliwe było ciągłe finansowanie działań adekwatnych do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej. W ramach komponentu regionalnego PO KL, poprzez dobór odpowiednich kryteriów wyboru projektów, wspierane są grupy znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w Wielkopolsce. Należą do nich m.in.: osoby do 25 roku życia, po 50 roku życia, długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach czy też osoby niepełnosprawne.

Na mocy uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego instytucją odpowiedzialną za wdrażanie komponentu regionalnego PO KL jest Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. W roku 2013 WUP w Poznaniu kontynuował realizację wszystkich zadań przypisanych Instytucjom Pośredniczącym PO KL. Prowadził więc m.in. nabory wniosków o dofinansowanie na zasadach określonych w Planach Działania dla Priorytetów VI-IX na rok 2013, zawierał umowy z Projektodawcami i dokonywał na ich rzecz płatności, kontrolował projekty pod względem merytorycznym i finansowym, monitorował osiąganie założonych rezultatów, prowadził działania informacyjno-promocyjne oraz ewaluację projektów finansowanych z EFS.

W wyniku nowelizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki od 1 lipca 2013 roku uległ zmianie Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (SzOP). Alokację dla regionu, która na dzień 30.06.2013 roku wynosiła 625 277 794 €, zwiększono o 2 352 350 €. Ponadto zgodnie ze zmianami dokonany w PO KL zmodyfikowane zostały dotychczasowe typy operacji możliwych do realizacji w ramach Poddziałania 9.1.1. Rozszerzono zakres wsparcia udzielanego w ramach ww. Poddziałania o projekty systemowe dotyczące przygotowania oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym. Zmianie uległy także wartości docelowe niektórych wskaźników wynikające z realokacji środków.

Z dniem 1 stycznia 2014 roku wprowadzono kolejną nowelizację SzOP, tym samym przyznano Wielkopolsce kwotę 630,70 mln €. Zwiększenie dotyczyło Poddziałania 8.1.2, z uwagi na konieczność działań outplacementowych dla pracowników systemu oświaty zwolnionych po 31 grudnia 2012 roku, zagrożonych zwolnieniem lub przewidzianych do zwolnienia.

Wdrażanie komponentu regionalnego PO KL zostało rozłożone równomiernie na cały okres programowania. Rozłożenie alokacji na lata pozwoliło rezerwować środki na projekty odpowiadające na bieżące potrzeby społeczne oraz rynku pracy, które podlegają nieustannym zmianom. W roku 2011 został przeprowadzony przegląd śródokresowy realizacji PO KL. Wśród głównych zmian w programie wprowadzonych przez Instytucję Zarządzającą PO KL (IZ PO KL) tj. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, można wskazać zaprzestanie od stycznia 2012 roku kontynuacji następujących Działań: 6.3 *Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*, 7.3 *Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji* (ze względu na znaczne przekroczenie wartości wskaźników produktu). Jednocześnie, ze względu na zachodzące na rynku pracy zmiany, które warunkują konieczność podjęcia efektywnych działań na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych, Instytucja Zarządzająca PO KL wprowadziła do realizacji nowe Działanie 7.4 *Niepełnosprawni na rynku pracy*. W ramach Działania upowszechniane jest stosowanie kompleksowego podejścia do wspierania osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie wobec każdego z uczestników projektu indywidualnego planu działania celem aktywizacji społeczno-zawodowej i poprawy dostępu do zatrudnienia dla tych osób. Ponadto IZ PO KL zdecydowała o koncentracji wsparcia dotyczącego *lifelong learning* w ramach Priorytetu IX, stąd połączono typy operacji z Działania 9.3 *Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego w formach szkolnych* oraz 8.1.1 *Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw* (typ operacji: *szkolenia i kursy skierowane do osób*

dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji w obszarach umiejętności ITC i znajomości języków obcych) w jedno Działanie 9.6 *Upowszechnienie uczenia się dorosłych*. Jego celem jest zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w edukacji formalnej i pozaformalnej oraz zmniejszenie dysproporcji i szersze upowszechnienie idei uczenia się przez całe życie, co przyczyni się do integracji społecznej i zwiększenia szans na zatrudnienie, jednocześnie umożliwiając dalszą samorealizację i rozwój osobisty.

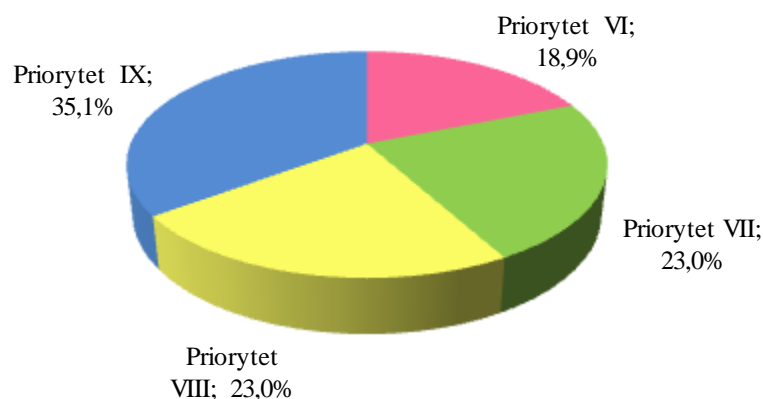
Od 2012 roku w wyniku zmian dokonanych w ramach przeglądu śródkresowego PO KL wprowadzono nowy instrument wsparcia w postaci preferencyjnych pożyczek dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Zmiany te wpisały się w szerszy kontekst założeń strategii *Europa 2020*, przyczyniając się do realizacji określonych w niej priorytetów dotyczących wzrostu wskaźnika zatrudnienia, lepszego dopasowania popytu i podaży pracy oraz zapewnienia spójności społecznej. Jak wynika z dokumentu Komisji Europejskiej (KE) *Wnioski z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności*⁵ rola instrumentów zwrotnych w realizacji polityki spójności powinna znacząco wzrosnąć. Spowoduje to zwiększenie przejrzystości i wprowadzenie lepszego rozróżnienia w regulacjach prawnych między zasadami rządzącymi finansowaniem opartym na dotacjach a zasadami dotyczącymi form wsparcia zwrotnego. KE zwraca uwagę na możliwość zwiększenia oddziaływania instrumentów wsparcia w ramach Polityki Spójności dzięki ich zwrotnemu charakterowi, umożliwiającemu wielokrotne wykorzystanie tych samych środków.

Podobnie jak w poprzednich latach, działania prowadzone przez WUP w Poznaniu cieszyły się dużym zainteresowaniem organizacji, instytucji oraz firm z terenu Wielkopolski i całego kraju. Liczba chętnych do pozyskania funduszy na realizację projektów była znacznie wyższa niż kwota dostępnych środków.

Od początku programowania do oceny merytorycznej przekazano 11 214 wniosków o dofinansowanie (w tym 1 168 wniosków o dofinansowanie w 2013 roku). Najaktywniej o środki europejskie starali się Projektodawcy w ramach Priorytetu IX PO KL. Procentowy rozkład wniosków o dofinansowanie złożonych do końca 2013 roku przedstawiono na wykresie 5.1.

⁵ <http://ec.europa.eu>

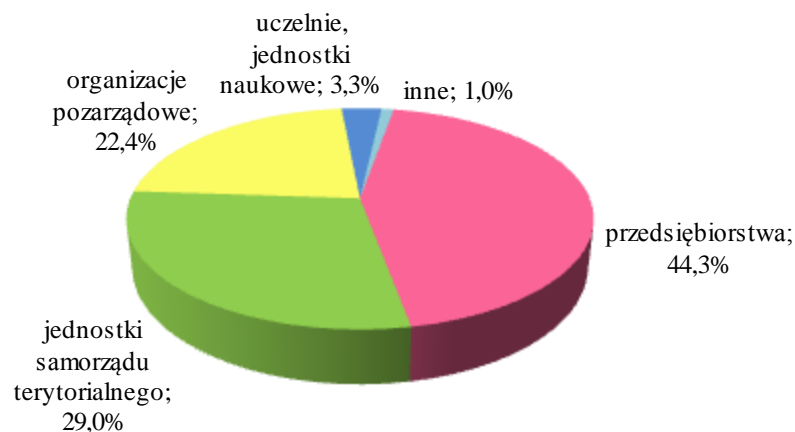
Wykres 5.1. Procentowy rozkład wniosków o dofinansowanie złożonych do końca 2013 roku w ramach Priorytetów PO KL (narastająco)

Źródło: Dane wygenerowane z Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

Wśród podmiotów aplikujących o środki największą grupę stanowią przedsiębiorstwa (ok. 44%). Kolejne grupy to: jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe, które stanowią odpowiednio 29% oraz ponad 22%. Natomiast wnioski o dofinansowanie składane przez uczelnie oraz jednostki naukowe stanowią ok. 3% wszystkich aplikacji.

Wykres 5.2. Struktura podmiotów ubiegających się o środki PO KL, które złożyły wnioski poprawne pod względem formalnym, wg formy prawnej Projektodawcy, stan na 31.12.2013 roku (narastająco)

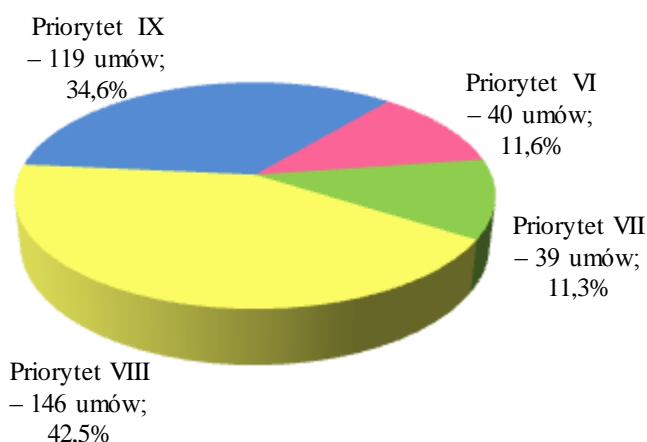
Źródło: Dane opracowane na podstawie Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

W ramach komponentu regionalnego PO KL w 2013 roku podpisano łącznie 344 umowy o dofinansowanie realizacji projektów (w tym 89 umów z alokacji przeznaczonej na 2013 rok). W 2013 roku 7 umów o dofinansowanie zostało rozwiązanych. Ponadto w 2013 roku podpisano

213 aneksów do umów wieloletnich w ramach Poddziałania 6.1.3, Poddziałania 7.1.1 i Poddziałania 7.1.2.

Największa liczba umów o dofinansowanie w 2013 roku zawarta została w ramach Priorytetu IX. Procentowy rozkład liczby umów/decyzji o dofinansowanie/u podpisanych w 2013 roku przedstawiono na wykresie 5.3. Były to zarówno umowy na realizację projektów wybranych do dofinansowania w roku 2012 i 2013.

Wykres 5.3. Procentowy rozkład liczby umów/decyzji o dofinansowanie/u podpisanych w 2013 roku

Źródło: Dane wygenerowane z Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

Z uwagi na złożoność procedury wyboru do dofinansowania projektów konkursowych oraz wysoki stopień wykorzystania alokacji, zgodnie z Planami Działań dla Priorytetów VI-IX PO KL, w roku 2013 ogłoszono 5 konkursów. Szczegółowe dane dotyczące liczby umów podpisanych w ramach alokacji zaplanowanej na 2013 rok w odniesieniu do poszczególnych Działań i Priorytetów zamieszczono w tabeli 5.1. Proces podpisywania umów na realizację projektów wybranych do dofinansowania w 2013 roku zostanie zakończony na początku 2014 roku.

Tabela 5.1. Liczba umów/decyzji o dofinansowanie/u projektów konkursowych oraz systemowych zawartych w ramach naborów w 2013 roku

Działanie PO KL	Liczba umów/decyzji o dofinansowanie/u projektów	Aneksy podpisane w ramach umów ramowych projektów systemowych (PUP, OPS i PCPR)
Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich	23	31
6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	23	31
Priorytet VII. Promocja integracji społecznej	17	182
7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	5	182
7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	12	0
Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki	1	0
8.2. Transfer wiedzy	1	0
Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	48	0
9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	24	0
9.4. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	1	0
9.6. Upowszechnienie uczenia się dorosłych	23	0
Razem Priorytety VI-IX	89	213

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz dane wygenerowane z Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

W 2013 roku do realizacji przyjęto następujące projekty systemowe:

- *eSzkoła Wielkopolska – Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolan* – projekt realizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego (Poddziałanie 9.1.2),
- *Nikogo nie zgubić, każdego rozwinąć – projekt edukacyjny dla szkół województwa wielkopolskiego* – projekt realizowany przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu (Działanie 9.4),
- *Koordinacja i współpraca na rzecz integracji społecznej Wielkopolski, Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej w Wielkopolsce* – projekty realizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu (Poddziałanie 7.1.3 PO KL),
- projekty realizowane przez powiatowe urzędy pracy (Poddziałanie 6.1.3 PO KL), ośrodki pomocy społecznej (Poddziałanie 7.1.1 PO KL), powiatowe centra pomocy rodzinie (Poddziałanie 7.1.2 PO KL), organy prowadzące publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi (Poddziałanie 9.1.1 PO KL).

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w 2013 roku realizował łącznie 6 projektów własnych. Realizację dwóch projektów stypendialnych zakończono w 2013 roku. W tym samym roku rozpoczęto realizację kolejnych dwóch projektów w tym zakresie oraz kontynuowano działania w ramach Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy (jako WОРP II, realizacja pierwszego projektu systemowego WОРP zakończyła się w maju 2013 roku). Szczegółowe dane dotyczące projektów własnych WUP przedstawiono w tabeli 5.2.

Tabela 5.2. Projekty własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu realizowane w 2013 roku

Nr Poddziałania PO KL	Tytuł projektu	Główne założenia, działania w ramach projektu	Wartość projektu [w tys. zł]	Stan realizacji projektu na 31.12.2013 r.
6.1.2	Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy	Wsparcie procesu podejmowania decyzji w obszarze polityki społeczno-gospodarczej poprzez szereg badań, analiz i prognoz w województwie w okresie od czerwca 2010 r. do maja 2013 r. Kompleksowe zbadanie oraz dostarczenie aktualnej i rzetelnej wiedzy o uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych w Wielkopolsce, aktualnych trendach rozwojowych, prognozach zmian przewidywanych w gospodarce regionu, w tym na rynku pracy.	2 107	zakończono 31.05.2013
6.1.2	Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy II	Poprawa jakości systemu analizy i monitoringu potrzeb rynku pracy oraz upowszechniania dobrych praktyk w Wielkopolsce do 31.05.2015 r.	1 880	w trakcie realizacji
8.2.2	Wsparcie stypendialne dla doktorantów na kierunkach uznanych za strategiczne z punktu widzenia rozwoju Wielkopolski (realizowany w roku akademickim 2012/2013)	Podniesienie poziomu warunków sprzyjających prowadzeniu prac badawczych przez 100 doktorantów w trakcie trwania projektu, a przez to przyczynienie się do tworzenia nowoczesnych technologii/rozwiązań niezbędnych do poprawy	3 676	zakończono 31.12.2013

		innowacyjności i zwiększenia konkurencyjności Wielkopolski.		
8.2.2	Wsparcie stypendialne dla doktorantów na kierunkach uznanych za strategiczne z punktu widzenia rozwoju Wielkopolski (realizowany w roku akademickim 2013/2014)	Podniesienie poziomu warunków sprzyjających prowadzeniu prac badawczych przez 100 doktorantów (poprzez udzielenie pomocy stypendialnej) w okresie 1.12.2013 r. – 30.09.2014 r.	3 712	w trakcie realizacji
9.1.3	Wielkopolski program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych (realizowany w roku szkolnym 2012/2013)	Stworzenie warunków równych szans edukacyjnych w trakcie trwania projektu, poprzez udzielenie pomocy stypendialnej 500 uczniom szczególnie uzdolnionym, napotyającym na bariery o charakterze.	1 496	zakończono 31.10.2013
9.1.3	Wielkopolski program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych (realizowany w roku szkolnym 2013/2014)	Stworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie pomocy stypendialnej 500 uczniom szczególnie uzdolnionym, napotyającym na bariery o charakterze ekonomicznym w okresie 1.09.2013 – 30.11.2014 r.	1 550	w trakcie realizacji

Wielkopolska od 2007 roku sukcesywnie wykorzystuje przyznane fundusze unijne w ramach komponentu regionalnego. Z puli środków w wysokości 2 621 708 tys. zł przewidzianych na realizację Priorytetów VI-IX PO KL w Wielkopolsce na lata 2007-2013, do końca 2013 roku zakontraktowano 95,53%⁶. Oznacza to, że wartość krajowego wkładu publicznego (tj. środków EFS, budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, Funduszu Pracy, PFRON) realizowanych i zakończonych projektów wynosi 2 504 440 tys. zł. Od 2007 roku do końca 2013 roku zawarto łącznie 2 993 umowy. Szczegółowe dane zostały przedstawione w tabeli 5.3. Należy podkreślić, iż po zakończeniu procedury podpisywania umów na realizację projektów wybranych do dofinansowania podczas naborów prowadzonych w 2013 roku, poziom zakontraktowania środków wzrośnie. W ramach poszczególnych Priorytetów zostaną podpisane kolejne umowy, a ich liczba uzależniona jest od poziomu dostępnej alokacji (ze względu na zmieniający się kurs EURO). Ponadto zgodnie z decyzją IZ zaplanowane zostały środki na realizację projektów systemowych przez

⁶ Alokacja zaplanowana na lata 2007-2013 została wyliczona wg kursu Euro 1€ = 4,1942 zł (zalecany przez MliR kurs Euro dla wyliczenia algorytmu w ramach PO KL na okres od 06.12.2013 r. do 05.01.2014 r.). Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz dane wygenerowane z Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

powiatowe urzędy pracy w 2014 roku (w ramach Poddziałania 6.1.3). W ramach Priorytetu VI kontynuowana będzie realizacja projektu własnego WUP – Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy II.

W ramach Priorytetu VII, w celu pełnego wykorzystania środków w ramach PO KL, w 2014 roku zostanie ogłoszony nabór na projekty systemowe powiatowych centrów pomocy rodzinie w ramach Poddziałania 7.1.2. Projekty realizowane będą w partnerstwie z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu właściwego dla siedziby PCPR. Z kolei Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu będzie kontynuował realizację dwóch projektów w ramach Poddziałania 7.1.3 przyjętych do realizacji w 2013 roku.

Natomiast w ramach Priorytetu VIII w pierwszym kwartale 2014 roku zostanie ogłoszony konkurs na projekty skierowane do nauczycieli i pracowników instytucji sektora oświaty z obszaru poszczególnych subregionów województwa wielkopolskiego (poznańskiego, pilskiego, leszczyńskiego, konińskiego, kaliskiego). Projekty przewidziane do realizacji będą oferowały wsparcie dla nauczycieli i pracowników instytucji sektora oświaty zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Projekty przewidziane do realizacji mają na celu udzielenie pomocy zwalnianym pracownikom w podniesieniu lub zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych, m.in. poprzez udział w studiach podyplomowych, stażach i praktykach zawodowych przygotowujących do podjęcia pracy w nowym zawodzie oraz poprzez możliwość otrzymania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Ponadto w 2014 roku kontynuowana będzie realizacja projektu systemowego WUP (w Poddziałaniu 8.2.2) oraz projektu systemowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego (Departament Gospodarki – Poddziałanie 8.2.1 – celem projektu jest rozwiązanie problemów hamujących rozwój innowacyjności w województwie, poprzez szereg szkoleń, uruchomienie platformy internetowej wymiany informacji między sferą naukową a przedsiębiorstwami oraz staże dla pracowników sfery nauki i biznesu).

Z kolei w Priorytecie IX w 2014 roku będą kontynuowane projekty systemowe w ramach Poddziałania 9.1.1., 9.1.2, 9.1.3 (projekt własny WUP) oraz Działania 9.2 i 9.4.

W ramach wszystkich Priorytetów kontynuowane będą projekty, które zostały wybrane do dofinansowania w poprzednich latach programowania PO KL.

Tabela 5.3. Poziom zakontraktowania środków PO KL na koniec 2013 roku

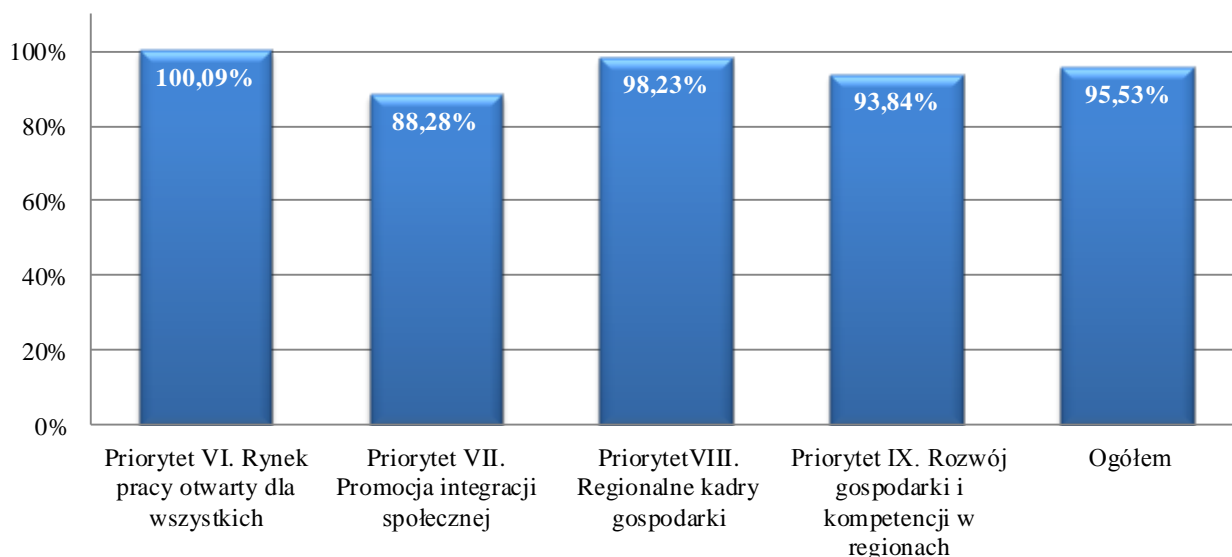
Nr Działania PO KL	Alokacja 2007-2013* (w tys. zł)	Umowy/decyzje o dofinansowaniu		
		wartość krajowego wkładu publicznego (w tys. zł)	liczba	poziom kontraktacji (%)
6.1	595 572	596 749	274	100,20
6.2	204 639	204 579	96	99,97
6.3	4 224	3 862	84	91,43
Razem Priorytet VI	804 435	805 190	454	100,09
7.1	293 941	275 222	204	93,63
7.2	222 895	194 366	197	87,20
7.3	12 092	12 081	271	99,91
7.4	25 825	8 076	7	31,27
Razem Priorytet VII	554 753	489 745	679	88,28
8.1	479 370	471 489	566	98,36
8.2	84 615	82 501	56	97,50
Razem Priorytet VIII	563 985	553 990	622	98,23
9.1	383 838	359 192	558	93,58
9.2	193 549	185 543	179	95,86
9.3	37 191	35 181	55	94,60
9.4	48 788	46 590	71	95,49
9.5	17 737	16 310	348	91,95
9.6	17 432	12 699	27	72,85
Razem Priorytet IX	698 535	655 515	1 238	93,84
RAZEM Priorytety VI-IX	2 621 708	2 504 440	2 993	95,53

* Alokacja zaplanowana na lata 2007-2013 została wyliczona wg kursu Euro 1€ = 4,1942 zł (zalecany przez MliR kurs Euro dla wyliczenia algorytmu w ramach PO KL na okres od 06.12.2013 roku do 05.01.2014 roku).

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz dane wygenerowane z Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

W województwie wielkopolskim do końca 2013 roku największy odsetek środków PO KL zakontraktowano w ramach Priorytetu VI oraz VIII PO KL. Natomiast na działania z zakresu pomocy społecznej pozostał do dyspozycji największy odsetek środków. Wynika to głównie z faktu, iż nie wszystkie wielkopolskie ośrodki pomocy społecznej zdecydowały się na realizację projektów systemowych (Działanie 7.1. PO KL). Stąd, aby osoby zagrożone wykluczeniem społecznym mogły otrzymywać wsparcie, przewidziano w 2014 roku realizację projektów PCPR w partnerstwie z OPS. Dodatkowo podpisywanie umów na realizację projektów wspierających osoby niepełnosprawne (Działanie 7.4. PO KL wprowadzone w 2012 roku) rozpoczęło się w 2013 roku.

Wykres 5.4. Poziom zakontraktowania środków w ramach Priorytetów PO KL na koniec 2013 roku

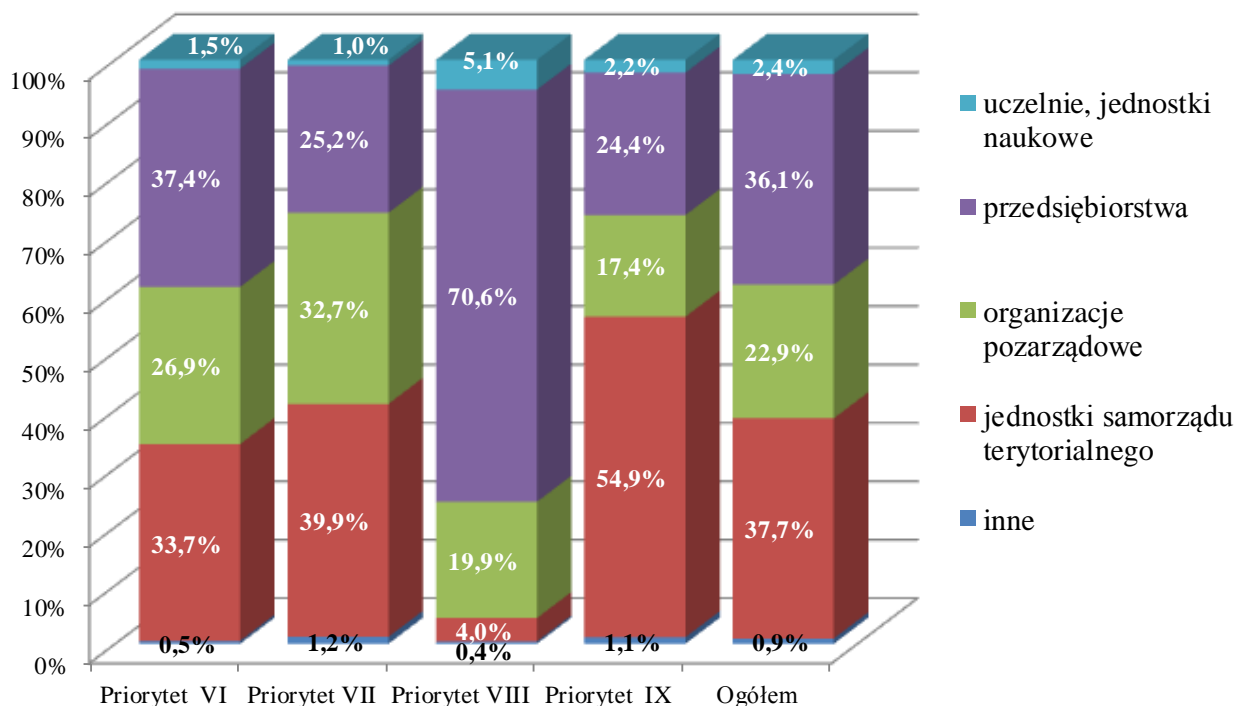

Alokacja zaplanowana na lata 2007-2013 została wyliczona wg kursu Euro 1€ = 4,1942 zł (zalecany przez MRR kurs Euro dla wyliczenia algorytmu w ramach PO KL na okres od 06.12.2013 roku do 05.01.2014 roku).

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz dane wygenerowane z Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

Strukturę podmiotów ubiegających się o środki z uwzględnieniem formy prawnej Projektodawców w odniesieniu do poszczególnych Działań i Poddziałań PO KL prezentuje wykres 5.5.

Wykres 5.5. Struktura podmiotów realizujących projekty w Priorytetach VI-IX PO KL, ze względu na formę prawną beneficjentów, stan na 31.12.2013 roku (narastająco)

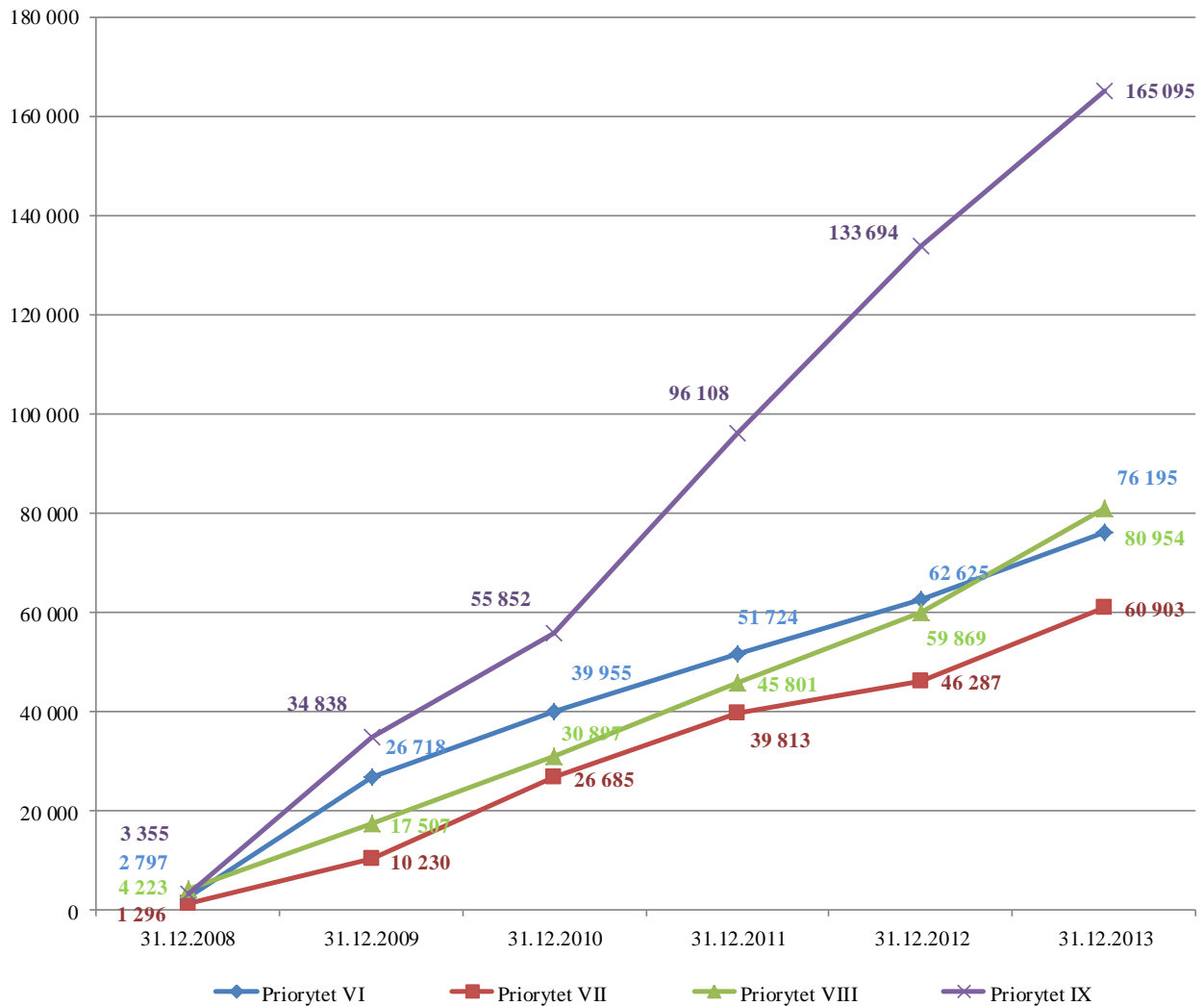

Źródło: Dane opracowane na podstawie Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13).

Wysoka skuteczność w aplikowaniu jednostek samorządu terytorialnego (37,7% wszystkich Projektodawców) jest związana m.in. z realizacją projektów systemowych. Kolejną liczną grupę podmiotów, które realizują projekty w ramach komponentu regionalnego stanowią przedsiębiorstwa (36,1%). Skuteczność aplikowania przez organizacje non profit wyniosła 22,9%.

W 2013 roku w województwie wielkopolskim nastąpił dalszy przyrost liczby osób uczestniczących w projektach PO KL. Zgodnie z danymi do sprawozdania z realizacji komponentu regionalnego PO KL za 2013 rok, od początku wdrażania PO KL do końca 2013 roku wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX PO KL objęto łącznie 383 147 osób, z czego ponad 57,0% stanowiły kobiety. Najwięcej uczestników, bo 165 095 osób uzyskało pomoc w ramach Priorytetu IX PO KL.

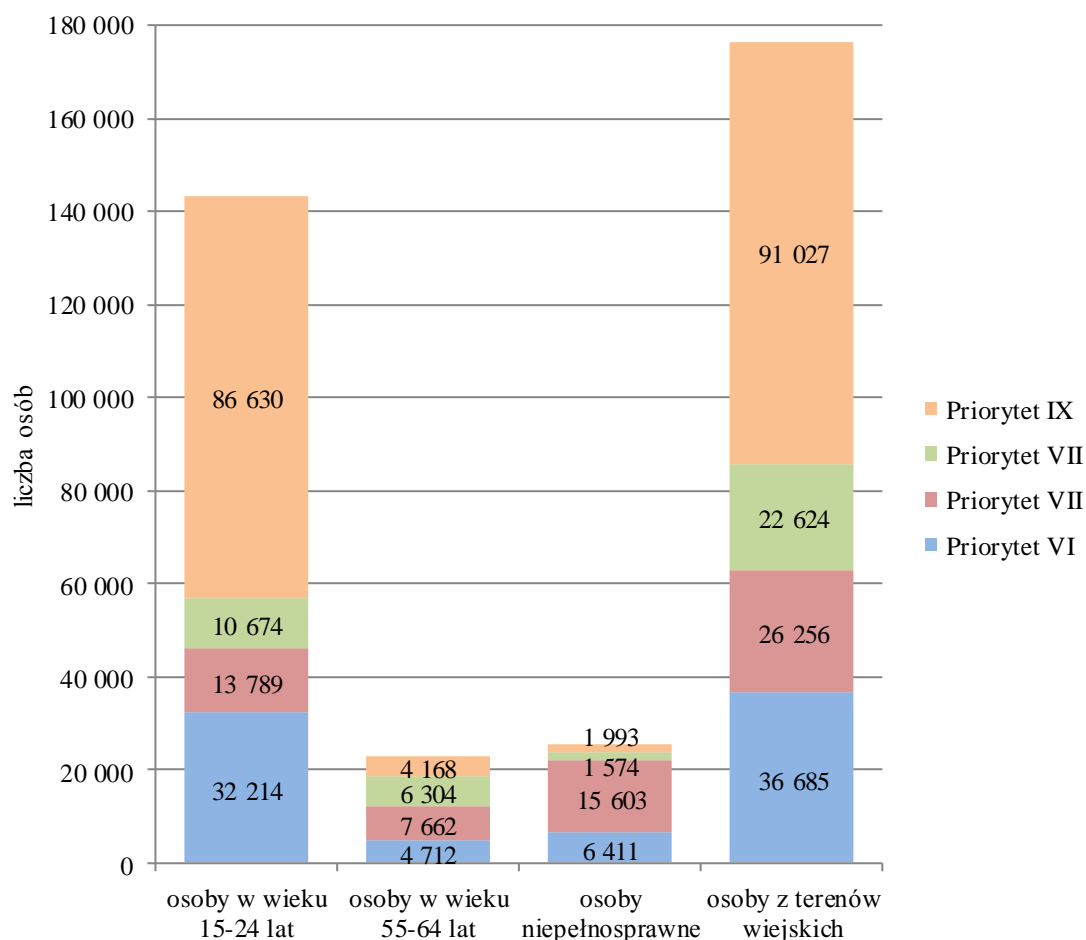
Wykres 5.6. Liczba osób objętych wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX PO KL w poszczególnych latach wdrażania (narastająco)

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu na podstawie Sprawozdań z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach PO KL 2007-2013 za lata 2008-2013.

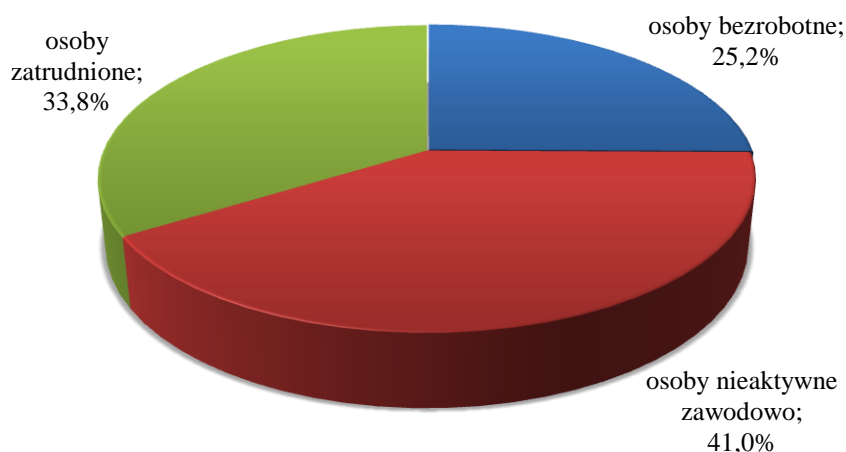
W ramach PO KL wsparcie uzyskują grupy znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Osoby w wieku 15-24 lata stanowią ponad 37% wszystkich uczestników projektów, osoby w wieku 55-64 lata – prawie 6%, osoby niepełnosprawne – prawie 7%, osoby z terenów wiejskich – ponad 46%. Ze względu na ukierunkowanie działań w ramach Priorytetów PO KL na różne grupy odbiorców, liczba uczestników pochodzących z grup znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy jest różna w poszczególnych osiach priorytetowych. Szczegółowe dane prezentuje wykres 5.7.

Wykres 5.7. Liczba osób z grup mających większe trudności na rynku pracy, które zostały objęte wsparciem w Priorytetach VI-IX PO KL, stan na 31.12.2013 roku

Do końca 2013 roku w projektach PO KL udział rozpoczęło 96 378 osób bezrobotnych (w tym 34 006 osób długotrwale bezrobotne), 157 173 osoby nieaktywne zawodowo oraz 129 596 osób zatrudnionych.

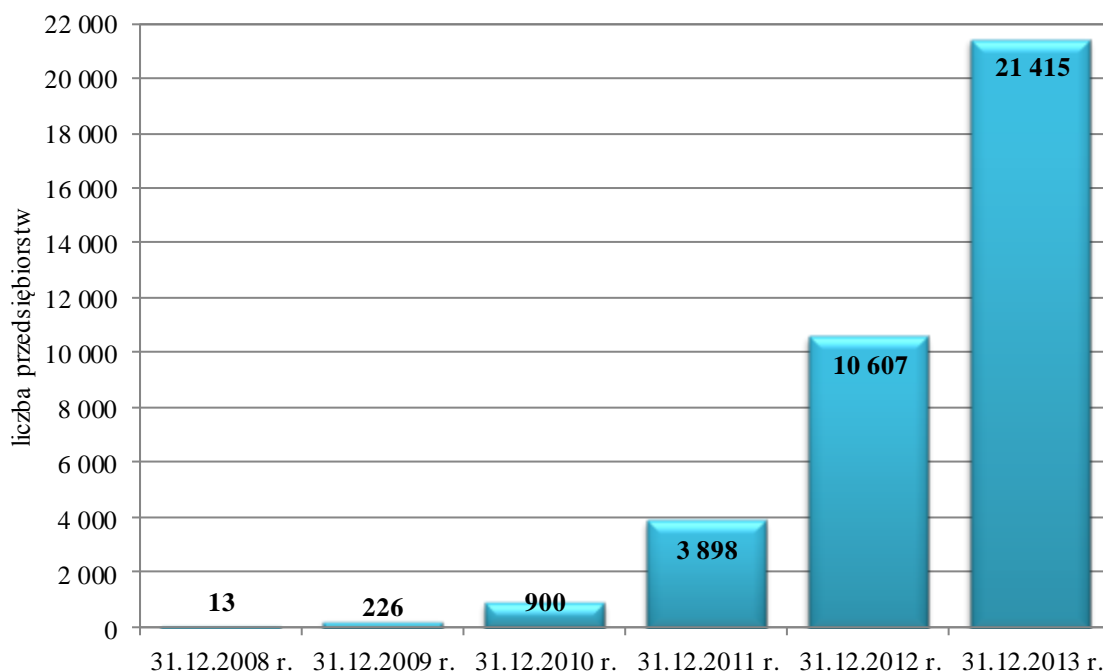
Wykres 5.8. Struktura osób objętych wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX PO KL ze względu na status na rynku pracy, stan na 31.12.2013 roku

Środki wydatkowane w ramach komponentu regionalnego PO KL przeznaczone są m.in. na wsparcie szkoleniowe oraz doradcze dla osób i przedsiębiorstw. Obok wsparcia ukierunkowanego na podnoszenie lub uzupełnianie kwalifikacji bądź zdobywanie doświadczenia zawodowego, istotną formą pomocy jest pomoc w uruchamianiu działalności gospodarczej. Do końca 2013 roku z takiej pomocy skorzystało 15 669 osób. Z pilotażowego programu oferującego pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej skorzystało 110 osób. Ponadto dzięki wsparciu w ramach Priorytetu VII PO KL utworzono w województwie wielkopolskim 28 podmiotów ekonomii społecznej. Z kolei pomocą w zakresie działań edukacyjnych obejmowane były dzieci, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Ważną grupą docelową działań podejmowanych w ramach komponentu regionalnego PO KL są przedsiębiorstwa. Do końca 2013 roku wsparciem objęto aż 21 415 przedsiębiorstw, głównie w ramach Priorytetu VIII PO KL. Prawie 75,0% przedsiębiorstw przystępujących do projektów PO KL stanowiły mikroprzedsiębiorstwa. Szczegółowe dane przedstawia wykres 5.9.

Wykres 5.9. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX PO KL w poszczególnych latach (narastająco)

Źródło: Dane własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu na podstawie Sprawozdań z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach PO KL 2007-2013 za lata 2008-2013.

Działania informacyjno-promocyjne Europejskiego Funduszu Społecznego w 2013 roku

Ważnym zadaniem WUP w Poznaniu jako Instytucji Pośredniczącej PO KL jest prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących Europejskiego Funduszu Społecznego. W związku z powyższym w 2013 roku WUP w Poznaniu odpowiadał m.in. za:

- opracowanie i dystrybucję materiałów informacyjnych, w tym: biuletynów informacyjnych, publikacji dotyczących najlepszych praktyk Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Wielkopolsce,
- przygotowanie oraz dystrybucję materiałów reklamowych promujących komponent regionalny PO KL i EFS,
- publikowanie w prasie ogłoszeń o prowadzonych naborach wniosków w ramach PO KL oraz reklamowych artykułów prasowych dotyczących PO KL,
- prowadzenie Punktu Informacyjnego Europejskiego Funduszu Społecznego,
- redagowanie i aktualizację strony internetowej WUP w Poznaniu www.efs.wup.poznan.pl (zamieszczanie wytycznych oraz dokumentów programowych, informacji o konkursach, wynikach ewaluacji, rezultatach prac Komisji Oceny Projektów – publikowanie list rankingowych projektów w ramach poszczególnych konkursów, informacji o podpisanych umowach oraz kwotach dofinansowania/wartościach projektów),
- organizowanie spotkań informacyjnych, szkoleń, seminariów i konferencji, Drzwi Otwartych oraz imprez promujących EFS, w tym również plenerowych stoisk informacyjnych,
- promocję EFS i komponentu regionalnego PO KL w mediach,
- organizację spotkań Regionalnej Informacyjnej Grupy Roboczej (RIGR),
- współpracę z pięcioma Regionalnymi Ośrodkami Europejskiego Funduszu Społecznego w Wielkopolsce (Regionalne Ośrodki EFS świadczą bezpłatną pomoc potencjalnym Projektodawcom w zakresie pozyskiwania i rozliczania środków z EFS).

Rok 2013 był okresem intensywnej kampanii promującej Europejski Fundusz Społeczny, mającej na celu ukazanie efektów wdrażania PO KL. Ponadto, kolejnym z celów promocji był wzrost wiedzy Projektodawców oraz ogółu społeczeństwa na temat EFS oraz działań podejmowanych w ramach projektów realizowanych w zakresie komponentu regionalnego PO KL.

Przeprowadzono kampanię promocyjną w internecie. Przedmiotowa forma promocji, poprzez reklamę w internecie, pozwoliła na dotarcie do szerokiego kręgu odbiorców z informacjami na temat EFS, osiągniętych rezultatów oraz efektów wdrażania komponentu regionalnego PO KL w województwie wielkopolskim. Polegała ona na stworzeniu animowanej reklamy

internetowej – double billboardu (reklamy w formie animowanego billboardu zawierającego elementy graficzne) oraz jego emisji w Internecie. Billboard był emitowany na następujących portalach internetowych: TVN (wiadomości Poznań), PolskaPress (Głos Wielkopolski), Onet (wiadomości Poznań), Goldbach Audience (Polskie Radio) w dniach 11-18.12.2013 roku.

We współpracy z Telewizją Polską S.A. Oddział w Poznaniu zrealizowano cykl pięciu programów telewizyjnych pt. *Człowiek – najlepsza inwestycja*. Emisja miała miejsce w okresie od 11.09.2013 roku do 13.11.2013 roku na antenie TVP Poznań. Celem kampanii była promocja możliwości, jakie stwarza PO KL dla mieszkańców Wielkopolski. Programy podzielono tematycznie – pierwszy, ogólny odcinek przedstawiał komponent regionalny PO KL, pozostałe dotyczyły poszczególnych Priorytetów PO KL oraz wsparcia z nimi związanego. Przedstawiano historie osób, w których życiu zaszły pozytywne zmiany dzięki uczestnictwu w projektach EFS.

Ponadto na antenie TVP Poznań wyemitowano w dniu 20 maja 2013 r. audycję telewizyjną upowszechniającą i promującą wyniki działań podejmowanych przez Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy w latach 2010-2013. W audycji przedstawiono również badania i analizy WORP w obszarze sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, ze szczególnym uwzględnieniem rynku pracy.

W okresie 11-30.05.2013 roku na obszarze województwa wielkopolskiego odbyła się emisja spotu radiowego, wyprodukowanego w 2012 roku, promującego usługi informacyjne Punktu Informacji i Promocji EFS WUP w Poznaniu. 60-sekundowy spot radiowy był 120-krotnie emitowany na antenie Radia Merkury. Celem kampanii promocyjnej było zachęcenie mieszkańców Wielkopolski do kontaktu z Punktem Informacji i Promocji EFS i uzyskania wiedzy na temat możliwych form wsparcia z EFS i PO KL. Uzupełnienie akcji radiowej stanowiła promocja w prasie. Przygotowano artykuł prasowy pt. *Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013 – wsparcie dla mieszkańców województwa wielkopolskiego*, emisja miała miejsce 24.05.2013 roku. Artykuł ukazał się w dzienniku o zasięgu regionalnym (Gazecie Wyborczej). Dotyczył on stanu wdrażania PO KL oraz możliwości otrzymania dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej – Działanie 6.2 PO KL.

Szczególnym wydarzeniem było zorganizowanie akcji *Wielkopolski InfoBus EFS*, prowadzonej od 29 maja do 14 czerwca 2013 roku na terenie województwa wielkopolskiego. Po raz trzeci zorganizowano mobilny punkt informacyjny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i Europejskiego Funduszu Społecznego, który odwiedził 10 miast powiatowych na terenie województwa (Krotoszyn, Grodzisk Wielkopolski, Kościan, Gostyń, Rawicz, Jarocin, Szamotuły, Pleszew, Ostrów Wielkopolski i Turek). W ramach akcji *Wielkopolski*

InfoBus EFS pracownicy WUP w Poznaniu oraz Regionalnych Ośrodków EFS udzielali potencjalnym uczestnikom projektów oraz Projektodawcom informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia oraz dofinansowania projektów w ramach komponentu regionalnego PO KL. Osoby zainteresowane miały możliwość bezpłatnego uzyskania informacji na temat form wsparcia oferowanych między innymi dla osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych, osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej, przedsiębiorców, szkół i placówek oświatowych, a także organizacji pozarządowych. Akcja promocyjna obejmowała również gry i zabawy dla dzieci.

Głównym i najważniejszym celem akcji było dotarcie z informacją o ofercie komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki bezpośrednio do potencjalnych Projektodawców oraz mieszkańców województwa wielkopolskiego w poszczególnych powiatach. Aby ukazać efekty wdrażania oraz szanse i możliwości, jakie stwarza PO KL w roku 2013 mobilna akcja *Wielkopolski InfoBus EFS* objęła kolejnych 10 powiatów województwa wielkopolskiego, na terenie których realizowane są projekty. Wcześniej, w latach 2011-2012 akcję prowadzono na terenie 14 powiatów o wysokiej stopie bezrobocia.

Wychodząc z informacją o Europejskim Funduszu Społecznym do mieszkańców Wielkopolski, WUP w Poznaniu w 2013 roku zorganizował szereg imprez plenerowych oraz liczne stoiska informacyjne. Zorganizowano stoisko informacyjne EFS i PO KL podczas Rock in Arena w Poznaniu 9.02.2013 roku skierowane do osób poniżej 25. roku życia oraz powyżej 50. roku życia. Wydarzenie stanowiło zwieńczenie rozpoczętej w 2012 roku akcji promocyjnej EFS i PO KL podczas Koncertowej Jesieni.

WUP w Poznaniu uczestniczył również w Jarmarku Wielkanocnym na Starym Rynku w Poznaniu – 25-27.03.2013 roku. Osoby odwiedzające stoisko informacyjne miały możliwość otrzymania bezpłatnych informacji oraz materiałów promocyjnych poświęconych EFS PO KL. Z okazji Dnia Europy, na początku maja 2013 roku, na Placu Wolności w Poznaniu stanęło plenerowe stoisko informacyjne EFS i PO KL.

W ostatni majowy weekend, 25.05.2013 roku, w Pile, podczas Wielkopolskich Spotkań Gospodarczych – wystawy małych i średnich przedsiębiorstw, pracownicy WUP w Poznaniu zorganizowali stoisko, gdzie osoby zainteresowane mogły pozyskać informacje na temat komponentu regionalnego PO KL i EFS w województwie wielkopolskim.

Podobnie, podczas Obchodów Imienin Ulicy Św. Marcin w Poznaniu (11.11.2013 roku) stały się okazją do przygotowania przez WUP w Poznaniu Plenerowego Punktu Informacyjnego EFS, w którym mieszkańcy Poznania mieli możliwość nabycia wiedzy w

zakresie PO KL. Ponadto dla odwiedzających Punkt Informacyjny przygotowano atrakcje takie jak Koło fortuny oraz malowanie twarzy dla dzieci.

Ważnym elementem działań informacyjno-promocyjnych EFS w Wielkopolsce było uczestnictwo w różnego rodzaju targach. VII Targi Edukacji i Pracy w Mosinie (7.03.2013 roku) przyciągnęły młode osoby, które poszukiwały szkoleń dofinansowanych z EFS. Podczas Targów Edukacyjnych w Poznaniu (15-17.03.2013 roku) stoisko WUP w Poznaniu odwiedziło wiele osób. Pytano o szkolenia oraz o możliwość otrzymania dofinansowania na założenie działalności gospodarczej. Stoisko WUP w Poznaniu podczas Targów Przedsiębiorczości (24-25.04.2013 roku) cieszyło się największym zainteresowaniem wśród osób, które planowały założenie działalności gospodarczej. Podczas Drzwi Otwartych dla organizacji pozarządowych (17.12.2013 roku) przedstawiano możliwości, jakie Program Operacyjny Kapitał Ludzki stwarza dla przedstawicieli III sektora.

Równolegle do wspomnianych powyżej działań informacyjno-promocyjnych prowadzone były spotkania informacyjne, seminarium, szkolenia warsztatowe oraz konferencja informacyjna PO KL.

Z uwagi na duże zainteresowanie mediów kończącym się okresem programowania 2007-2013 zorganizowano trzy konferencje prasowe (9.04.2013 roku, 18.06.2013 roku, 3.12.2013 roku). Dotyczyły one przede wszystkim podsumowania wdrażania PO KL w województwie wielkopolskim, jak również informacji na temat kolejnej perspektywy finansowej.

Kolejną formą wyjścia naprzeciw oczekiwaniom osób zainteresowanych były Drzwi Otwarte Punktu Informacji i Promocji EFS, promujące Program Operacyjny Kapitał Ludzki i Europejski Fundusz Społeczny, a także Drzwi Otwarte Urzędu. W siedzibie urzędu przy ul. Kościelnej w Poznaniu oraz w Oddziałach Zamiejscowych Klienci mieli okazję uzyskać informacje w zakresie możliwości otrzymania wsparcia ze środków Unii Europejskiej, mogli również skorzystać z porady doradców zawodowych oraz doradców EURES (Europejskich Służb Zatrudnienia) na temat możliwości poszukiwania pracy za granicą. Porad odwiedzającym udzielali również przedstawiciele Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Państwowej Inspekcji Pracy i Urzędu Skarbowego. W 2013 roku WUP w Poznaniu 4-krotnie w soboty zorganizował Drzwi Otwarte Punktu Informacji i Promocji EFS.

W roku 2013 roku odbyły się cztery posiedzenia Regionalnej Informacyjnej Grupy Roboczej (RIGR) koordynującej działania informacyjno-promocyjne w Wielkopolsce. Na spotkaniach podsumowano dotychczasowe działania informacyjno-promocyjne oraz uzgodniono przedsięwzięcia, które będą podejmowane w regionie w ramach promocji EFS.

Ewaluacja Europejskiego Funduszu Społecznego w 2013 roku

Ważnym elementem procesu wdrażania polityk i programów publicznych jest nie tylko sprawne wydatkowanie i rozliczanie środków, ale także ocena skuteczności i efektywności prowadzonych działań. Z tego powodu WUP w Poznaniu od 2008 roku zleca do realizacji badania ewaluacyjne z zakresu wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Wielkopolsce. W 2013 roku firma Agrotec Polska Sp. z o.o. zrealizowała badanie ewaluacyjne pn. *Ocena działań Priorytetu VI i VII PO KL na rzecz aktywności zawodowej kobiet*. Badanie zostało przeprowadzone na zlecenie WUP w Poznaniu w okresie sierpień-grudzień 2013 roku. Badanie było współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i miało na celu:

- ocenę skuteczności form wsparcia oferowanych w ramach Priorytetu VI i VII PO KL w województwie wielkopolskim w zakresie aktywności zawodowej kobiet,
- wskazanie propozycji rozwiązań możliwych do realizacji w ramach EFS w priorytecie inwestycyjnym *Równouprawnienie płci na rynku pracy oraz godzenie życia zawodowego i prywatnego w okresie programowania 2014-2020*.

W ramach badania zidentyfikowano bariery w aktywności zawodowej kobiet w zakresie: czynników społeczno-kulturowych tj. zestaw oczekiwań, wymagań, stereotypów i przekonań związanych np. z domem (brak partnerskiego modelu rodziny) oraz z pracą; czynników prawno-instytucjonalnych (w tym związanych ze środowiskiem pracy) oraz czynników osobowościowych (motywacja i aktywność). Czynniki te przenikają się i oddziałują na siebie, dlatego bardzo trudne jest wskazanie, które z nich są najważniejsze. Część oddziałuje bezpośrednio i w krótszym okresie czasu, a inne nazywane są czynnikami długiego trwania i wywoływany przez nie efekt nie jest natychmiastowy.

Działania sfinansowane z EFS wywarły bezpośredni wpływ na niwelowanie części barier (tj. brak odpowiednich kwalifikacji, odpowiedniego doświadczenia zawodowego). Na pozostałe bariery mogły wpłynąć pośrednio (np. czasowa pomoc w opiece nad dziećmi/osobami zależnymi). Zmniejszanie barier często wymaga odpowiedniego wsparcia ze strony władz krajowych i samorządowych, w szczególności w kwestii zapewnienia instytucjonalnej opieki nad dziećmi (żłobki, ośrodki wychowania przedszkolnego, świetlice itd.), miejsc w domach pobytu dziennego/opiekunek/pielęgniarek, trudności z dojazdem do pracy (niewystarczający dostęp do komunikacji publicznej). Nadal istnieje potrzeba zmniejszenia niechęci pracodawców do zatrudniania kobiet, a preferowania w ich miejsce zatrudniania mężczyzn. Taka sytuacja przyczynia się często do wykorzystywania przez

pracodawcę sytuacji rodzinnej mężczyzn i zmuszania ich do pracy w godzinach nadliczbowych lub nakładania dodatkowych obowiązków (podkreślając stereotypową rolę mężczyzny jako żywiciela rodziny nie angażującego się w życie rodzinne).

Jak wynika z badania, często przed podjęciem działań, które mają pomóc kobietom w powrocie na rynek pracy, należy najpierw zaktywizować je społecznie, poprzez podniesienie samooceny, zmotywowanie do wyjścia z domu, zwiększenie motywacji do aktywności społecznej, jak i zawodowej (dotyczy to przede wszystkim uczestniczek Priorytetu VII – kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym).

Zgodnie z wynikami badania – przed projektem pracowało 14,7% kobiet, a obecnie pracuje 45%. Wynika z tego, że wśród uczestniczek zwiększył się o ponad 30 punktów procentowych odsetek kobiet posiadających zatrudnienie. Uczestniczki Priorytetu VI częściej niż VII obecnie pracują (VI – 51%, VII – 40%), w tym znacznie częściej prowadzą działalność gospodarczą (VI – 11%, VII – 4%). Ponad połowa (55%) pracujących uczestniczek z Priorytetu VI podjęła pracę do 3 miesięcy od zakończenia projektu, z VII – nieco ponad 36%. Dodać należy, że wciąż wśród uczestniczek znaczny jest odsetek kobiet niepracujących i nieposzukujących pracy (24%). Z tego można wnioskować, iż przynajmniej część barier aktywności zawodowej kobiet objętych wsparciem w dalszym ciągu nie zostało zniwelowanych.

Różnice w skuteczności Priorytetu VI i VII w aktywizacji zawodowej kobiet można z jednej strony tłumaczyć różnicami w oferowanych formach wsparcia (w Priorytecie VI – więcej form powiązanych z bezpośrednim kontaktem z rynkiem pracy: dotacje, staże, pośrednictwo), z drugiej jednak strony należy je przede wszystkim wiązać z charakterystyką uczestniczek projektów w ramach tych Priorytetów (uczestniczki Priorytetu VII są bardziej zagrożone wykluczeniem społecznym).

Wnioski z badań wskazują, że w przyszłej perspektywie finansowej UE na lata 2014 – 2020 należy wspierać kobiety przez projekty:

- doradcze dla młodych dziewcząt w celu wyboru adekwatnych do rynku pracy kierunków kształcenia,
- nastawione bezpośrednio na aktywizację kobiet – podnoszenie/zmianę kwalifikacji, możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego, jak i działania motywacyjne,
- wspierające system opieki nad dziećmi/osobami zależnymi,
- przeciwdziałające stereotypom, wspierające ojcowskie role mężczyzn,
- mające na celu promowanie/wdrażanie rozwiązań ułatwiających godzenie życia zawodowego z rodzinnym, w tym elastycznych godzin pracy.

Wyniki ze wszystkich badań ewaluacyjnych są dostępne na stronie internetowej WUP w Poznaniu – www.efs.wup.poznan.pl.

5.2. PROGRAMY RZĄDOWE FINANSOWANE Z FUNDUSZU PRACY

W 2013 roku powiatowe urzędy pracy Wielkopolski aktywnie aplikowały o dodatkowe wsparcie finansowe z rezerwy Funduszu Pracy na realizację:

- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi,
- programów związanych z aktywizacją bezrobotnych na terenach, na których w 2013 roku miały miejsce klęski żywiołowe,
- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych do lat 30, powyżej 50 roku życia oraz będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- programów specjalnych.

W ramach powyższych programów, samorzady powiatowe Wielkopolski pozyskały ponad 26 mln złotych (26 064,7 tys. zł), z czego najwięcej na aktywizację osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy - 10 530,8 tys. zł oraz bezrobotnych poniżej 30 roku życia – 8 812,9 tys. zł. Ponadto powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego pozyskały środki na programy aktywizacyjne dla osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia – 2 748,2 tys. zł, bezrobotnych zwolnionych z pracy – 1 413,4 tys. zł oraz dla bezrobotnych pracujących przy likwidacji klęsk żywiołowych – 98,0 tys. zł. W ramach programów specjalnych (dla grupy bezrobotnych do 30 oraz powyżej 50 roku życia, a także bezrobotnych rodziców mających na utrzymaniu dziecko w wieku do 6 lat) samorzady powiatowe Wielkopolski pozyskały środki w wysokości 2 461,4 tys. zł.

6. PODZIAŁ I WYKORZYSTANIE FUNDUSZU PRACY

6.1. ZASADY PODZIAŁU FUNDUSZU PRACY W 2013 ROKU

W 2013 roku decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej Samorząd Województwa Wielkopolskiego otrzymał środki w kwocie 186 983,0 tys. zł, tj. o 47,7% więcej aniżeli rok wcześniej. Na aktywizację zawodową bezrobotnych rozdysponowano 98 389,0 tys. zł, tj. o 18,7% więcej niż w 2012 roku, pozostałą kwotę 88 594,0 tys. zł przeznaczono na poddziałanie 6.1.3. PO KL.

Dodatkowo na aktywizację bezrobotnych samorządy powiatowe pozyskały z rezerwy 26 064,7 tys. zł. Ogółem w dyspozycji powiatowych urzędów pracy w 2013 roku pozostawało 214 754,3 tys. zł, tj. o 21,8% więcej niż w 2012 roku.

6.2. FUNDUSZ PRACY I STRUKTURA JEGO WYDATKÓW

W roku 2013 z Funduszu Pracy wydatkowano łącznie 523 227,2 tys. zł, tj. o 13,4% więcej niż rok wcześniej. Najwięcej, bo 53,2% ogółu wydano na zasiłki dla bezrobotnych, ale było to o 2,7 punktu procentowego mniej niż w roku 2012. Kwota wydatkowanych środków na zasiłki była wyższa o 7,8% niż w 2012 roku. Jako zjawisko pozytywne należy odnotować wyższy o 2,9 punktu procentowego udział wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia.

Tabela 6.1. Wydatki z Funduszu Pracy w województwie wielkopolskim w latach 2012-2013

Wyszczególnienie	2012 rok		2013 rok		2012=100%
	w tys. zł	struktura %	w tys. zł	struktura %	
Wydatkowane środki FP ogółem:	461 597,2	100,0	523 227,2	100,0	113,4
z tego na:					
zasiłki dla bezrobotnych	258 148,2	55,9	278 228,0	53,2	107,8
programy na rzecz promocji zatrudnienia	175 762,4	38,1	214 460,2	41,0	122,0
pozostałe	27 686,6	6,0	30 539,0	5,8	110,3

6.3. WYDATKI Z FUNDUSZU PRACY NA AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

W roku 2013 nastąpił kolejny zauważalny wzrost w wysokości wydatkowania środków na aktywizację zawodową bezrobotnych. Dzięki zwiększeniu przez MPiPS środków, urzędy pracy miały możliwość aktywizacji większej liczby bezrobotnych, co było nie bez znaczenia dla poprawy sytuacji na rynku pracy.

Podobnie jak w latach poprzednich najwięcej środków powiatowe urzędy pracy przeznaczyły na dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy oraz wypłatę stypendiów i składek na ubezpieczenie społeczne za okres odbywania stażu. Łącznie w ramach tych form zaangażowano kwotę 179 879,1 tys. zł, tj. 83,9% ogółu środków.

Tabela 6.2. Wydatkowane środki z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w województwie wielkopolskim w latach 2012-2013

Wyszczególnienie	2012 rok		2013 rok		2012 r. =100%
	w tys. zł	struktura %	w tys. zł	struktura %	
Wydatkowane środki FP na aktywne formy:	175 762,4	100,0	214 460,2	100,0	122,0
z tego na:					
szkolenia	7 479,8	4,3	8 168,4	3,8	109,2
prace interwencyjne	4 596,5	2,6	5 434,6	2,5	118,2
roboty publiczne	8 417,1	4,8	9 761,0	4,6	116,0
podjęcie działalności gospodarczej	55 651,0	31,7	70 739,0	33,0	127,1
wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy	28 716,6	16,3	29 966,2	14,0	104,4
stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne na okres stażu	54 464,8	31,0	79 173,9	36,9	145,4
stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne na okres przygotowania zawodowego dorosłych	363,3	0,2	631,2	0,3	173,7
prace społecznie użyteczne	1 715,1	0,9	1 759,1	0,8	102,6
inne*	14 358,2	8,2	8 826,8	4,1	61,5

* w tym: zatrudnienie wspierane (częściowa refundacja kosztów zatrudnienia po zajęciach w centrum integracji społecznej), refundacja składek na ubezpieczenia społeczne, koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia, opieka nad dzieckiem lub osobą zależną, koszty badań bezrobotnych, inne instrumenty rynku pracy, stypendia i składki na okres szkolenia.

7. INNE ZADANIA REALIZOWANE NA RYNKU PRACY PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W POZNANIU

7.1. WSPÓLPRACA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

W 2013 roku współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiała się na pracach *Zespołu Konsultacyjno-Opiniującego w sprawie współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi*, którego celem jest wypracowywanie jednolitych procedur współpracy samorządu i sektora pozarządowego w regionie.

Pracownicy WUP w Poznaniu wzięli udział w „drzwiach otwartych” dla wielkopolskich organizacji pozarządowych pt. *Wielkopolska Obywatelska – otwarta na NGO*. W ramach spotkania zaprezentowano ofertę Samorządu Województwa Wielkopolskiego skierowaną do tych organizacji.

Ponadto przeprowadzono kontrole u trzech organizacji pozarządowych, które w latach 2011-2012 otrzymały dotacje finansowane z budżetu Samorządu Województwa Wielkopolskiego na realizację zadań publicznych w dziedzinie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy. Celem kontroli było zweryfikowanie wykorzystania dotacji na realizację ww. zadań publicznych. Wszystkie projekty przeprowadzono prawidłowo.

7.2. FUNDUSZ GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

7.2.1. OCHRONA ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH W RAZIE NIETYTUŁOWOŚCI PRACODAWCY

Nadrzędnym celem istnienia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jest zabezpieczenie roszczeń pracownika na wypadek ryzyka nietytułowości pracodawcy, której przesłanki wymienia ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie nietytułowości pracodawcy (Dz. U. z 2006 r. Nr 158, poz. 1121, ze zm.). Przepisy ustawy ściśle określają również rodzaje roszczeń oraz okresy zatrudnienia podlegające ochronie.

W 2013 roku wpłynęły 1 053 wnioski indywidualne o wypłatę świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych oraz 75 wykazów złożonych przez pracodawców lub syndyków, które obejmowały 5 029 osób.

Wszczęto postępowania wyjaśniające w sprawie ustalenia niewypłacalności w stosunku do 123 pracodawców. Na podstawie zgromadzonych dokumentów ustalono, że 85 pracodawców stało się niewypłacalnymi w rozumieniu ww. ustawy, w tym na podstawie:

- ogłoszenia upadłości likwidacyjnej – 22 pracodawców,
- ogłoszenia upadłości układowej – 5 pracodawców,
- zmiany sposobu prowadzenia upadłości z opcji układowej na likwidacyjną – 3 firmy,
- oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku środków na koszty postępowania upadłościowego – 15 przedsiębiorców,
- wykreślenia z ewidencji działalności gospodarczej przy jednoczesnym braku środków finansowych na zaspokojenie roszczeń pracowniczych – 13 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
- faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności i braku środków finansowych na zaspokojenie roszczeń pracowniczych – 29 firm,
- ogłoszenia upadłości przez sąd zagraniczny – 1 pracodawca.

Łączna kwota świadczeń wypłaconych ze środków FGŚP wyniosła w 2013 roku 17 046 015,86 zł.

Odmówiono wypłaty świadczeń na podstawie 146 wniosków indywidualnych oraz 12 wykazów. W roku 2013 zarejestrowano 44 sprawy sądowe wniesione przeciwko Funduszowi do sądu pracy, który stanowi instancję odwoławczą od odmowy wypłaty świadczeń. Ponieważ przepisy ww. ustawy nie określają terminu do wniesienia takiego odwołania – pozwy skierowane do sądu w roku 2013 dotyczą odmów udzielonych przez Fundusz nawet kilka lat wstecz.

7.2.2. DOCHODZENIE ZWROTU WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ

Drugim celem realizacji przepisów ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy jest dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń, ponieważ konsekwencją uruchomienia środków FGŚP jest wejście Funduszu w prawa pracowników, których roszczenia zaspokoił w zastępstwie niewypłacalnego pracodawcy.

Na mocy przepisów ustawy Funduszowi przysługuje roszczenie wobec pracodawcy, likwidatora lub innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy bądź roszczenie do masy upadłości o zwrot wypłaconych świadczeń. Nadto przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń roszczenia Funduszu korzystają z takiej samej ochrony prawnej, jaką odrębne przepisy przewidują dla należności za pracę.

Zasady i tryb dochodzenia zwrotu należności nie wynikają wprost z przepisów ww. ustawy. Zadanie to jest przez Fundusz realizowane zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, m.in.: Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego, Kodeks spółek handlowych, Prawo upadłościowe i naprawcze.

Dochodzenie zwrotu należności sprowadza się do pełnego zabezpieczenia należności FGŚP w drodze uzyskania tytułu wykonawczego w ramach wszczętego przez Fundusz postępowania sądowego bądź zgłoszenia udziału Funduszu w postępowaniu upadłościowym dłużnika. W dalszej kolejności podejmowane są działania w zakresie skierowania sprawy na drogę egzekucji przymusowej, względnie w zakresie podjęcia przez dłużnika dobrowolnej spłaty długu w drodze ustalenia indywidualnych warunków zwrotu należności FGŚP.

W 2013 roku kontynuowano postępowania windykacyjne w odniesieniu do 748 spraw związanych z dochodzeniem zwrotu należności (liczba zaewidencjonowanych niewypłacalnych pracodawców). W tym zakresie zabezpieczono interes Funduszu w ramach toczących się i sukcesywnie ponawianych odrębnych postępowań sądowych, egzekucyjnych, zabezpieczających i upadłościowych z udziałem FGŚP. Kontrolowano na bieżąco uwzględnianie i przestrzeganie przez odrębne organy (sądy, komornicy sądowi, urzędy) pierwszeństwa zaspokajania wierzytelności FGŚP (jako wierzytelności stricte pracowniczych).

Ponadto uruchomione w 2013 roku środki na wypłatę świadczeń pracowniczych w zastępstwie niewypłacalnego pracodawcy skutkowały:

- zawiązaniem nowych spraw w odniesieniu do 75 niewypłacalnych pracodawców,
- wznowieniem spraw (kolejne wypłaty) w odniesieniu do 178 niewypłacalnych pracodawców.

Przeprowadzone w 2013 roku działania związane z dochodzeniem zwrotu należności obejmują m.in.:

- 136 powództw cywilnych przeciwko dłużnikom (niewypłacalnym pracodawcom),
- 139 postępowań egzekucyjnych przeciwko dłużnikom oraz kontynuację postępowań w toku,
- 91 postępowań upadłościowych prowadzonych w stosunku do dłużników,
- 41 postępowań związanych z ratalną spłatą należności bądź odroczeniem terminu jej zwrotu.

Odrębnym, wynikającym wprost z realizowanej ustawy, zadaniem związanym z dochodzeniem zwrotu należności jest kierowanie do dysponenta Funduszu – Ministra Pracy i Polityki Społecznej, wniosków o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenia na raty, odroczenia terminu zwrotu należności, odstąpienia w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenia w całości lub w części należności.

Wnioski te kierowane są do rozpatrzenia przez dysponenta FGŚP wyłącznie w przypadku wystąpienia przesłanek ustawowych, natomiast inicjatorem wniosku może być dłużnik (za pośrednictwem WUP w Poznaniu) bądź Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. W tym zakresie dokonano merytorycznego rozpatrzenia:

- 39 wniosków z inicjatywy dłużnika, które zostały pozytywnie zaopiniowane i skierowane do dysponenta FGŚP, w tym:
 - wnioski o rozłożenie na raty spłaty należności – 36,
 - wnioski o odroczenie terminu zwrotu należności – 1,
 - wnioski o odstąpienie od dochodzenia zwrotu (umorzenie) należności – 2,
- 12 wniosków z inicjatywy dłużnika, które zostały negatywnie zaopiniowane z uwagi na nie wystąpienie przesłanek ustawowych, co wykluczyło możliwość ich skierowania do dysponenta FGŚP, w tym:
 - wnioski o odstąpienie od dochodzenia zwrotu (umorzenie) należności – 3,
 - wnioski o rozłożenie na raty spłaty należności – 8,
 - wnioski o odroczenie terminu zwrotu należności – 1,
- 28 wniosków o umorzenie należności z inicjatywy Wydziału ds. FGŚP, które z uwagi na wystąpienie przesłanek ustawowych zostały skierowane do dysponenta FGŚP.

Ponadto na koniec 2013 roku zaewidencjonowano 2 kolejne wnioski złożone przez dłużników o rozłożenie na raty spłaty należności, które są w trakcie rozpatrywania.

W ujęciu ilościowym podjęte w 2013 roku działania windykacyjne doprowadziły do zakończenia 44 spraw, w tym na skutek:

- dokonania dobrowolnej spłaty należności bądź spłaty w ramach odrębnych postępowań sądowych, egzekucyjnych i upadłościowych – 12 spraw,
- wyrażenia zgody przez dysponenta FGŚP (MPiPS) na umorzenie bądź odstąpienie od dochodzenia zwrotu należności – 30 spraw,
- dokonania częściowej spłaty należności i wyrażenia zgody przez dysponenta FGŚP (MPiPS) na umorzenie pozostałej do zwrotu należności – 2 sprawy.

Łączna liczba spraw podlegających dalszemu dochodzeniu zwrotu należności FGŚP na koniec 2013 roku wyniosła 781 spraw (liczba zaewidencjonowanych niewypłacalnych pracodawców), która faktycznie obejmuje 1 012 podmiotów, wobec których Fundusz prowadzi działania windykacyjne. Liczba spraw nie jest tożsama z faktycznie obsługiwaną przez WUP w Poznaniu liczbą podmiotów, z uwagi na to, że dana sprawa związana z dochodzeniem zwrotu należności – na skutek podjętych, często wieloletnich, działań windykacyjnych – podlega rozbiciu na kilka podmiotów, w tym: współdłużników w przypadku spółek

cywilnych i jawnych, osób trzecich, na które przeszła odpowiedzialność za dług osoby prawnej (zarząd – często kilkuosobowy), osób, wobec których stwierdzono odpowiedzialność ograniczoną przepisami prawa (małżonkowie, spadkobiercy).

W ujęciu wartościowym podjęte w 2013 roku działania skutkowały odzyskaniem zwrotu należności FGŚP w łącznej kwocie 3 695 623 zł oraz umorzeniem należności FGŚP – na mocy rozstrzygnięcia dokonanego przez dysponenta Funduszu – na poziomie 7 350 529 zł.

7.2.3. PRZYZNAWANIE I WYPŁATA ŚWIADCZEŃ NA RZECZ OCHRONY MIEJSC PRACY

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 października 2013 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 1291) rozpoczęto rozpatrywanie wniosków przedsiębiorców o wypłatę świadczeń związanych z przestojem ekonomicznym bądź obniżeniem wymiaru czasu pracy pracowników. Pomoc udzielana w tym zakresie ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stanowi pomoc de minimis. W 2013 roku wpłynęły dwa wnioski, z których jeden został rozpatrzony pozytywnie i w związku z tym zawarto umowę o wypłatę świadczeń.

Pomoc udzielana przedsiębiorcom w oparciu o ww. przepisy nie podlega zwrotowi przy założeniu spełnienia warunków ustawowych, z których głównym jest ochrona pracowników przed zwolnieniem w okresie otrzymywania świadczenia z FGŚP oraz trzy miesiące po tym okresie.

7.3. PORADNICTWO I INFORMACJA ZAWODOWA

Zadania z tego zakresu realizowane były w pięciu Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, z których jedno funkcjonuje w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, a cztery działają w jego Oddziałach Zamiejscowych w Kaliszu, Koninie, Lesznie i w Pile. Wykonywało je dwudziestu dwóch doradców zawodowych, którzy posiadają wyższe wykształcenie kierunkowe bądź pokrewne.

W 2013 roku z różnorodnych form pomocy świadczonej przez centra skorzystało łącznie 14 102 klientów.

Działania podejmowane w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej opierały się na dwóch podstawowych formach pracy z klientem, tj. pomocy indywidualnej oraz poradach grupowych.

Dominującą formą pracy z klientami w centrach informacji i planowania kariery zawodowej, były zarówno indywidualne porady zawodowe, jak i indywidualne informacje

zawodowe. Tego rodzaju pomocą objęto 10 217 osób. Podczas rozmów indywidualnych doradcy identyfikowali potrzeby, umiejętności i kwalifikacje klientów w celu udzielenia im pomocy w określeniu kierunku rozwoju zawodowego, który umożliwi znalezienie zatrudnienia.

Określenie zasobów związanych z wykształceniem, dotychczasowym doświadczeniem zawodowym oraz potencjałem, wynikającym z indywidualnych predyspozycji osób poszukujących pracy wymagało często szerszej diagnozy. Dlatego konsultacje w miarę potrzeb uzupełniano testami psychologicznymi oraz innymi metodami określającymi potencjał zawodowy. Wykorzystywano m.in. rekomendowany przez MPiPS Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych.

Licznej grupie osób udzielono indywidualnej pomocy w zakresie sporządzania dokumentów aplikacyjnych, która obejmowała między innymi pisanie CV i listów motywacyjnych oraz modyfikacje tych dokumentów do aktualnych potrzeb osób starających się o zatrudnienie. Znaczącej liczbie klientów udzielono również porad w zakresie problematyki związanej z samozatrudnieniem.

Obok poradnictwa indywidualnego w centrach odbywały się spotkania grupowe (porady grupowe, zajęcia aktywizacyjne i spotkania informacyjne). W 2013 roku z tej kategorii usług skorzystało łącznie 3 885 osób, uczestnicząc w 374 spotkaniach. Zajęcia grupowe stanowiły działanie służące udzieleniu klientom kompleksowej pomocy oraz dopełnieniu i wzmocnieniu efektów indywidualnej pracy doradczej.

Doradcy zawodowi przeprowadzali warsztaty, wykorzystując sprawdzone metody grupowej pracy doradczej oraz własne programy autorskie. W 2013 roku w centrach informacji i planowania kariery zawodowej zrealizowano porady grupowe o następującej tematyce: zasady sporządzania dokumentów aplikacyjnych dla pracodawców (CV i listu motywacyjnego), przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą i zasady autoprezentacji, metody i techniki szukania zatrudnienia, radzenie sobie ze stresem, efektywne zarządzanie czasem w celu skutecznej realizacji swoich celów zawodowych, planowanie kariery zawodowej, kreatywność i twórcze myślenie, rozwijanie umiejętności asertywnych, komunikacja interpersonalna, samobadanie kompetencji zawodowych, samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy, wykorzystanie komputera i Internetu do szukania pracy, zasady wyznaczania i osiągania celów zawodowych, przedsiębiorczość oraz zasady zakładania i prowadzenia własnego biznesu, działalność gospodarcza w kraju i za granicą, praca za granicą, dotacja unijna na własną firmę, przełamywanie wewnętrznych barier dla osób w wieku 50+.

Pozytywny odbiór warsztatów oraz ich przydatność pokazała analiza efektywności zajęć grupowych, którą przeprowadzono w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Poznaniu w ramach zintegrowanego systemu zarządzania. W ankietach ewaluacyjnych średnia z oceny przydatności zajęć, w skali od 1 do 5, wyniosła 4,7.

Podobnie jak w latach ubiegłych, znaczącą grupę klientów stanowiła młodzież szkolna. Centra udzieliły konsultacji indywidualnych i grupowych łącznie 1 287 uczniom (do 18 roku życia) oraz przeprowadziły 38 spotkań informacyjnych. Młodzi ludzie chętnie korzystali z usług doradztwa w urzędach pracy, pomimo funkcjonowania całej sieci wyspecjalizowanych placówek oferujących wsparcie uczniom i studentom. Działania informacyjno-doradcze dla uczniów szkół dziennych obejmowały:

- przeprowadzanie spotkań informacyjno-doradczych i warsztatów (miedzy innymi w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery),
- przeprowadzanie konsultacji indywidualnych oraz badań testowych,
- uczestnictwo w giełdach szkół i zawodów oraz targach pracy.

W zakresie świadczenia usług z dziedziny poradnictwa zawodowego, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu aktywnie umacniał współpracę z instytucjami świadczącymi usługi o podobnym profilu. Kontynuował współdziałanie z akademickimi biurami karier, centrami edukacji i pracy młodzieży oraz mobilnymi centrami zawodowymi przy Ochotniczych Hufcach Pracy, gminnymi centrami informacji, oddziałami terenowymi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego, warsztatami terapii zajęciowej, lokalnymi władzami samorządowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, klubami integracji społecznej, kuratorami sądowymi, inkubatorami przedsiębiorczości i szkołami.

Przeprowadzano także spotkania informacyjno-doradcze dla pracowników tracących pracę w ramach zwolnień grupowych. Realizowano poradnictwo zawodowe ukierunkowane na integrację społeczną osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy obejmując działaniami doradczymi osoby niepełnosprawne, klientów ośrodków pomocy społecznej, osoby skazane oraz byłych osadzonych w ośrodkach penitencjarnych.

Zwiększano dostęp mieszkańców Wielkopolski do usług doradczych poprzez obsługę Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych w systemie Zielona Linia (portal informacyjny urzędów pracy, www.zielonalinia.gov.pl), organizację kolejnej edycji Drzwi Otwartych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz podczas lokalnych targów edukacji, pracy i przedsiębiorczości.

Doradcy zawodowi uczestniczyli w szkoleniach pozwalających doskonalić warsztat pracy doradczej. WUP w Poznaniu zorganizował również 4 szkolenia dla doradców zawodowych i liderów klubów pracy z powiatowych urzędów pracy, tj.:

1. Warsztat kreatywności i twórczej pracy lidera Klubu Pracy w zajęciach aktywizacyjnych.
2. Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych umysłowo, chorych psychicznie i uzależnionych.
3. Jak skutecznie uczyć w grupie.
4. Skuteczna diagnostyka w poradnictwie zawodowym.

7.4. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH W RAMACH UMÓW I POROZUMIENÍ MIĘDZYNARODOWYCH ORAZ W RAMACH EURES - EUROPEJSKICH SŁUŻB ZATRUDNIENIA

Sieć EURES jest jedną z form realizacji prawa swobodnego przepływu pracowników w UE/EOG, co oznacza, że każdy obywatel UE ma prawo do pracy w każdym innym kraju UE, bez konieczności uzyskania pozwolenia na pracę, zamieszkania w innym kraju ze względu na pracę, pozostania w nim nawet po zakończeniu stosunku pracy, traktowania na równi z obywatelami danego państwa w zakresie dostępu do zatrudnienia, warunków pracy oraz wszelkich innych przywilejów socjalnych i podatkowych, które mogą ułatwić integrację w kraju przyjmującym.

W 2013 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu dysponował 526 ofertami pracy i 4 321 miejscami pracy w ramach sieci EURES. Osoby w wieku 18-40 stanowiły najliczniejszą grupę kandydatów, których CV przesłano w odpowiedzi na zagraniczne oferty pracy. Na oferty pracy za granicą aplikacje złożyły 634 osoby, czyli o 195 osób więcej, niż w 2012 roku. Zatrudnienie za granicą uzyskały minimum 43 osoby. Oferty pracy pozyskane z sieci EURES są trudne do zagospodarowania ze względu na stawiane wymagania. Coraz częściej bowiem pracodawcy poszukują osób wysoko wykwalifikowanych. Równocześnie wymagają od kandydatów dobrej znajomości języka obcego dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy.

W porównaniu z rokiem 2012, liczba ofert pracy zmniejszyła się o ok. 1,5%. Największe zapotrzebowanie na pracowników z Polski złożyli pracodawcy z Niemiec (214 ofert pracy), Norwegii (67 ofert pracy), Belgii (56 ofert pracy) oraz Wielkiej Brytanii (46 ofert pracy). Pracodawcy zagraniczni największą liczbę wolnych miejsc pracy oferowali na stanowiskach: pracownika do zbioru owoców i warzyw, eksperta w urzędzie patentowym, pracownika magazynu, kierowcy ciężarówki i autobusu, animatora oraz pielęgniarki.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu zatrudniał w 2013 roku 5 doradców EURES.

Kadra EURES w 2013 roku uczestniczyła w następujących przedsięwzięciach:

1. 17 kwietnia zorganizowano w Poznaniu Europejskie Dni Pracy – Poznań 2013, w których uczestniczyło 6 przedstawicieli Publicznych Służb Zatrudnienia (doradców EURES z 5 państw UE/EOG oraz 4 pracodawców zagranicznych) i 6 z Polski, oferujących łącznie kilkadziesiąt ofert pracy i ponad 300 miejsc pracy. Targi odwiedziło około 2 000 osób z całego kraju;
2. zorganizowano cztery rekrutacje:
 - 28 stycznia – do Hiszpanii na stanowisko animatora do branży hotelarskiej, z danych otrzymanych od pracodawcy wynika, że zatrudniono 4 osoby,
 - 12-13 sierpnia – do Wielkiej Brytanii na stanowisko: pracownik magazynu, z danych otrzymanych od pracodawcy wynika, że zatrudniono 13 osób,
 - 27 września – do Austrii na stanowisko: pielęgniarz/ka, z danych otrzymanych od pracodawcy wynika, że zatrudniono 2 osoby,
 - 3-4 października – do Wielkiej Brytanii na stanowisko: pracownik magazynu;
3. przygotowano i zorganizowano szkolenia dla pracowników WUP w Poznaniu oraz powiatowych urzędów pracy:
 - 12 lutego – szkolenie dla pracowników powiatowych urzędów pracy zajmujących się problematyką EURES pt. „Rynek pracy we współczesnej Europie – funkcjonowanie sieci EURES oraz usługi międzynarodowego pośrednictwa pracy w perspektywie dynamicznie zmieniającego się rynku pracy – współpraca z pracodawcami oraz z agencjami zatrudnienia”,
 - 15 maja – szkolenie dla pracowników powiatowych urzędów pracy zajmujących się problematyką EURES szkolenie pt. „Rynek pracy we współczesnej Europie – funkcjonowanie sieci EURES oraz usługi międzynarodowego pośrednictwa pracy w perspektywie dynamicznie zmieniającego się rynku pracy – współpraca z pracodawcami oraz agencjami zatrudnienia c.d. oraz zatrudnienie obcokrajowców w Polsce – podział kompetencji oraz regulacje prawne”,
 - 22 maja – 3 szkolenia dotyczące EURES dla pracowników WUP niebędących kadrami EURES;
4. pracownicy uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez instytucje zewnętrzne:
 - 18-21 marca w Dublinie w szkoleniu EURES Advanced Training „Services to employers”,
 - 25-29 marca w Bolonii w szkoleniu EURES Advanced Training „Coordination of Social Security Schemes”,
 - 14-15 maja w Warszawie w szkoleniu „EURES w Polsce 2013-2014”,

- 2-5 grudnia w Pradze w szkoleniu EURES Advanced Training „Services to employers”,
 - 9-12 grudnia w Amsterdamie w szkoleniu EURES Advanced Training „Geographical and job mobility in Europe”;
5. uczestniczono w wydarzeniach odbywających się w kraju, dotyczących głównie pośrednictwa pracy (Targi Pracy) oraz za granicą.

7.5. KOORDYNACJA SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Podobnie jak w latach poprzednich, WUP w Poznaniu pełnił funkcję instytucji właściwej w zakresie zadań dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i zajmował się:

- pozyskiwaniem na wniosek zainteresowanego dokumentu SED U002 z zagranicy w celu ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych po zatrudnieniu za granicą,
- wydawaniem z upoważnienia Marszałka Województwa decyzji administracyjnych dotyczących przyznania prawa do zasiłku, sumując okresy zatrudnienia w Polsce i za granicą oraz decyzji administracyjnych dotyczących zachowania prawa do zasiłku nabytego za granicą przez obywateli UE/EOG i Szwajcarii poszukujących pracy w Polsce,
- wydawaniem dokumentów PD U1, SED U002 potwierdzających okres zatrudnienia w Polsce,
- wydawaniem dokumentów SED U006 w celu potwierdzenia liczby osób będących na utrzymaniu osoby bezrobotnej,
- wydawaniem dokumentów PD U2 umożliwiających osobom bezrobotnym zarejestrowanym w powiatowych urzędach pracy z prawem do zasiłku, poszukiwanie pracy za granicą i pobieranie tam zasiłku przyznanego w Polsce.

7.5.1. TRANSFER ZASIŁKU DLA BEZROBOTNYCH Z POLSKI

W 2013 roku w całej Wielkopolsce 15 osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku nabytego w Polsce (w 2012 roku – 31 osób) skorzystało z możliwości pobierania go w czasie poszukiwania pracy w innym państwie członkowskim UE/EOG i Szwajcarii. W większości przypadków okres transferu zasiłku wynosił 3 miesiące. W szczególnych sytuacjach na wniosek bezrobotnego okres ten może zostać wydłużony maksymalnie do 6 miesięcy. W 2013 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu miał jeden wniosek o przedłużenie transferu zasiłku, który został pozytywnie rozpatrzony. Procedura realizacji wszystkich transferów przebiegała bez problemów, osoby wyjeżdżające dokonały rejestracji w kraju poszukiwania pracy i pobrały

cały należny zasiłek lub tylko jego część, w przypadku gdy znalazły i podjęły pracę za granicą.

Zasiłek dla osób bezrobotnych przyznawany jest w 3 wysokościach: 80%, 100% i 120% zasiłku podstawowego. Od 1 czerwca 2013 roku wysokość zasiłku dla osób bezrobotnych w wysokości 80% zasiłku podstawowego przez pierwsze trzy miesiące jego pobierania wynosiła 658,90 zł oraz 517,40 zł przez pozostałe miesiące.

W przypadku pobierania zasiłku dla osób bezrobotnych w wysokości 100% zasiłku kwoty te wyniosły odpowiednio 823,60 zł przez pierwsze 3 miesiące pobierania zasiłku oraz 646,70 zł przez pozostałe miesiące.

W przypadku zasiłku dla osób bezrobotnych przyznanych w wysokości 120% zasiłku podstawowego, wysokość pobieranego zasiłku przez pierwsze 3 miesiące wynosiła 988,40 zł oraz 776,10 zł przez pozostałe miesiące.

7.5.2. TRANSFER ZASIŁKU DLA BEZROBOTNYCH DO POLSKI

Na zasadzie wzajemności, obywatele innych państw członkowskich należących do UE/EOG oraz Szwajcarii, jak również obywatele Polski mają prawo do transferu nabytych świadczeń z tytułu bezrobocia za granicą, udając się do Polski w celu poszukiwania pracy, na podstawie dokumentów PD U2. W 2013 roku 186 osób skorzystało z tego prawa. Osobami tymi najczęściej byli obywatele polscy, którzy za granicą nabyli prawo do zasiłku i wrócili do kraju w celu poszukiwania zatrudnienia. Zasiłek najczęściej transferowany był z Irlandii, Niemiec, Holandii, Wielkiej Brytanii. Skala tego zjawiska zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2012, kiedy to z transferu zasiłku z zagranicy skorzystało 171 osób.

Od 1 maja 2010 roku weszły w życie nowe przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w UE, w tym również w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia.

Od 1 kwietnia 2012 roku Szwajcarię oraz od 1 czerwca 2012 roku Lichtenstein, Norwegię i Islandię obowiązuje stosowanie przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego rozporządzeń 883/2004 oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 roku dotyczącego wykonywania rozporządzenia Nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Aktualnie transfer zasiłku wypłacany jest przez instytucję właściwą państwa ostatniego zatrudnienia bezpośrednio na konto bezrobotnego. W związku z powyższym wojewódzkie urzędy pracy otrzymują wyłącznie informacje od zagranicznych instytucji właściwych

o przyznanym prawie do transferu zasiłku oraz okresie pobierania zasiłku, a nie o wysokości przyznanego świadczenia.

7.5.3. SUMOWANIE OKRESÓW UBEZPIECZENIA LUB ZATRUDNIENIA

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu na pisemny wniosek osoby zainteresowanej, wydaje Dokument PD U1 potwierdzający pracę w Polsce. W 2013 roku wydał 362 dokumenty PD U1, SED U002 potwierdzające okres zatrudnienia w Polsce, o 125 więcej w stosunku do 2012 roku.

Zasada sumowania okresów zatrudnienia i ubezpieczenia umożliwia uzyskanie świadczeń z tytułu bezrobocia obywatelom polskim, jak również innym obywatelom UE/EOG oraz Szwajcarii, którzy posiadają okresy zatrudnienia i ubezpieczenia w dwóch lub więcej państwach członkowskich UE/EOG. Dokumentem dającym podstawę do zaliczenia okresów zatrudnienia w innym państwie członkowskim do nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych na zasadach koordynacji jest dokument PD U1 oraz SED U002.

W sytuacjach, gdy obywatel polski powracał z zagranicy i nie posiadał dokumentu PD U1, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu wnioskował do właściwej instytucji zagranicznej o wydanie jednego z wyżej wymienionych dokumentów. W 2013 roku wysłano w imieniu osób bezrobotnych łącznie 4 184 prośby do właściwych instytucji zagranicznych o wydanie dokumentu SED U002. Zaobserwowano zwiększenie się liczby spraw związanych z pozyskaniem dokumentów PD U1, SED U002 potwierdzających zatrudnienie za granicą. Ogólna liczba tych spraw zwiększyła się o 1 546 w porównaniu do roku 2012. W 2013 roku z właściwych instytucji zagranicznych wpłynęły 3 562 dokumenty PD U1, SED U002 lub wcześniej obowiązujące formularze E 301. Najwięcej dokumentów wpłynęło z Niemiec, Holandii, Wielkiej Brytanii, Francji. Na podstawie wystawionych przez zagraniczne instytucje właściwe dokumentów PD U1, SED U002 lub formularzy E 301 w 2013 roku z upoważnienia Marszałka Województwa Wielkopolskiego wydano na zasadach koordynacji 3 401 decyzji, o 957 więcej w stosunku do 2012 roku, z tego 1 157 decyzji przyznających prawo do zasiłku, 1 732 decyzji odmawiających prawa do zasiłku oraz 512 decyzji umarzających postępowanie. Jednymi z głównych powodów umarzania postępowań administracyjnych było potwierdzanie przez zagraniczną instytucję właściwą okresów zatrudnienia bez ubezpieczenia przeciw bezrobociu lub otrzymanie informacji z zagranicznej instytucji właściwej, z których wynikało, że bezrobotny nie może otrzymać dokumentu potwierdzającego jego zatrudnienie za granicą, a także w przypadku, gdy nie miały zastosowania przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

8. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. Rok 2013 zapisać należy jako zdecydowanie lepszy aniżeli prognozowano. Po latach rosnącego bezrobocia nastąpiło jego wyhamowanie tak, że w końcu minionego roku liczba bezrobotnych wyniosła 144 832 osoby, czyli w skali roku obniżyła się o 3 070 osób, tj. 2,1%.
Stopa bezrobocia w końcu 2013 roku wyniosła 9,6% i była najniższa w kraju, niższa od średniej w kraju o 3,8 punktu procentowego.
2. W końcu 2013 roku w urzędach pracy zarejestrowanych było 10 070 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wobec 8 242 w końcu 2012 roku.
3. W ewidencji bezrobotnych w końcu 2013 roku znajdowało się 79 790 kobiet. W porównaniu z rokiem poprzednim populacja bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 1 502 osób, tj. 1,8%. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w ciągu roku natomiast nieznacznie zwiększył się z 55,0% do 55,1%.
4. Korzystna zmiana koniunktury gospodarczej, a w następstwie polepszenie kondycji wśród wielkopolskich przedsiębiorstw, przełożyły się na zwiększenie popytu na pracę, wyrażonego wyższą liczbą zgłoszonych ofert o 7 978 w stosunku do 2012 roku, tj. o 12,8%. Na podkreślenie zasługuje znaczący udział ofert pracy niesubsydiowanej – 72,3% ogółu ofert.
5. W końcu 2013 roku status osoby bezrobotnej w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wskazanej w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, posiadało 131 712 osób, co oznacza, że 9 na 10 osób bezrobotnych spełniało kryteria, by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji. Najbardziej liczną zbiorowość tworzą od lat osoby bez wykształcenia średniego 56,7% ogółu bezrobotnych, długotrwale bezrobotni 47,1%. Na wysokim poziomie utrzymuje się też wskaźnik udziału osób do 25 roku życia – 20,8% ogółu i osób powyżej 50 roku życia – 22,1% ogółu.
6. Kształtowanie się poziomu bezrobocia zależy od wielkości i dynamiki zmian w napływie i odpływie z bezrobocia w 2013 roku w wielkopolskich urzędach pracy zarejestrowały się 212 633 osoby, tj. o 1 227 osób więcej niż w 2012 roku, a odpływ wyniósł 215 703 osoby, o 17 245 osób więcej niż w 2012 roku.
Coraz bardziej zauważalna jest tendencja wzrostu wyłączeń z bezrobocia z powodu podjęcia pracy i co ważne podjęcia pracy niesubsydiowanej. Liczba podejmujących pracę wyniosła 111 605 osób, w tym prace niesubsydiowane 102 559 osób.

7. W całym 2013 roku aktywnymi programami rynku pracy objęto 30 107 osób, czyli o 203 więcej niż w 2012 roku. Najwięcej osób korzysta ze staży, które są atrakcyjną formą pomocy młodym bezrobotnym, umożliwiając im zdobycie doświadczenia zawodowego. Dużo osób skorzystało też z dotacji na uruchomienie własnej działalności gospodarczej.
8. W roku 2013 urzędy pracy dysponowały wyższymi niż przed rokiem środkami Funduszu Pracy na wspieranie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Łącznie udało się pozyskać 214,8 mln zł, tj. o 22,0% więcej niż w 2012 roku. Zwiększona pula środków zasilila przede wszystkim takie formy jak: dotacje na podjęcie działalności gospodarczej oraz staże. Udział tych dwóch form w strukturze wydatków wyniósł 70%, w 2012 roku wynosił 62,7%.
9. W roku 2013 kontynuowana była realizacja zadań określonych w Planach Działania dla Priorytetów VI-IX, a mianowicie prowadzono nabory wniosków o dofinansowanie, zawierano umowy z projektodawcami, dokonywano na ich rzecz płatności, kontrolowano projekty, monitorowano osiąganie założonych rezultatów, prowadzono działania informacyjno-promocyjne.

W okresie programowania 2007-2013 Województwo Wielkopolskie na realizację Priorytetów VI-IX PO KL miało do dyspozycji niemal 627,6 mln €. Dzięki zabezpieczeniu środków na wszystkie lata możliwe było systematyczne finansowanie zadań adekwatne do sytuacji na rynku pracy.

Od początku wdrażania PO KL do końca 2013 roku wsparciem w ramach Priorytetów VI-IX objęto łącznie 383 147 osób.

10. Z końcem 2013 roku weszły w życie rozwiązania na rzecz ochrony miejsc, których głównym założeniem jest ochrona pracowników przed zwolnieniem w okresie otrzymywania świadczenia z FGŚP oraz trzy miesiące po tym okresie. Zainteresowanie wśród pracodawców skorzystaniem z dopłat dla pracowników pojawiło się zanim jeszcze ustawa weszła w życie, gdyż skutki kryzysu gospodarczego były bardziej odczuwalne z początkiem roku 2013. Mimo iż wyniki gospodarki, jak też nastroje przedsiębiorstw, uległy poprawie w drugiej połowie 2013 r., to w krótkim czasie obowiązywania ustawy w roku 2013 z wnioskami o dopłaty wystąpiło dwóch pracodawców, którzy takie wsparcie otrzymali (jeden podpisał umowę w 2014 r.).

Utrzymujący się poziom zainteresowania ustawą o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy wśród przedsiębiorców pozwala zakładać, iż w sześciomiesięcznym okresie obowiązywania ustawy w roku 2014 pracodawcy będą

nadal wnioskować o dopłaty z FGŚP, co pozwoli im skorzystać z dofinansowania do wynagrodzeń do końca 2014r., a zarazem uniknąć zwolnień pracowników.

11. Cel i działania określone w przyjętej *Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020* oraz *Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014 – 2020* (WRPO 2014+) powinny wpłynąć na utrzymanie się korzystnych tendencji na wielkopolskim rynku pracy.